Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 65

Ljubljana, četrtek 19. marca 1931

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št 11.842 Praha číslo 78 180 Wien št 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Telefon št 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul 8 Telef št 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Popoln neuspeh v Ženevi

Tretja konferenca o carinskem premirju se je razšla brez rezultata — Razveljavljene so tudi vse že izvršene ratifikacije carinske konvencije

Ženeva, 18. marca AA. Konvencija o carinskem premirju je danes opoldne tudi formalno propadla. Tako se je končala tretja konferenca za carinsko premirje popolnoma brez uspeha. Delegati 12 držav, ki so že ratificirale konvencijo, so podpisali protokol, ki pravi, da je uveljavljenje konvencije do 1. aprila nemogoče in razveljavljajo zato vse ratifikacije.

Predsednik konference Colijn je v zaključnem govoru obžaloval brezuspešni zaključek konference, ki se je otvorila z velikim upanjem za gospodarsko pomirjenje Evrope. Nasprotni si interesi so preprečili delo za gospodarsko rešitev Evrope. Zaključil je, da bo to imelo zelo slab vpliv na gospodarsko-politično situacijo ter je priznal, da je bilo načelo mednarodnega gospodarskega sodelovanja s tem neuspehom silno prizadeto.

Ženeva, 18. marca g. Po dvodnevnih brezuspešnih pogajanjih je bila danes ženevska gospodarska konferenca definitivno zaključena. Kakor se da sklepati iz zaključnega protokola, je s tem tudi že pokopana konvencija o carinskem premirju. Na predlog angleškega delegata je bil namreč sprejet zaključni protokol, ki ugotavlja, da ni prišlo do soglasja glede določitve roka za uveljavljenje konvencije o carinskem premirju. Nocojšnji listi naglašajo, da je s tem oficielno priznan neuspeh akcije Društva narodov za tesnejšo gospodarsko sodelovanje evropskih držav. Tudi predsednik konference Colijn je v svojem zaključnem govoru naglasil, da so se izjalovili vsi poskusi za carinsko premirje. Štiriletna prizadevanja so bila torej popolnoma brezuspešna. Izrazil je le še nado, da države, ki so se udeležile teh pogajanj, ne bodo odpovedale obstoječih trgovinskih pogodb, ker bi to sedanjo gospodarsko krizo še bolj poostrilo in izzvalo še večji kaos.

Ženeva, 18. marca d. Pogajanja o uveljavljenju lani sklenjene pogodbe o carinskem premirju so se ponesrečila.

Pogodbo so doslej ratificirale Belgija, Britanija, Danska, Finska, Grčija, Italija, Latiška, Luksemburg, Norveška, Nizozemska, Švedska in Švica. Konference so se udeležili zastopniki 23 držav, vendar pa noben aktiven trgovinski minister. Svoje opazovalce so poslale Zedinjene države, Kitajska, Japonska, Mehika in Turčija.

Na predsednikovo vprašanje, ali bi hotele države, ki so že doslej izvedle ratifikacijo, uveljaviti pogodbo med seboj pod pogojem, da jo ratificirata tudi Nemčija in Francija, so zastopniki Belgije, Britanije, Danske, Grčije, Latiške, Norveške in Švice odgovorili negativno. Vsa predsednikova prizadevanja za kompromis so se izjalovila.

Italija namerava odpovedati trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo?

Senzacijonalen članek oficijoznega »Giornale d' Italia« Zaradi pasivnosti italijanske trgovinske bilance zahteva novo ureditev odnošajev z Jugoslavijo

Rim, 18. marca M. »Giornale d' Italia«, oficiozni organ italijanske vlade, objavlja daljši članek, v katerem zahteva takojšnjo odpoved trgovinske pogodbe z Jugoslavijo. Članek, ki je očividno inspiriran od merodajnega mesta, podrobno analizira trgovinske odnošaje med Italijo in Jugoslavijo in prihaja do zaključka, da je Italija najvažnejši kupec za jugoslovensko blago. Italija zavzema v izvozu Jugoslavije prvo mesto, uvoz Italije iz Jugoslavije stalno narašča. Nasprotno pa izvoz Italije v Jugoslavijo stalno nazaduje, dasiravno se je v splošnem uvoz Jugoslavije zadnja leta zelo povečal. To dokazuje, da izvaja Jugoslavija nekak bojkot italijanskega blaga in da uvaža iz raznih drugih držav. Člankar zahteva od vlade, naj to upošteva in postavi trgovinske odnošaje z Jugoslavijo na nove temelje, kar pa je mogoče samo z odpovedjo obstoječe trgovinske pogodbe.

Zaleski o trgovinski politiki z Nemčijo

Debata o zunanji politiki v poljskem senatu — Važnost kompromisne rešitve spornih vprašanj med Nemčijo in Poljsko

Varšava, 18. marca. AA. Pri debati v senatu o ratifikaciji haaških sporazumov, konvencije o likvidaciji nemških posestev na Poljskem ter ratifikacije trgovinske pogodbe med Nemčijo in Poljsko je imel poljski minister zunanjih zadev Zaleski daljši govor. Najprej je izjavil, da prav nič ne podcenjuje kritike, ki je bila izrečena zoper omenjene pogodbe z Nemčijo. Vsaka mednarodna pogodba se more kritizirati. Vsaka je namreč po svojem bistvu kompromis, ki pa je edini način reševanja mednarodnih zadev. Če naj bo kompromis trajen, je treba stremeti po tem, da se bremena enako razdele na obe stranki. Če tega ne bi bilo, bi se stranka, ki bi se čutila prikrajšano, poslužila prve prilike in odpovedala pogodbo.

Nato je minister popisoval ugodne in neugodne strani teh pogodb z Nemčijo in ugotovil, da je bil dosežen pravičen kompromis. Take dvostranske pogodbe imajo več pomena kakor samo konkretne, za kar gre, ker ugodno učinkujejo na mednarodne odnošaje sploh.

Največ koristi bo pri trgovinski pogodbi z Nemčijo v tem, da se normalizirajo trgovinski odnošaji in obenem tudi gospodarske razmere v obeh državah. Poljska in Nemčija štejeta skupaj skoro 100 milijonov prebivalcev in vsaka pogodba za toliko ljudi je vredna velike pozornosti. Razumljivo je, da pogodbe takega obsega ne morejo biti indiferentne v očeh javnega mišljenja, kadar gre za interese vse Evrope. S temi pogodbami se krepi mednarodna varnost, ki je brezpogojno potrebna razvoju Evrope. Z okrepitvijo mednarodne varnosti pa se utrdi tudi varnost Poljske same. Tako prispevajo te pogodbe k splošnemu miru in redu.

Na podlagi vsega tega minister upa, da bo poljski senat ratificiral pogodbe in tako nudil nov dokaz, da Poljska iskreno želi sodelovanja pri delu za obnovo Evrope.

Odpor v Nemčiji

Berlin, 18. marca AA. Ker stranke sredine zahtevajo, naj se poljska trgovinska pogodba predloži državnemu zboru pred Veliko nočjo, so ekstremne stranke, narodni socialisti in nacionalisti sklenili, da se bodo v tem primeru vrnili v zbornico in skušali poraziti vlado na parlamentarnem polju. Tako zvana narodna opozicija meni, da je trgovinska pogodba s Poljsko nemškemu poljedelstvu škodljiva. Poročajo, da se bodo te ekstremne skupine po glasovanju o tej pogodbi ponovno odstranile iz parlamenta. Položaj za nemško vlado je tem bolj resen, ker so proti trgovinski pogodbi tudi manjše vladne skupine.

Razpad angleške liberalne stranke

Naraščajoč kaos v tradicionalni angleški politiki — Liberalci se bodo najbrž razcepili in se pridružili deloma socialistom, deloma konservativcem

London, 18. marca. g. Kakor kažejo vsi znaki, preživljajo vse tri angleške stranke hude krize. Posebno jasno je obeležena kriza v liberalni stranki, ki je razcepljena na tri frakcije. Prva skupina zahteva takojšen odstop delavske vlade, druga skupina se zavzema za popolno neodvisnost liberalne stranke, dočim je tretja skupina v nasprotju z obema prvima skupinama za najtesnejše sodelovanje z Macdonaldovo vlado. Včeraj so se ves dan vršila posvetovanja in pogajanja za sporazum in enotnost stranke, ki pa so ostala brezuspešna. Današnji listi poročajo, da je pričakovati v liberalni stranki važnih dogodkov in napovedujejo popoln razpad stranke. V političnih krogih računajo, da se bo levo krilo liberalne stranke pridružilo Macdonaldu, dočim bo desno krilo stopilo v konzervativno stranko. Lloyd George sam pa bo najbrž vstopil v Macdonaldovo vlado. Nič boljši ni položaj v konzervativni in v delavski stranki. Tudi Baldwin in Macdonald sta izgubila vso kontrolo in vpliv nad svojima strankama in je podoba, da bo prišlo do popolnoma nove grupacije v angleškem političnem življenju.

London, 18. marca. AA. Politični krogi se silno zanimajo za nocojšnjo sejo liberalne stranke, kjer so padle važne odločitve. Ker je nastal v liberalni stranki spodnje zbornice zaradi volilne reforme razkol, je Lloyd George sklical sejo liberalne stranke, da uredi to vprašanje. Liberalno časopisje meni, da bi razkol v liberalni stranki zapečatil njeno usodo. Lloyd George je trdno odločen stopiti v ozko zvezo z delavsko stranko in izvesti važne socijalne reforme. Podpira ga 60% liberalnih poslancev. Ostali bi pod vodstvom Simona pristopili h konzervativcem. Kakor doznavajo, bo Lloyd George na nocojšnji seji postavil opoziciji ultimat, naj se podvrže sklepom stranke.

SREDNJA EVROPA SI HOČE POMAGATI SAMA

Gospodarska konferenca srednjeevropskih držav na Dunaju — Vse države soglašajo v zahtevi po uvedbi regionalnih preferenčnih carin

Dunaj, 18. marca s. Danes je bila v trgovski zbornici otvorjena šesta srednjeevropska gospodarska konferenca. Zbralo se je 190 delegatov iz Nemčije, Češkoslovaške, Poljske, Madžarske, Jugoslavije, Rumunije in Bolgarije.

Predsednik Tilgner je otvoril zasedanje z daljšim govorom, v katerem je opozarjal na konference v Sinaji, Bukarešti, Varšavi in Parizu glede pobijanja poljedelske krize ter poudarjal, da se bo sedanje gospodarsko zasedanje bavilo s trgovinsko-političnimi ukrepi za pobijanje težkega položaja poljedelstva, industrije, obrti in trgovine v Srednji Evropi.

Nato je imel predsednik avstrijske republike Miklas pozdravni govor, v katerem je opozarjal na to, da je namen konference, da spravi v življenje od zveznega podkancelarja dr. Schobra na zborovanju Društva narodov v Ženevi izrečeno besedo o regionalnih sporazumih v svrho boljše organizacije evropskega gospodarstva.

Zvezni kancelar dr. Ender je v svojem govoru govoril tudi o ideji regionalne preference in o problemu industrijalnega in agrarnega izenačenja podunavskih držav.

Bivši minister Gotheim se je bavil v svojem govoru s položajem poljedelstva v spodnjih podunavskih državah, čijih položaj bi bil mnogo boljši, ako bi Srednja Evropa predstavljala gospodarsko enoto. Pozdravnim govorom so takoj sledili referati.

Minister dr. Frangeš (Jugoslavija) je med drugim izvajal: »Ako smatramo kot prvo konkretno podlago za ustvaritev preferenčnih pogodb dejstvo, da naj bodo take pogodbe za sedaj omejene samo na teritorij Srednje Evrope, moremo kot drugo podlago smatrati potrebno, da se nudi naklonjenosti industrijskih držav napram poljedelskim produktom približno enak ekvivalent v naklonjenosti agrarnih držav. Največje težkoče za ustvaritev preferenčnih pogodb izvirajo iz klavzule o največjih ugodnostih, ki predstavljajo sedaj integralen del vseh trgovinskih pogodb. Te težkoče pa niso nepremostljive«.

Stolni prošt Blaskovici (Rumunija) je izjavil, da ni potrebno drugega kakor da srednjeevropske importne države krijejo svojo potrebo na produktih ki jih producirajo agrarne države, v prvi vrsti pri nas in šele na to eventualni primanjkljaj iz prekomorskih držav. Prekomorskim državam ostane še vedno velika možnost uvoza vseh onih produktov, ki jih mi ne pridelujemo.

Poslanik Riedl (Avstrija) je na to podal poročilo o regionalnih trgovinskih pogodbah med srednjeevropskimi državami in o vprašanju največje ugodnosti. Podal je pregled o že obstoječih regionalnih izjemah glede največje ugodnost, zlasti v Baltiških državah in v Zedinjenih državah. Potreba industrijske Evrope na agrarnih produktih je dovolj velika, da se more sprejeti agrarni presežek vzhoda, ne da bi obstojala nevarnost derute notranjega trga uvoznih držav.

V imenu nemške delegacije je bivši državni podtajnik in predsednik trgovske in industrijske zbornice v Stettinu poročal o izmenjavi agrarnih in industrijskih produktov v srednjeevropskem ozemlju ter je izvajal, da predstavlja skupina držav od Nemčije pa do izliva Donava gospodarsko enoto, iz katere se ne morejo gospodarsko izločiti posamezni deli, ne da bi se ogražal celokupni gospodarski sistem. Potreben je energičen preokret od poti visokega protekcionizma. Nemčija ne predlaga za svoj industrijski izvoz niti kontingentov, niti preferenčnih carin. Nje interes je v tem, da se splošno zniža industrijski carinski nivo.

Predsednik budimpeštanske poljedelske zbornice grof Hoyos je poudarjal, da tesnejša združitev agrarnih držav južne Evrope ne sme imeti nobene osti proti prekomorskim državam. Na drugi strani pa je potrebna uvedba preferenčnih carin ali pravnih dogovorov med sosednjimi državami napram klavzuli največje ugodnosti. Bavil se je tudi z ruskim dumpingom ter je poudarjal, da ni za Evropo nevaren način uvoza in izvoza Rusije; nevaren je le način kako se ustvarjajo cene, ki so v Rusiji odvisne od popolnoma druge narodno - gospodarske strukture kakor v vseh drugih državah.

Proučevanje gospodarske krize

Beograd, 18. marca AA. Jugoslovenski narodni odbor mednarodne trgovske zbornice je poslal svoje poročilo o anketi MTZ o vzrokih in posledicah svetovne gospodarske krize. Vsi odgovori teh narodnih odborov pridejo v debato na kongresu MTZ, ki bo v Washingtonu od 4. do 9. maja t. l. Poročilo jugoslovenskega narodnega odbora daje v prvem delu kratek pregled gospodarskega položaja leta 1930., v drugem delu pa prinaša mišljenje odbora o vzrokih svetovne gospodarske krize in njenih posledicah v Jugoslaviji.

Direktna pogajanja med Francijo in Italijo

Zunanji minister Grandi prispe v Pariz že v soboto Skepsa v delu francoskega tiska

Pariz, 18. marca. p. Francoski tisk pozdravlja napovedani poset italijanskega zunanjega ministra Grandija, ki bo v soboto prispel v Pariz, da se udeleži zasedanja pripravljalne komisije za evropsko unijo. Listi naglašajo, da se mora smatrati ta poset za prijateljsko kretnjo Italije. Poset bo imel tudi priličen značaj, ker bo pri tej priliki prišlo do važnih razgovorov med Grandijem in Briandom. »Journal« poudarja, da hoče Francija rešiti svoje še obstoječe spore z Italijo brez tujega posredovanja pri pomorskem sporazumu. Zbliževanje med obema narodoma bo najuspešnejše, če se bosta sporazumela direktno brez nepotrebnih mešetarjev.

Pariz, 18. marca. AA. »Le Journal« priobčuje komentar Paul Boncourja o pomorskem sporazumu med Italijo Francijo in Anglijo. Pisec pravi, da sta Anglija in Italija s to pogodbo popolnoma zadovoljni. Nezadovoljstvo, ki obstoja v gotovih francoskih krogih, pa ni brez podlage. Pogodba pa bo vsekakor olajšala uspeh splošne konference za razorožitev. Pisec končuje svoja izvajanja s priporočilom, naj bi zainteresirane države sprejele za področje Sredozemskega morja posebno locarnsko pogodbo, ki postaja nujna posledica razorožitvene politike.

Pariz, 18. marca č. List »La Republique«, ki komentira pomorski sporazum med Italijo in Francijo piše med drugim, da se je večina Francozov razveselila objave te pogodbe, ker so Francozi miroljuben narod. Kljub vsemu pa obstoja dejstvo, da je italijansko letalstvo v polnem razvoju dočim francosko zaostaja. Italijanska mornarica, vojska na kopnem in milica štejejo 710.000 ljudi ter je številčno stalne vojske v Italiji večje kakor pa vojski Francije in Jugoslavije skupaj, vštevši tudi čete v severni Afriki.

Nadalje navaja list kratek pregled delavnosti italijanskih ladjedelnic. Italija gradi letos za Grčijo štiri rušilce po 1200 ton, za Argentino križarko s 5500 tonami, ladjo z 9000 tonami ter tri podmornice za 775-920 ton, za Brazilijo eno podmornico s 1390 tonami, za Rumunijo dva rušilca in podmornico 950-900 tonami ter ladjo za preskrbovanje s 2300 tonami, za Turčijo dva torpedna rušilca, dve podmornici in lovca na podmornice. Razen tega sta naročeni tudi dve drugi torpedovki in dve podmornici po 600 ton, kar predstavlja vse skupaj nad 40.000 ton v delu.

Katastrofa filmske ladje „Wicking“

120 mož posadke rešenih, 23 jih pogrešajo — Eksplozijo je povzročila neprevidnost posadke

St. John, 18. marca d. Izmed 143 oseb, ki so bile na ponesrečenem parniku »Wickingu«, se jih je rešilo 117 s kapitanom Keanom na čelu na otok Horse Island. Pozneje sta prispela na ta otok še dva člana posadke, tako da znaša število rešenih 120. Pogrešajo še 23 mož, o katerih domnevajo, da so izgubili življenje pri eksploziji parnika ali pa pozneje, ko so se poskušali rešiti. Med pogrešanci so tudi trije člani filmske družbe »Paramount« Frissel, Peurod in Sergeant. Kapitan Kean je izpovedal, da je bil v času eksplozije na poveljniškem stolpu. Vrglo ga je 12 čevljev daleč s parnika na led, pri čemer je bil znatno poškodovan. Ljudje, ki so bili na sprednjem delu ladje, so se mogli rešiti nepoškodovani na ledene plošče, ker je eksplozija nastala na zadnjem delu ladje. Ker je po eksploziji na parniku izbruhnil požar, niso mogli ničesar rešiti. Eksplozija je nastala bržkone zaradi neprevidnosti pri ravnanju s smodnikom, s katerim so nameravali razstreliti led okoli zamrznjenega parnika. Nekdo izmed posadke, ki je pomagal pri razkladanju smodnika, je namreč kadil pipo in bržkone mu je pri tem odskočila iskra v smodnik ter povzročila eksplozijo. Večina rešencev je morala prestati nad 24 ur na ledenih ploščah ter je mnogo trpela zaradi lakote in mraza. 13 km dolgo pot preko ledu do kopnega so mogli prehoditi le zelo počasi, ker so morali nositi s seboj ranjene tovariše. Eksplozija je bila tako močna, da je nekaj ljudi vrglo s parnika naravnost na led, pri čemer so si polomili roke in noge. Eksplozija je raztrgala obe stranici parnika, obenem pa so se podrli jambori in dimnik. V strahu so mnogi poskakali z ladje naravnost na led, ne da bi bili zadostno oblečeni in obuti. Ko so pozneje skušali zopet priti na parnik in si preskrbeti najpotrebnejše, jim to zaradi požara ni bilo več mogoče.

Obsodba španskih upornikov

Madrid, 18. marca. AA. Proti pričakovanju je vojno sodišče v Jaci obsodilo na smrt samo kapetana Sedilesa. Ostali štirje voditelji upora so bili obsojeni na dosmrtno ječo, čeprav je predlagal državni pravdnik tudi za te obtožence smrtno kazen. Ostalih 72 obtožencev je bilo večinoma obsojenih na 20 let prisilnega dela v kolonijah. Vsem obtožencem, razen Sedilesu, je sodišče priznalo olajševalne okolnosti. Razsodba ni še razglašena, ker jo mora še potrditi vojaško pokrajinsko poveljstvo. Časopisje meni, da bo kralj kapetana Sedilesa pomilostil.

Madrid. 18 marca AA. Kralj Alfonz je pomilostil kapetana Sedillesa, ki ga je vojno sodišče obsodilo na smrt.

Demisija avstrijskega ministra za kmetijstvo

Dunaj, 18. marca. g. Predsednik avstrijske republike je danes oficijelno sprejel demisijo ministra za kmetijstvo Thalerja ter imenoval za njegovega naslednika dosedanjega predsednika upravne komisije avstrijskih zveznih železnic dr. Dollfussa. Na njegovo mesto je bil imenovan za predsednika upravne komisije avstrijskih železnic generalni direktor in predsednik neunkirchenske industrijske zveze dr. Edgar Denzig-Franz.

Chaplin odpotoval v Benetke

Dunaj, 18. marca AA. Listi poročajo, da je odpotoval filmski igralec Charlie Chaplin nocoj ob 22.30 v Benetke. Na našem poslaništvu je vzel vizum za Jugoslavijo.

Major Rekalov podlegel poškodbam

Beograd, 18. marca. M. Davi je podlegel poškodbam, ki jih je dobil ob priliki včerajšnje eksplozije, major Leonid Rekalov. Kljub najskrbnejši zdravniški negi in vsem pripomočkom moderne medicine je davi ob 8.35 izdihnil v naročju svoje žene in ob navzočnosti številnih prijateljev. Vest o njegovi smrti je izzvala globoko obžalovanje ne le v vseh oficirskih krogih, temveč tudi v vsej javnosti, ker je bil major Rekalov kot vesten oficir in dobrosrčen človek splošno priljubljen. Major Rekalov je ruski rojak, doma s Kavkaza, in je služil že več let v naši armadi. Pokopan bo z vsemi vojaškimi častmi jutri popoldne ob 3.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 18. marca. AA. Danes od 12. do 13.30 je bila pod predsedovanjem predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, na kateri se je nadaljevala razprava o državnem proračunu za leto 1931-32.

Sožalje Ljubljane ob potresu v vardarski banovini

Skoplje, 18. marca. p. Ob priliki potresne katastrofe, ki je zadela vardarsko banovino, je sprejel ban žika Lazić med številnimi drugimi izrazi sožalja tudi obširno pismo ljubljanskega župana dr. Dinka Puca, v katerem izraža v imenu Ljubljane sočutje nad katastrofo, ki je zadela toliko krajev lepe vardarske banovine. Dr. Puc naproša bana, naj tolmači prizadetemu prebivalstvu iskreno sočustvovanje ljubljanskega prebivalstva. Ban žika Lazić se je za te bratske izraze sočutja zahvalil ljubljanskemu županu v daljšem pismu.

Parnik »Kraljica Marija« na prvem rednem potu

Split, 18. marca n. Včeraj popoldne ob 17.30 je prispel parnik »Kraljica Marija« na svojem prvem izletniškem potovanju v splitsko luko. Sprejela ga je velika množica meščanstva z godbo na čelu. Ponoči je parnik kremil dalje in je davi ob 10. prispel v Dubrovnik, kjer mu je bil prirejen zelo svečan sprejem. Parnik ostane do polnoči v Dubrovniku, nato pa odpluje dalje v Kotor. S parnikom potuje mnogo nemških izletnikov, ki so navdušeni nad udobnostjo potovanja in nad krasotami dalmatinske obale.

Iz državne službe

Beograd, 18. marca. p. Z odlokom ministra pravde je potrjen za stalnega državnega uslužbenca v I-8 sodni pripravnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu Mihael Beljan.

Nove lekarne

Beograd, 18. marca. p. Minister za socialno politiko je odobril koncesijo za večje število lekarn. Med drugimi so izdane koncesije Dragutinu Andrijaniću za lekarno v Novem mestu, Spiri Vrankoviću za lekarno v Črnomlju, Petru Albanezu za lekarno v Mariboru (na Frankopanski cesti) in odobren prenos koncesije za lekarno v Slov. Bistrici od Milana Grünnwalda na Branislava Mondinija.

Današnje molitve

Ljubljana, 18. marca

V Sloveniji jutri, na praznik sv. Jožefa, v onih pokrajinah Jugoslavije, kjer Jožefovo ni cerkven praznik, pa prihodnjo nedeljo se bodo vršile v vseh katoliških župnih cerkvah naše države molitve za versko svobodo naših rojakov v fašistični Italiji. Javne molitve je odredil zagrebški nadškof dr. Ante Bauer v sporazumu z vsemi drugimi jugoslovenskimi škofi. Njegova poslanica, ki bo jutri prečitana vernikom v cerkvah in ki smo jo že pred tedni objavili tudi mi, dovolj jasno utemeljuje in pojasnjuje ta izredni odlok jugoslovenskih katoliških škofov. Poslanica se glasi:

»Naš Odrešenik Gospod Jezus Kristus je večkrat prorokoval svojim učencem težke boje in preganjanja, ki jih čakajo na svetu. Sami smo bili v naših dneh priče krvavih preganjanj, ki so divjala proti duhovnikom in vernikom v Mehiki in še danes slišimo o prav satanskih delih, ki jih počenja ruski boljševizem proti cerkvi, proti veri sploh in proti Bogu samemu. Tudi po drugih deželah se moti in jemlje cerkvi svoboda v izvrševanju njenega božjega poslanstva, četudi ne tako krvavo. Tako mora sedaj katoliška cerkev v Litvi prestajati veliko preizkušnjo.

In nič boljše usode niso deležni naši bratje po krvi in jeziku, Hrvatje in Slovenci, ki so po mednarodnih dogovorih ostali pod Italijo. Duhovniki in učitelji slovenske narodnosti so skoro vsi izgnani, kar jih pa je še ostalo, ne smejo rabiti slovenskega ali hrvatskega jezika v šoli in cerkvi. Nikogar torej ni, ki bi otrokom razlagal verski nauk, Kristusov nauk v materinskem jeziku, ki ga edinega razumejo. V mnogih krajih je vernikom prepovedano javno moliti v hrvatskem ali slovenskem jeziku. Duhovnike pa, ki se drznejo pridigovati v narodnem jeziku, pozivajo na odgovor kakor zločince.

Zares težka je njihova usoda in njihova bolečina odmeva v naših srcih, ker nam niso bratje samo po veri, ampak tudi po krvi in jeziku. In to bolečino še bolj občutimo, ker kot katoličani vemo, da je to velik greh proti naravnemu in božjemu zakonu.

Tako je Sv. Oče že ponovno stopil v bran za naše preganjane brate. Podobno so tudi nekateri škofje odločno nastopili pri državni oblasti kot branitelji teptanih pravic naših narodnih bratov. **Toda oblasti, zaslepljene od poganskega nacionalizma, nočejo uvideti in popraviti globokih žalitev naravnega in božjega zakona. Jasno je, da je v teh razmerah vera naših bratov v težki preizkušnji in oni sami so v nevarnosti, da v versko nravnih ozirih popolnoma propadejo.**

Predragi verniki! Previdnost božja vodi svet in nič se ne zgodi na svetu brez sklepa ali vsaj dopustitve svete božje volje. Toda Gospod je hotel, da tudi mi vplivamo na razvoj dogodkov na svetu, in to z molitvijo.

Zato odločam v sporazumu s prečastitim jugoslovenskim katoliškim episkopatom, da se dne 19. marca t. l. na praznik sv. Jožefa, zaščitnika sv. Cerkve, ali kjer se ta praznik ne praznuje slovesno, v nedeljo po tem prazniku, opravijo v vseh katoliških cerkvah v vsej državi javne molitve za versko svobodo naših narodnih bratov. V ta namen naj se po sveti maši ali pri večernicah izpostavi sv. Rešnje Telo in izmolijo litanije sv. Jožefa in pripadajoče molitve.

Duhovniki naj to mojo okrožnico razlože vernikom in jih povabijo, naj v ta namen ne molijo samo ta dan, ampak vedno.«

Afere v francoski politiki

Pariz, 15. marca.

Politično zatišje, ki je sledilo sestavi nove desničarske vlade v Parizu, je trajalo samo kratek čas. Lavalovemu ministrstvu se je sicer posrečilo vsaj deloma pomiriti visoko valovje v Oustricovem škandalu razpihanih političnih strasti, hitri potek proračunskih razprav in uspeh, ki ga je pred dnevi dosegel Briand v svojem velikem zunanje-političnem govoru, pa sta zbudila nado, da se bo sedanja vlada držala do konca legislativne periode, ki izteče prihodnjo pomlad. Nepričakovano pa je padla v javnost nova afera, ki je v kratkem času že tretja nevšečna zadeva, kjer se očita osebam na najvišjem mestu državne uprave protizakonito izrabljanje njihovega položaja v dosego zasebnih koristi.

Prvi prah je dvignil slučaj g. Pereta, ministra v zadnjem Tardieujevem kabinetu, ki ga je opozicija obdolžila nedovoljenih manipulacij v zadevah propadlega Oustricovega koncerna. Od parlamenta imenovana preiskovalna komisija je prinesla na dan presenetljive stvari. Dva finančna pustolovca mednarodnega kova, Italijan Gualino in Francoz Oustric sta ustanovila v Italiji špekulativno podjetje Snia Viscosa. Špekulacija bi se jima tem lažje posrečila, če bi delnice notirale tudi na raznih inozemski veliki borzi, ker bi tamošnji gospodarski krogi in vlada ne imeli pravilnega vpogleda na poslovanje in stanje podjetja. Seveda sta najprej pomislila na pariško borzo, ki danes obvladuje ves finančni trg Evrope. Zadeva pa ni bila lahka, ker pariška borza samo v izjemnih primerih in po dolgem prestopku, v katerem se točno dožene stanje in gospodarski pomen podjetja, dovoljuje notacijo tujih papirjev, da s tem kolikor mogoče onemogoči škodljivo špekulacijo. Zato sta podjetna moža iskala uplivne osebe, ki bi jima lahko pomagale. Obrnila sta se na odvetnika Pereta, ki je bil poleg tega tudi zelo ugleden politik ter ministrski kandidat pri vsaki desničarski vladi, in mu ponudila mesto pravnega svetovalca pri koncernu. Peret je ponudbo sprejel in kasneje, ko je postal minister v drugi Tardieujevi vladi, res podpisal odlok, s katerim se dovoljuje notacija Snie Viscose na pariški borzi, vkljub nepovoljnim izjavam načelnika oddelka za trgovinske pogodbe v ministrstvu trgovine, direktorja informacijskega oddelka Francoske banke in kljub vetu francoskega atašeja pri poslaništvu v Rimu. Delnice Snie Viscose so v kratkem času skočile s svoje nominale sto frankov na preko dvesto frankov, a ko sta Gualino in Oustric svoje zaloge odmaknila so strmoglavile na 50 frankov, kar je potegnilo v propad podjetje, dovedlo do aretacije Oustrica in zaradi Peretovega imena potegnilo sicer navaden finančni škandal v vrtinec politične borbe.

Pereta zadeva je padla opoziciji, kakor dar iz nebes. Že dve leti se je brezupno zaganjala v desničarske vlade. Sedaj pa se ji je ponudila ugodna prilika. Ime Peret je postalo bojno glasilo levice proti Tardieujevi vladi, dokler ta ni odstopila. Zamenjalo jo je Steegovo ministrstvo. Ni pa minulo šest tednov, ko je v novi vladi nov mož poskušal isti eksperiment. Bil je to poljedelski minister Boret. Nastopil je z največjo vehemenco za uvedbo izvoznih nagrad za žito, češ da mora vlada priskočiti na pomoč francoskemu kmetu, ki ga prekomorska žitna konkurenca ubija. Imel je pa nesrečo, da bi bil sam zainteresiran v žitni trgovini in da izvozne nagrade ne bi prinesle koristi kmetom, ampak žitnim veletržcem. Zaradi tega ga je desničarska opozicija obdolžila umazane špekulacije na državne stroške, obenem se je pa tudi polastila žitnih tečajev na borzi čudna negotovost, ker nihče ni vedel, dali bo Boret s svojimi predlogi uspel ali ne. Kot glavni govornik opozicije je nastopil Etienne Flandin, ki je grmel, da se morajo taki pojavi za vedno iztrebiti iz francoskega javnega življenja. Boret in Steeg sta morala oditi.

A sedaj, evo gospoda Flandina, kako stopa v ospredje še bolj nevšečna afera. O Flandinu je znano, da ima velike interese v francoskem civilnem zrakoplovstvu. Njegova ambicija je bila, da dobi ves francoski zračni promet v roke, ker zračni promet obeta v najbližjem času nedogledne možnosti. Pogajal se je tudi v Rimu z neko zrakoplovno družbo za prevzem zračne proge med Marseillom in Sirijo. Ni sicer uspel, dobil pa je v roke francosko zračno družbo »Aero-Postale«, ki je vršila zračni poštni promet med Francijo in Južno Ameriko. Družba je bila že od začetka na trhlih nogah, zato si je Flandin od izbruha zadnje vladne krize, ko se je pojavila na obzorju zopet desničarska vlada, prizadeval, da dobi v roke finančno ministrstvo, kjer bi potem že našel možnost, da izvleče svoje podjetje iz težav. Ko je potem res sedel v finančno ministrstvo, mu je bila glavna skrb, kako bi saniral »Aero-Postale«. Bližal se je že svojemu cilju, ko mu je finančni parlamentarni odbor prekrižal račune in spravil zadevo pred parlament. Socijalisti pripravljajo veliko interpelacijo, ki gotovo ne bo pogodu vladni večini. Lavalova vlada je zašla v isti težavni položaj, v katerem je bila pred kratkim Tardieu in Steeg zaradi podobnih mahinacij svojih kolegov. Ako minister Flandin ne odstopi, bo moral morda tudi Laval po poti svojih dveh prednikov Tardieuja in Steega.

Dasiravno so slični pojavi zelo nerazveseljivi za francosko javno življenje, vendar v javnosti ne povzročajo posebnega razburjenja. Francoski narod je v svojem jedru preveč zdrav in v svoji notranjosti preveč močan, da bi mu mogle take afere škodovati ali ga vznemirjati. O njih razpravlja bolj s humorjem kakor z ogorčenjem; večini ljudi se zdi tudi razumljivo, da odvetnik, ki ga politične prilike dvignejo za kratek čas v ministrski portfelj, ne more čez noč pretrgati vezi, ki jih je bil v svojem prejšnjem poslovanju navezal z raznimi kolegi.

Drugače je seveda v parlamentu, kjer si stojita nasproti dve skoraj enako močni skupini, ki prežita na vsako priložnost, kako bi izvili moč iz rok svojemu nasprotniku, zlasti sedaj, ko se bližajo nove volitve. Veseli se tudi reakcija na desnici in levici. Fašistične »camelots du roi« se rogajo demokraciji kot sistemu korupcije in komunistična »Humanité« ubira svojo staro pesem o gnilobi meščanske družbe. Toda to sta dva ekstrema, ki pri treznih Francozih ne moreta upati na uspeh, pa naj porabljata v svojih brezupnih ofenzivah še tako močne kanone.

Sj.

Pričetek trgovinskih pogajanj Avstrije in ČSR

Praga, 18. marca d. Češkoslovaška delegacija za revizijo trgovinske pogodbe z Avstrijo je danes odpotovala pod vodstvom tehničnega šefa dr. Friedmanna na Dunaj. Kakor kažejo dosedanji razgovori med zastopniki industrije obeh držav, se bodo pogajanja o novi trgovinski pogodbi razvijala z velikimi težavami. Za obnovo trgovinskih pogajanj z Madžarsko še ni bil določen noben rok. To se bo šele zgodilo, ko bo potek dunajskih pogajanj omogočil potrebne ukrepe.

Mednarodni medicinski kongres

Beograd, 18. marca AA. Od 20. do 24. junija t. l. bo v Bruslju 11. zasedanje mednarodnega medicinskega kongresa pod pokroviteljstvom Nj. Vel. belgijskega kralja in kraljice. Od 23. do 24. junija bo zasedala konferenca za vojno medicino, ki je razpisala natečaj za najboljše predavanje o tem predmetu. Udeležijo se ga vojaški strokovnjaki vsega sveta.

Eksplozija na grškem parniku

Atene, 18. marca. AA. Grška ladja »Polemis« je zaprosila za nujno pomoč. Na ladji je eksplodiral kotel, pri čemer so bili ubiti vodja kurilnice ter prvi in drugi mehanik. Ladji je pretila pogibelj tem bolj, ker je bilo na njej mnogo divjih zveri neke menažerije. Iz Pireja je bila odposlana takoj rešilna ladja »Evangelistria« z dvema vlačilcema, ki je danes pripeljala »Polemis« v pirejsko luko.

Smrt slovitega ameriškega letalca

Newyork, 18. marca. AA. Znani tihotapec Vilahm White, ki ga javnost pozna po imenu Jack, je bil po dramatičnem begu po glavnih ulicah, zasledovan od policije, ustreljen.

Redek in časten jubilej dr. Danila Majarona

Ljubljana, 18. marca.

Danes so se oglasili pri seniorju slovenskih odvetnikov gosp. dr. Danilu Majaronu odposlanci odvetniške zbornice v Ljubljani, da mu čestitajo k redkemu jubileju, k 30-letnici predsednikovanja v odvetniški zbornici.

Še lažje nego smo pred petimi leti, ob 25letnici tega poslovanja, zapišemo danes, da so takšni jubileji sila redki in da si lajik le težko predoči, koliko bremen je težilo na ramah jubilanta v tej dolgi dobi. Predsednik zbornice dr. Majaron je kot odvetnik izšel iz pisarne pokojnega dr. Ivana Tavčarja in je že leta 1889 sodeloval pri ustanovitvi društva »Pravnik«, na čigar ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen za odbornika. Od tega dne dalje je bil neprestano odbornik društva, od leta 1907. pa društveni predsednik in domala vsa leta urednik »Slovenskega Pravnika«. Leta 1897. je bil dr. Majaron izvoljen v disciplinarni svet odvetniške zbornice kot eden prvih zaupnikov slovenskega odvetništva. Njegov ugled je stalno rasel in 16. marca 1901. ga je zbornica že izvolila za svojega predsednika in od takrat naprej pri vsakih volitvah. Ta izvolitev je danes prav tako soglasna, kakor je bila prvič in vedno kasneje.

Dr. Danilo Majaron je v tej dolgi dobi vzorno vodil obilo in težavno zbornično delo ter si stekel splošno zupanje in spoštovanje kakor malokdo. Jubilant je zastopal ljubljansko odvetniško zbornico v svojedobni stalni delegaciji odvetniških zbornic na Dunaju, po prevratu je postal član komisije ministrstva pravde za sestavo novega odvetniškega reda; bil je svoječasno tudi soustanovitelj Zveze slovenskih odvetnikov in kandidatov, ki je bila ustanovljena predvsem zato, da varuje pravice našega jezika v uradovanju javnih oblastev.

V Jugoslaviji so dr. Danila Majarona poklicali na mnoga važna mesta. Postal je član komisije za državne izpite iz pravoznanstva, komisije za sodniške in odvetniške izpite ter je odlično sodeloval pri velepomembnih jugoslovenskih zborih pravnikov. Ena najlepših strani v debeli knjigi delovanja dr. Majarona pa je njegovo so trudništvo za ustanovitev ljubljanske univerze, ki ga je v zahvalo in priznanje imenovala za svojega prvega častnega doktorja.

Čestitkam, ki so jih izrekli danes veleza služnemu jubilantu odposlanci slovenskih odvetnikov, se pridružuje vsa naša javnost, kličoč mu: »Na mnoga leta!«

»Narodny Listy« o škofovski poslanici

Praga, 18. marca h. »Narodny Listy« objavljajo obširen članek, v katerem se bavijo s pastirskim listom zagrebškega nadškofa dr Bauerja, v katerem je odredil za jutrišnji dan molitve za jugoslovenske rojake v Italiji. List se obenem spominja obletnice Gortanove smrti in opozarja na položaj jugoslovenske narodne manjšine pod Italijo. V zelo simpatičnih besedah opozarja na gesto zagrebškega nadškofa, ki je kot najvišji katoliški duhovnik v Jugoslaviji dvignil svoj glas za obrambo Jugoslovenov v Italiji.

V dolini nesreč

Gor. Radgona, 16. marca.

Ščavniška dolina je postala v zadnjem času pravo prizorišče nesreč, ki se vrstijo druga za drugo. Čitateljem je gotovo še v spominu tragična smrt dobre gospodinje Kolaričeve in kmečkega sina Valnerja, ki sta se vtopila. Ne dolgo za tem je bil v tepežu hudo poškodovan Tanacek. Niti ni minil mesec dni, že se je raznesla v soboto vest o nenavadni novi nesreči, katere žrtev je postala Karolina Fickova iz Ščavnice.

Ko se je v petek proti 20 uri podala iz svoje hiše ter se namenila proti gospodarskemu poslopju, je nenadoma počil v bližini revolverski strel in jo hudo ranil v desno nogo nad kolenom. Kakor pripoveduje poškodovanka, je slišala, ko je prispela iz sobe na prosto, v neposredni bližini glas dveh nepoznanih moških oseb, za kateri se nič hudega sluteč ni mnogo zmenila. Kmalu nato je počil strel, ki jo je zadel v desnem nadkolenu, kjer ji je krogla tudi obtičala. Zgrudila se je na tla. Slišala je nato še drugi nekoliko slabejši strel. Ker je od strahu zavpila, sta neznanca zbežala v temno noč. Prvo zdravniško pomoč je poškodovanki nudil okrožni zdravnik dr. Matthey iz Apač, ki je takoj odredil njen prevoz v bolnišnico v avstrijski Radgoni.

Vestna preiskava našega orožništva je prav hitro izsledila krivce. Kritičnega večera sta v neposredni bližini domovanja Karoline Fickove za nekim drevesom poskušala svojo spretnost z nevarnim orožjem 21letni Jožef Kraner in 23letni Vurcer Janez oba iz Zagajskega vrha pri Ščavnici. Kraner pripoveduje, da se je vračal od Fickove proti domu. Na poti se mu je pridružil Vurcer, ki je imel s seboj samokres. Seveda sta morala poskušati s strelianiem. Fickova bi bila kaj lahko postala smrtna žrtev nepreudnega ravnanja z orožjem v rokah neizkušencev. Ko je počil strel ter sta Kraner in Vurcer zaslišala v bližini krik obstreljene, ji kajpak nista priskočila v pomoč, marveč sta zbežala. Orožja pri Vurcerju ni bilo najti in se fant izgovarja, da ga je na begu izgubil.

Vedno večje poplave ob Savi

Velika nevarnost pri Brodu – Sava je poplavila že obširna ozemlja

Brod na Savi, 18. marca. č. Pričakovali so, da bo Sava pričela padati, vendar pa še narašča. Bosanske planine so polne snega, ki se topi, in iz Bosne prinašajo od Romanije planine do Sarajeva bosanski potoki velike množine vode. Mnogo vode prihaja tudi iz slovenskega pogorja, največ nevarnost pa prinašajo reke Una, Vrbas in Ukrina. Voda je dosegla višino brega pri Bosanskem Brodu ter na mnogih krajih tudi višino nasipov, tako da se more Sava vsak čas izliti ter povzročiti katastrofo. Na savskem bregu pri Brodu se zbirajo velike množice ljudi, ki s strahom opazujejo, kako voda narašča. Vodno stanje je danes znašalo 7.98 m nad normalo. Ker se je voda razlila preko nasipov poleg Orubice, so ljudje neprestano na nogah, da se obvarujejo pred nesrečo. Samo v prostoru med Brodom in Jarmico je zaposlenih poleg prebivalstva še 500 delavcev mitroviške vodne zadruge. Pod Bosanskim Brodom je zaposlenih še večje število ljudi, vendar pa voda sproti razdira, kar popravijo na nasipih. V veliki nevarnosti je otok Ada pod železniškim mostom poleg Broda. Otok se sploh ne vidi, iz vode molijo samo pos mezne veje dreves in strehe kopalških kabin. Skoro vse drevje je voda odplavila ali pa mu je tako izpodjedla korenine, da se je nagnilo. Poslopja na otoku so zidana dokaj čvrsto in zato jim voda ne bo mogla škodovati. Tudi most preko Save bo vzdržal. Zelo je ogrožen nasip pri Lešcu. Vse prebivalstvo iz okolice pomaga pri ojačevanju nasipa. Uvedeno je obvezno delo vseh moških v starosti od 21 do 60. leta. Od Bosanske Kobase do Šamca je vse eno samo morje, iz katerega štrle samo strehe najvišjih hiš.

Posadka parnika »Slovenije«, ki je davi pristal v luki, opisuje položaj v poplavljenih krajih, da je od Jasenovca pa do Mačve in Rače eno samo morje in v vsej daljavi ni niti pedi suhe zemlje. Od Stare Gradiške do Davora je nad 30 km dolgo jezero. Sava donaša velike množine odplavljenega lesa, drv in izruvanega drevja. Zelo resen je položaj ob izlivu Drine v Savo, kjer voda neprestano narašča in grozi vsak čas katastrofa.

Položaj Slavonskega Broda je prav tako zelo resen. Voda je že dosegla zatvornice tovarne »Slavonije« in bo vsak hip prestopila bregove. Nižje ležeče hiše so že poplavljene. Voda se je izlila tudi že ob potoku Mrkonja in po stari strugi Kogovice. Na vseh ogroženih krajih grade z vso naglico zasilne nasipe. V neposredni bližini Bosanskega Broda je bilo danes izpraznjenih 170 hiš. Tudi Vrbas stalno narašča. Na vseh nevarnih krajih so postavljene straže, da morejo v primeru katastrofe takoj alarmirati prebivalstvo.

Stanje voda

Beograd, 18. marca. AA. Hidrometrično poročilo hidrotehničnega oddelka ministrstva za gradnje o stanju naših glavnih rek dne 18. t. m.

Dunav pri Passau stagnira, med Bratislavo in Novim Sadom pada, od Zemuna navzdol nekoliko narašča. Med Bezdanom in Novim Sadom je vodostaj Dunava 339 do 221 cm pod maksimalnim vodostajem. Okoli Zemuna 177 cm pod maksimalnim vodostajem. Drava od Maribora do izliva pada. Tisa od Sente malo raste, pri Titlu stagnira. Sava od Zagreba do Jasenovca pada, pri Brodu malo raste, pri Rači malo pada, v Beogradu pa nekoliko raste. Vodostaj Save pri Jasenovcu je 20 cm, pri Brodu 21 cm, pri Mitrovici 31 cm pod maksimalnim vodostajem. Pri Šabcu je 14 cm nad maksimalnim, pri Beogradu pa 146 cm pod maksimalnim vodostajem.

Sovjetska naročila v Nemčiji

Berlin, 16. marca.

Nemški, pa tudi inozemski tisk se zadnje dni obširno bavi s trgovinskimi odnošaji med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Poročila o novih milijonskih naročilih, ki jih je dobila nemška industrija v Moskvi, so izzvala živahno debato o tem, ali je za Nemčijo politično in gospodarsko modro, da se spušča v trgovinske posle z Rusijo. Te vrste gospodarske zveze med Nemčijo in Rusijo sicer niso nič novega, ker je nemška industrija že doslej spadala med glavne industrijske dobavitelje Moskve. Toda tokrat gre za ogromne zneske, ki daleč presegajo okvir dosedanjih naročil.

Hudo polemiko so izzvale zlasti vesti, da namerava nemška država prevzeti garancijo za plačilo teh dobav. Mnogi listi se odločno izražajo proti tej nameri, zainteresirani industrijski krogi pa jo seveda pozdravljajo in dokazujejo, da bodo sovjetska naročila omogočila zaposlitev okrog 200.000 brezposelnih ter poživela reducirane in celo že popolnoma ustavljene industrijske obrate. To je pri silni nemški brezposelnosti seveda zelo vabljivo. Kljub temu pa se tudi v treznih gospodarskih krogih izražajo resni pomisleki proti tej kupčiji. Za tristomilijonska naročila Moskve bi morala prevzeti država jamstvo za 40. posamezne dežele pa še za nadaljnjih 30 odstotkov, dočim bi samo za ostalih 30 odstotkov nosila riziko nemška industrija sama, ki pa bi po sodb strokovnjakov na vsak način prišla na svoj račun, tudi če bi Rusija nič ne plačala. Cene so kalkulirane tako, da so kriti produkcijski stroški že z državno garancijo, a garancija posameznih dežel predstavlja že dokajšen dobiček.

Dočim torej v industrijskih krogih misel državne garancije na vse pretege zagovarjajo, se pojavlja pri političnih strankah oster odpor. Zlasti socialni demokrati in centrum se protivijo temu, da bi država plačevala sovjetske dobave. Odločen pa bo pri končni odločitvi vsekakor gospodarski moment. Listi podrobno razpravljajo o gospodarskem in finančnem položaju sovjetske Rusije ter navajajo, da je plačilna zmožnost Moskve odvisna predvsem od kreditov v inozemstvu. Petmilijardni obtok bankovcev je docela nepokrit. Notranji dolgovi znašajo nad 20 milijard zlatih rubljev, inozemstvu pa dolguje Moskva že sedaj nad pet milijard.

Končno opozarjajo listi tudi na nevarnost, ki preti nemški industriji, če se bo preveč tesno vezala na Moskvo. Sovjeti streme po tem, da si ustanove čimprej lastno industrijo in tako Nemčija s podpiranjem ruske industrijalizacije sama sebi ustvarja konkurenco. Zagovorniki moskovskih naročil seveda oporekajo tej trditvi, češ da bodo sicer drugi, zlasti Anglija in Francija, napravili dobre kupčije v Moskvi. Opozarjajo tudi na politično stran zadeve in naglašajo, da se nudi Nemčiji sedaj najlepša prilika, da veže svojo garancijo na obvezo Moskve, da ustavi nadaljnjo komunistično propagando. Kako Moskva rešuje take zahteve, je znano: oficijelna Moskva se vselej izgovarja, da ni s to propagando v nobeni zvezi.

Jasno je, da tudi inozemstvo, zlasti pa Francija in Anglija posvečata razvoju gospodarskih odnošajev med Nemčijo in sovjetsko Rusijo vso pozornost. Kmalu se bo pokazalo, kako stališče zavzema nemška vlada. Poznavalci razmer zatrjujejo, da skuša Brüning izkoristiti moskovske ponudbe za to, da izsili od zapadnih velesil nadaljnje koncesije za Nemčijo v pogledu reparacijskih plačil. Ali mu bo to uspelo, pa je seveda drugo vprašanje.

Nemške dobave za Rusijo

Berlin, 18. marca. AA. Kakor poročajo listi, namerava uprava sovjetskih železnic nadaljevati in končati pogajanja o nakupu nemških lokomotiv in železniških voz. Ta pogajanja so odposlanci ruskih železnic pričeli že pred meseci. Sovjetska Rusija bi bila pripravljena kupiti od nemških državnih železnic presežek 500 lokomotiv in 5000 vagonov. Skupno gre za kupčijo v znesku 40 do 50 milijonov mark. Nemške vozove bi predelali in preuredili na širino ruskih železnic v nemških tvornicah.

Spominjajte se slepih!

Nova carinarnica v Sarajevu

Beograd, 18. marca č. Tukaj se mude zastopniki sarajevske občine in sarajevske mestne hranilnice. Danes so imeli konferenco z ravnateljem državne Hipotekarne banke glede posojila, ki ga namerava najeti sarajevska občina za zgraditev novega carinarniškega poslopja. Posojilo bi se vračevalo iz kaldrmninskega fonda. Sedanja carinarnica v Sarajevu bo porušena in na tem mestu urejen velik trg, kjer bo postavljen spomenik kralju Petru.

Rehabilitacija dr. Dvořaka

Praga, 18. marca. h. Pred disciplinskim senatom ministrstva za narodno obrambo je bila danes definitivno zaključena afera vojaškega zdravnika polkovnika dr. Dvořaka, ki je bil obtožen, kakor je znano, da je proti nagradi pri naborih oproščal vojaške službe sinove raznih bogatašev. Vojaško sodišče ga je že pred meseci opravstilo, sedaj pa je tudi disciplinski senat potrdil, da je bil dr. Dvořak pri vsej tej aferi popolnoma nedolžen.

Eksplozija v nemški tvornici municije

Berlin, 18. marca g. Danes dopoldne se je pripetila v tovarni municije v Reinsdorfu pri Berlinu v oddelku za patrone eksplozija, ki je zahtevala več človeških žrtev. Po srečnem naključju eksplozija ni zavzela večjega obsega, ker bi sicer lahko prišlo do katastrofe. Kljub temu so bile štiri osebe ubite, dve pa hudo ranjeni. Vzrok epsplozije še ni pojasnjen.

Katastrofalen požar v ameriškem hotelu

New York, 18. marca. V pretekli noči je pogorel eden največjih hotelov v Limi, hotel »Senox«. Ogenj je nastal kmalu po polnoči, ko so že vsi gostje trdno spali. Požar je izzval silno paniko in so ljudje preplašeni v samih srajcah skakali skozi okna in se skušali rešiti po gorečem stopnišču. Gasilci so bili sprva popolnoma brez moči in so se morali omejiti zgolj na lokalizacijo požara. Po dosedanjih ugotovitvah je 8 hotelskih gostov zgorelo, vendar pa mislijo, da je požar zahteval še več smrtnih žrtev. Dvanajst ljudi se je hudo ponesrečilo. Večinoma imajo polomljene ude, ker so skakali skozi okna. 10 ljudi je dobilo hude opekline in so jih prepeljali v bolnico. Škoda znaša četrt milijona dolarjev (1400 milijonov dinarjev).

Mlada zaljubljenca

Čakovec, 18. marca č. V Ludbregu je včeraj pobegnila 14-letna hčerka nekega veleposestnika s svojim tajnim zaročencem, nekim Filipom Jambrešićem. Z doma je odnesla 9.000 Din. Kam sta zaljubljenca krenila, doslej niso mogli ugotoviti.

Zborovanje »Kmetske prosvete v Kranju«

Društvo »Kmetska prosveta« priredi v nedeljo, 22. t. m. ob 10. dopoldne v čitalniški dvorani »Narodnega doma« v Kranju zborovanje, na katerem bodo predavali:

bivši minister g. *Ivan Pucelj,* o državljanski izobrazbi in vzgoji kmetske mladine ter o državni prosvetni politiki;

dr. Jože Bohinjec, o socijalno-gospodarskem vprašanju kranjskega okraja;

dr. Janže Novak o smernicah »Kmetske prosvete«.

Odbor »Kmetske prosvete« vabi k obilni udeležbi!

AKADEMIKOM!

Vse tovariše obveščamo, da se vrši akademska sv. maša za naše brate v Primorju danes ob 11. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Udeležite se vsi!

Zastopniki kulturnih društev pri pontifikalni maši v stolnici naj se zberejo točno ob pol 10. pred semeniščem!

Akademska omladina.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Lepo vreme bo trajalo še nekaj dni.

Naši kraji in ljudje

Po potresu pri naših kolonistih

Obisk v Bistrenici in Dubljanih — Nezlomljiva morala naših ljudi — Novi naseljenci iz Primorja

Beograd, 18. marca.

Ob priliki katastrofalnega potresa v Južni Srbiji je slovenska javnost s hvalevrednim sočutjem za vse prizadeto prebivalstvo pokazala svoj živi interes, posebno tudi za usodo mlade kolonije Primorcev-beguncev v selu Bistrenica-Dubljani ob Vardarju. Razne vesti so v tem pogledu krožile med narodom in po časopisju. Zato bo prav, ako javnost informiramo, kak je položaj v naši novi naselbini. Ker sem takoj, ko sem zvedel za potres, odšel na lice mesta, morem podati v tem pogledu naslednje pojasnilo:

Prvi potresni sunki so se javili, kakor znano, v soboto 7. t. m. ponoči (prav za prav v noči od petka na soboto). Dasi so bili precej jaki in so se večkrat ponovili, niso napravili posebno velike škode. Preplašili pa so ljudi, ki so zbežali iz hiš. Mnogo jačji so bili sunki v naslednji noči, od sobote na nedeljo. Imeli so tudi težje posledice. Nobena hiša ni ostala neprizadeta. Večinoma so popokale stene in strehe so se upognile. Porušenih je v Bistrenici pet ali šest hiš, ostale so več ali manj poškodovane. Pri nekaterih obstoja možnost, da se po prvem močnejšem dežju poruši streha. Ko hodiš po vasi, vidiš na raznih mestih, kako se je odkrušil del zida ali strehe. Stara džamija ob Vardarju je porušena, velika džamija v sredi vasi je le močno trpela in izgubila polumesec z vrha minareta. Stara in jaka »kula« je tudi trpela: z vrha doli je padlo večje število težkih kamnov, a po sredi severnega zida od vrha do tal je razpoka v vsem zidu.

Najbolj je bila prizadeta edina moderno zgrajena hiša v Bistrenici: nova žandarmerijska stanica. Prebivalci so se morali izseliti in hišo bo treba porušiti. Slabe turške hiše so bolje prenesle potres, nego nova, moderna zgradba. Hiše, porušene v Dubljanih, ki je bilo bolj prizadeto nego Bistrenica, čeprav sta obe seli v neposredni bližini, pa so bile v tako slabem stanju, da bi po mojem mišljenju v doglednem času tudi brez potresa same razpadle.

Kdor pozna razmere v takem »turškem« selu. kakor sta še danes Bistrenica in Dubljani, mi bo pritrdil, ako pravim, da je materijalna škoda razmeroma prav majhna. Še največja škoda je napravljena na onih hišah, ki jih vporabljajo naši naseljenci, ker so to dosti dobro popravljene turške hiše. Seveda pa se bo moralo sedaj prilično mnogo potrošiti za zidanje novih hiš.

Da so potresni sunki, ki so se potem v vedno šibkejši obliki ponavljali še naslednje dni, prestrašili prebivalstvo, ki je za par noči ostalo zunaj hiš, je naravno. No, ker ni bilo prav nobene žrtve, niti najlažje ranjenih ne v Bistrenici ne v Dubljanih in ker so sunki prenehali, je prenehal tudi ves strah. In ko sem pretekli torek zvečer pohitel med te nad vse simpatične in korajžne svoje prijatelje, smo se veselo pozdravili in pogovorili o vsem in naslednje jutro že je šlo vse na delo: eni so orali za duhan, drugi so sadili krompir, zopet drugi so bili v hlevu okrog živine, kovač je nabijal. Krasen pomladni dan je vlil novo in nezlomljivo voljo do dela in napredka.

Morala, ki je bila že pred potresom v naselbini najboljša, je ostala po potresu nespremenjena: če mogoče, jo je potres še bolj utrdil, ker se vsi naseljenci čutijo še bolj navezani drug na drugega. Par dni pred potresom se je naselila družina Gruden z devetimi člani družine, istočasno z menoj — torej ravno v času potresa — se je preselil naseljenec Hrast iz Istre s svojim tastom (družina pride naknadno), in v teku zadnjih treh dni, torej že po potresu, se je prijavilo devet novih družin, ki se hočejo še ta mesec preseliti v Bistrenico, med njimi tudi Pavel Marušič, brat bana Dravske banovine.

Dr. Ivan Mar. Čok.

Starokatoliška organizacija v Sloveniji

Nov verski pokret v Ljubljani in drugih naših mestih

Ljubljana, 18. marca.

Kakor smo že objavili, bo na Jožefovo v hotelu Tivoli prvo slovensko bogoslužje starokatoliške cerkve. Ob tej priliki je vredno zabeležiti, kako se ta cerkev, ki je pri nas z zakonom priznana ter zaradi tega enakopravna z vsemi drugimi cerkvami, širi tudi po Sloveniji.

Starokatoliki datirajo od leta 1870., ko je vatikanski cerkveni zbor proti precejšnji opoziciji sprejel nauk o papeški nezmotljivosti. Iz tedanje opozicije je nastala starokatoliška cerkev. Hrvatski katoliki so se že pred sto in sto leti borili z Rimom za svoj narodni jezik v cerkvi in za razne druge pravice. V tej borbi so bili na prvih mestih škof Gregor Ninski, hrvatski cerkveni mučenik Marko Anton Gospodnetić, nadškof v Splitu, ter mnogi škofje in duhovniki glagoljaši. Med opozicijonalci na vatikanskem zboru je bil, kakor znano, tudi vladika Strossmayer.

Pod Avstrijo hrvatski katoliki niso mogli organizirati starokatoliške cerkve, izvedli pa so organizacijo leta 1924. Iz Hrvatske se je ta cerkvena organizacija brez vsake agitacije zanesla tudi v Slovenijo in tako imamo ob nekdanji hrvatski meji, potem v Mariboru in tudi v Celju že precejšnje število starokatolikov. Pred dobrim mesecem se je osnoval tudi v Ljubljani pripravljalni odbor, ki bo te dni izvedel ustanovitev in organizacijo starokatoliške cerkvene občine. Od starokatoliškega škofa v Zagrebu aprobirani župnik za Ljubljano je g. Ferdo Lavrinc.

Zanimiv izum ljubljanskega inženjerja

Stropne konstrukcije inž. Ferda Klopčarja

Ljubljana, 18. marca.

Izvestje patentnega urada ministrstva trgovine in industrije v Beogradu objavlja odobritev patenta za stropne odnosno nosilne konstrukcije iz armiranega betona, ki jih je izumil naš inženjer g. Klopčar Ferdo, mestni gradbeni svetnik v Ljubljani. Iznajdba se nanaša na stropne odnosno nosilne konstrukcije iz armiranega betona, ki sestoje iz gotovih že preje izvršenih in pripravljenih delov, ki se na zgradbi postavljajo, sestavljajo in spajajo v celoto. Koristi izuma bodo za industrijo armiranega betona velikega pomena, gospodarska stran izuma pa bo ugodno vplivala na ceno teh konstrukcij, ki so doslej osobito v gradnji visokih stavb, veljale za luksuzne konstrukcije.

Prednosti in koristi izumljene konstrukcije so med drugim naslednje: prihrani se opaženje in odranje stropnih konstrukcij, kar je pri izvršitvi stropov, posebno pri velikih višinah in razpetjih zelo važno, ker zahteva na licu mesta izvršen armirani beton največjo potrato lesa pri opaženju, podpiranju in odranju; nadzorstvo strokovnjaka je v glavnem omejeno le na delavnico, ali kraj, kjer se konstrukcije v množini producirajo in še to le pri najvažnejših konstrukcijskih delih; pri sestavljanju izumljenih stropov in konstrukcij se lahko zaposlujejo tudi neizučene delavne moči. Da se konstrukcija s tem znatno poceni, je na dlani. Ravno nadzorstvo in namestitev kvalificiranih betonerjev in železopolagalcev dela našim podjetnikom, ki ne morejo razpolagati s stalnim številom teh moči, velike preglavice. Tako je mogoča tudi solidnejša izvršitev. Vsi elementi teh konstrukcij se izvršujejo v centralni delavnici ali pa vsaj pri tleh, zaradi česar je dana možnost dobre in solidne izvršitve pod streho in to neodvisno od vremenskih neprilik, dežja, mraza itd. Stavbe, ki so se sedaj mogle izvrševati le v seziji, se z izumljeno konstrukcijo lahko zastavijo s stalnim obratom. Velika prednost izumljene konstrukcije leži v tem, da se lahko izvršuje v seziji ali izven sezije, v tovarni ali pa na stavbišču in da so vedno na razpolago stvari in zadostno utrjeni betonski elementi, s katerimi lahko podjetnik z vso zanesljivostjo računa. Statični računi so zelo enostavni, ker se na podlagi obtežbe voli brez težavnega računa odgovarjajoči normalni profil podobno, kakor se to danes dela pri računu železnih nosilk. Nadzorstvo posameznih delov je zelo olajšano, pravilna zmes betona in pravilna uložitev armature je stalno pod kontrolo in zato zanesljiva. Konstrukcija, ki sestoji iz že prej izgotovljenih delov, je takoj porabna, zaradi odpadlih opažev in podpor pa so prostori pod konstrukcijo prosti in brez ovir. Gospodarska izvršitev in izraba materijala v betonu in malti je zelo ugodna, ker se materijal kar najštedljiveje izrabi in so odpadki minimalni.

Z namestitvijo že izgotovljenih konstrukcij odpade vlaga v betonu, v zidovih in stropovih, ki jo zahtevajo na licu mesta — na stavbi — vlite konstrukcije, posebno še, ker jih je treba po dovršitvi stalno močiti, medtem, ko se novoizumljene konstrukcije grade v suhem. Vsi deli teh konstrukcij se uporabijo šele potem, ko je beton dosegel največjo trdnost, zaradi česar odpadejo vsi vplivi krčenja in širjenja betona. Ker je konstrukcija sestavljena iz posameznih delov na stik, odpadejo tudi vplivi temperature. Vsi elementarni deli so tako oblikovani, da se lahko transportirajo. V tem leži rešitev glavnega problema, ker je treba upoštevati veliko lastno težo betona. Z enostavno pripravo, odnosno z ročnim prenosom se dajo posamezni deli konstrukcije lahko dvigniti, postaviti in hitro vzidati, za kar je potrebno le malo število delavcev. Konstrukciji ne more škodovati ne dež ne mraz, niti sneg in led. Postavljanje konstrukcijskih delov je mogoče v vsakem času prekiniti.

Posebna gospodarska stran izumljene konstrukcije leži tudi v tem, da se deli lahko izvršujejo v večjih množinah in enakih velikostih in da se bo lahko uvedla fabrikacija po gotovi shemi in po gotovih normah. V primeru demoliranja in adaptacij se dajo take konstrukcije brez vsake poškodbe odstraniti in se stari deli lahko na novo uporabijo. Treba je poudariti, da se bo cena fabrikacije železobetonskih stropov znatno pocenila in da bodo konstrukcije iz armiranega betona stopile v konkurenco z železom in lesom.

Elementi izumljene konstrukcije se dajo uporabiti na razne načine, tako za konstrukcije stropov, preklade, nosilke zidov, za tlake pod teracom, ksilolitom, za estrihe, stene itd.

Izumitelj je svojo konstrukcijo v naravnem izdelku že preizkusil in se je uporabnost in pa solidnost konstrukcije povsem obnesla.

Potrebno bi bilo, da se stavbna oblast zanima za prednosti in koristi predmetnega izuma in da podpre izrabo teh konstrukcij, če so v stanju izboljšati gospodarstvo stavbarstva.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlatici uravna naravna **»Franz Josefova« grenčica** prebavo naravnost na popoln način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje s **»Franz Josefovo« vodo** posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešč želodec. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KLOBUKE

v najrazličnejših najnovejših pomladanskih barvah in oblikah, ter razne sportne klobuke in čepice nudi bogato založena specijalna trgovina klobukov in čepic

MIRKO BOGATAJ, LJUBLJANA
Stari trg 14 4192

Cene zmerne. Solidna postrežba.
Sprejemajo se popravila

Marie Hübnerova,

sloveča češka igralka, ki bo v petek, dne 20. t. m. nastopila v Ljubljani kot mati v drami »Sveti plamen«. O tej umetnici je

»Jutro« priobčilo v »Kulturnem pregledu« 18. t. m. informativni članek ge. Z. Dykove. Odlično članico Narodnega divadla toplo pozdravljamo v Ljubljani!

Zasluge Josipa Lapuha

Logatec, 18. marca.

Kakor je poročalo »Jutro« že v nedeljski številki, je obhajal gosp. Josip Lapuh. trgovec-solastnik ugledne tvrdke Jos. Brus v Dolenjem Logatcu 16. t. m. svojo 75letnico. Gosp. Lapuh, med domačini na kratko gospod Jozef, je navzlic svojim visokim častitljivim letom še vedno zdrav, delaven kakor mravlja in mladostno živahen. Zaradi svojega ljubeznivega značaja je splošno priljubljen nele v domačem kraju, nego tudi pri vseh svojih številnih poslovnih prijateljih po Sloveniji.

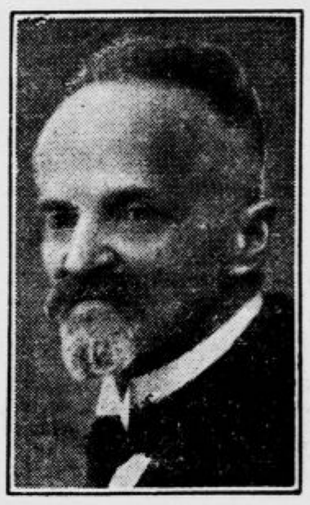

Njegovo 50letno bivanje med nami ni bilo samo delo v trgovini. Udejstvoval se je v vseh področjih javnega življenja. Mnogo se je žrtvoval za napredek trgovstva in zadružnega življenja. Pred 42 leti je kumoval rojstvu logaške posojilnice, pri kateri deluje kot odbornik oziroma kot član nadzorstva. Ob 40letnici obstoja posojilnice v Logatcu ga je odlikovala zadruga z mično diplomo. Leta in leta je deloval v občinskem odboru, kateremu je koristil z marsikakšnim dobrim nasvetom. S pokojnim županom Mulleyem in z g. Mihevcem je izdejstvoval ustanovitev samostojne dolenjelogaške župnije. Lepa kapelica ob spomeniku padlim vojakom je njegovo delo. Mož poštenjak, v svojem notranjem prepričanju globoko veren, je podpiral na tihem in često neopaženo sleherno dobro stvar. Drobno telesce, pa je sama dobrota in plemenitost v njem. Seveda je tudi član Sokola že od ustanovitve 1908. Njegovo vsestransko delovanje se je pravilno cenilo tudi na najvišjem mestu in je bil g. Lapuh odlikovan z redom sv. Save. K jubileju in obenem k imendanu mu kličemo: Zdravo, zlata duša! Bodi nam ohranjen kot simbol vzornega delavca in posebljene marljivosti do skrajnih mej življenja!

Danes ob 3., 5., 7., 9
Najlepši govoreči film v tej sezoni!
Film ljubezni, petja, lepote, zabave, sreče...!

KATICA NAGY · FRANZ LEDERER

Za smeh in zabavo skrbi sloviti komik
Szöke Szakall
Poleg tega »Micky miška« šaloigra.
Predprodaja vstopnic od 11.—½ 13.
ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV ELIDA SHAMPOO PRODANIH V ZADNJEM LETU!

DOKAZ NJEGOVE PRILJUBLJENOSTI!

700.000 zavitkov Elida Shampoo med 13 milijoni prebivalcev Jugoslavije! Vsak 20. prebivalec uporablja torej Elida Shampoo.

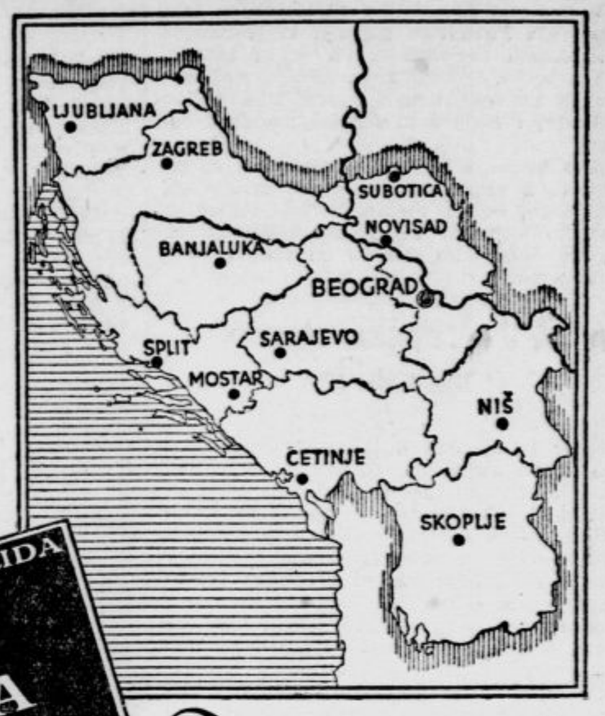

Za negovanje las

ELIDA SHAMPOO

Samomor zaročenca na pokopališču

Po sporu z zaročenko je stekel na pokopališče in se ustrelil

Središče ob Dravi, 18. marca.

V nedeljo je imela nastopiti službo pri tukajšnjem posestniku g. Burjanu Rozika Zorčeva, doma od Sv. Bolfenka na Kogu, ki je bila do sedaj v službi v Geričji vasi pri Ptuju. Dekle se je pripeljalo v Središče v družbi s hlapcem Francem Bračunom, ki ga je spoznalo na svojem prejšnjem službenem mestu in imelo z njim ljubavno razmerje. Prispevši v Središče sta se oglasila oba pri Burjanovih, nato pa sta odšla v trg in posedela malo po gostilnah.

Slučajno sta se srečala z nekim fantom od Sv. Bolfenka in Zorčeva je s tem fantom izpregovorila nekaj besed, kar je izzvalo ljubosumnost njenega zaročenca Bračuna, ki ji je očital nezvestobo in po krajšem prerekanju zbežal od nje. Brezdvomno malo alkoholiziran in razburjen jo je mahnil naravnost na pokopališče. Zorčeva mu je sledila, toda prišla je že prepozno, da bi preprečila nesrečo: Bračun se je med tem že ustrelil iz starinske pištole, nabite z navadnimi šibrami, v prsa in obležal v svoji krvi.

Prestrašeno dekle je zbežalo s pokopališča v gostilno g. Lovra Kosija in tam povedalo, kaj se je zgodilo. G. Kosi je stekel takoj po orožnike in zdravnika g. dr. Heissa, ki je nesrečniku nudil prvo pomoč, ga obvezal in odredil njegov prevoz v ormoško bolnišnico. Tukajšnji g. kaplan ga je spovedal v mrtvašnici, kamor so ga med tem prenesli, na to pa so ga z reševalnim avtom prepeljali v Ormož. Bil je ves čas pri polni zavesti.

Hudo ranjenemu samomorilcu je bila vsaka pomoč zaman. Nesrečni fant, ki si je pognal ves naboj v prsa in si prestrelil pljuča, je ponoči izdihnil zaradi notranje izkrvavitve.

Bankovci nadarjenega malega umetnika

Pol otroška pol resna zadeva s prerisovanjem denarja — Izreden slikarski talent

Trebnje, 18. marca.

V Nemški vasi pri Trebnjem obiskuje tretji razred 8letni Rajerjev Tonček, ki je izredno, naravnost ženijalno nadarjen za risanje in slikanje. Sam šolski upravitelj in učiteljica pravita, da je v tem pogledu pravcati fenomen. Pri različnem prerisavanju pa se je deček spravil tudi na prečrtavanje bankovcev. Dasi je risal samo z dvobarvnim svinčnikom, je bila slika res izvrstno podobna desetaku. Za šalo je nato prerisal še tisočak, ki mu je takisto uspel prav dobro.

Za stvar pa so izvedeli orožniki, ki so po svoji službeni dolžnosti v ponedeljek morali zaslišati otroka, če ni morda že za koga napravil »denarja«. Fantek je ves objokan povedal, da je hotel samo prerisovati, nikoli pa seveda ni mislil na ponarejanje. Nesreča je le, da je par takih prerisanih »bankovcev« prišlo med ljudi, ki jih seveda nikakor niso hoteli izkoristiti, marveč so jih imel samo kot kurioziteto in so jih kazali dalje. Tako je kmet Strah v ponedeljek kazal g. Bulcu iz Mirne v neki trebanjski gostilni tak tisočak, ki mu ga je bil za šalo narisal Tonček. Strah je nameraval tisočak poslati uredništvu »Jutra« na ogled. Da mu ne bi bilo treba pošiljati po pošti, se mu je g. Bulc ponudil, da bo tisočak sam odnesel v Ljubljano. Čim so to orožniki izvedeli so telefonirali ljubljanski policiji, da naj se Bulcu »tisočak« odvzame.

Zadeva je pol otroška, pol resna. Zakon je pač zakon. Seveda se fantku ne more nič zgoditi, saj je dognano, da ga je zapeljal samo njegov nenavadni risarski talent, ki ga je treba uravnati v pravo smer in bomo nekoč imeli še slavnega umetnika.

Grozni „strahovi“ v hiši dolenjskega kmeta

Kaj se dogaja v Povhovici? — Pastirček zmešal vso vas in okolico Duhovnikov blagoslov

Novo mesto, 18. marca.

Na prijazni ravnini Mokrega polja se od državne ceste odcepi občinska pot, ki te povede v 13 hiš broječo vasico Povhovico. Vaščani so zelo pobožni ljudje, zato jih je zadnje čase še posebno razburila govorica, ki je šla od ust do ust: »Pri posestniku Jožetu Dragmanu je pričelo neverjetno grozno strašiti!«

Da, prav natanko so sosedje čuli, videli in vedeli, da so se v Dragmanovo hišo vselili zli duhovi, ki dajejo od sebe čudne glasove in na moč krulijo. Nevidno so baje metali po sobi pesek in obuvala, praskali s kremplji po podu, na vratih in po posteljah ter so vmes tako vreščali, da je človeka morala spreleteti groza.

Ker so se čudni pojavi ponavljali in je govorica rasla daleč naokrog, so jeli ljudje kar trumoma romati v vasico, da vidijo hišo groze... Seveda se tudi pri Dragmanovih strahovi niso pojavljali podnevi, temveč samo ponoči. Pričeli so izvajati svoje neobičajne akrobacije po 20. uri in so razsajali pozno v noč. Hitro se je dognalo, da so za svetlobo zelo občutljivi, zato je bilo treba varovati popoln mir in globo temo, sicer s strašenjem ni bilo nič. Strašenje je trajalo domala vsa zadnja dva tedna. Posestnik Dragman je s svojo šestčlansko družino vred zaradi mučnih, v grozi prečutih noči in v vednem nadaljnjem pričakovanju novih pojavov fizično, živčno in duševno popolnoma uničen. Vsi strti pa so tudi vaščani, ki so začeli hoditi h Dragmanovim čut, kakor da imajo v hiši mrliča.

Da bi se našlo vsaj nekaj odpomoči, je stopil posestnik Dragman po nasvetu vaščanov v nedeljo po duhovnika v Št. Jernej in ga je prosil, naj za božjo voljo izžene neugnanega vraga z blagoslovom iz njegove hiše. G. kaplan Kovačič je prošnji strtega posestnika takoj ugodil in se je podal v Povhovico, kamor sta prišla tudi dva orožnika iz Št. Jerneja. Ko so se pojavili pred hišo zlih duhov, je tam že čakala velika množica ljudi, bilo jih je najmanj 500. Napeto so pričakovali, ali bo hudič res pobegnil iz hiše. Duhovnik je opravil svoje obrede in blagoslovil hišo, nato pa odšel k vratom kamrice, kjer se je po navadi zadrževal zli duh. G. kaplan je dejal:

»Če je kdo notri, naj se oglasi!«

Odzval se je prav tenek glas:

»Jaz sem sam hudič!«

Duhovnik si je nato vso stvar natančneje ogledal, slednjič pa je stopil pred množico in ji pojasnil, da zli duh ni nihče drugi kakor domači pastirček, sirota brez matere in očeta, 16-letni Friderik Lilek. Fant je imel v tisti čumnati, od koder so se ponoči pojavljale tako strašne reči, svoje ležišče.

Kaplanovo pojasnilo pa vendarle ni preveč zaleglo. Gospodar, njegova družina in ostali ljudje se niso dali pomiriti in naravnost trmasto vztrajajo pri zaverovanosti, da hišo obiskuje sam hudi duh. Pastirček Friderik je pa nasproti domači gospodinji izjavil, da mu pri hiši ni več obstanka, ker se dogajajo ponoči tako čudne stvari. In res je prišel včeraj po pastirčka posestnik Kos iz Cerovega loga in ga je odpeljal s seboj. S tem je seveda ovržena govorica, da so kmetje dečka sami odvedli v pleterski samostan, da bi menihi iz njega izgnali hudiča.

Razen domačih, ki so morali noč za nočjo prenašati šikanacije »zlega duha«, se je v svoji srčnosti in radovednosti neko noč

podal v čumnato tudi 63-letni posestnik France Pavlin. Pa ni zdržal dolgo. Doživel je razne neprijetnosti.

V ponedeljek, ko so prišli kmetje iz šentjernejske okolice na običajni tedenski tržni dan, so po Novem mestu pripovedovali najrazličnejše strahote, ki da se odigravajo v nočnih urah v Povhovici. Zaradi teh bombastičnih govoric se je res odpeljalo iz mesta več Novomeščanov, katerih sodba pa je zdaj taka, da morajo pojavi biti samo prividi zaradi razburjenosti in pretiravanja prvotnih otročarij malega pastirčka.

V noči od ponedeljka na torek je bila zopet vsa Povhovica pokonci in je napeto pričakovala ure duhov. Pa se ni ničesar več pojavilo. Dragmanova hiša je vsak večer močno zasedena, a poprej tiha vasica živi zdaj v nemiru in skrajno mučni atmosferi.

Zelo hudo je te ljudi poučiti, saj že po pregovoru vemo, da ima strah velike oči, vražjeverstva pa ne bo konec, dokler se ljudstvo kulturno ne dvigne tako visoko, da se ne bo dalo strašiti od raznih otroških komedij.

Z Jadransko stražo na morje

Ljubljana, 18. marca.

Kdor je bil lani o Binkoštih z Jadransko stražo na morju, gotovo ne bo nikoli pozabil prijetnih dni na Jadranu. Tudi letos se je odločil oblastni odbor JS prirediti za svoje člane ob Binkoštih podobni izlet, toda ne v Split in Trogir, temveč v naša morska kopališča na severnem Jadranu. Oblastni odbor JS je po daljšem razmišljanju sklenil popeljati udeležence na otoka Krk in Rab ter v krožnem potovanju na obale Savske banovine, v Crikvenico in Bakar. Posebna eksekutiva je s pripravami gotova in je oblastni odbor vodstvo izleta poveril tudi letos g. prof. Siču, ki bo z informacijami udeležencem rade volje vedno na razpolago. Izletna pisarna JS je kakor lani v Vogelni ulici št. 3.

Ker pogajanja s hoteli in Jadransko plovidbo še niso zaključena, danes še ni mogoče podati podrobnega načrta, pač pa izdamo lahko osnutek binkoštnega potovanja. Okrožno potovanje je trenutno projektirano na iste dni kakor lansko to je: dan pred Binkoštmi, oba binkoštna praznika in dan po Binkoštih z izgubo časa za vožnjo na Sušak in nazaj v Ljubljano. Proga je prilično naslednja: Ljubljana-Sušak, Trsat-Omišalj, Njivice-Malinska-Glavotok, Krk - Aleksandrovo - Baška - Rab - Loparnik - Senj - Novi - Selce - Crikvenica-Kraljevica - Bakarac - Bakar - Sušak - Ljubljana. Pristanek bo na Krku, Aleksandrovem, na Rabu, v Crikvenici in v Bakru.

Ker je to okrožno potovanje izven stalnih prog parobrodov Jadranske plovidbe, si posameznik ne more ogledati omenjenih letovišč v tako kratkem času, še manj pa da bi ostal dva dni na Rabu. Zato je potovanje priporočljivo za vsakogar, ki bo lahko združil oglede s kratkim letovanjem dveh in pol dni na najlepši točki našega morja, ki se po vsej pravici imenuje biser Jadrana. Vsak izletnik mora pri vpisu za potovanje položiti 50 odst. voznine. Razlog za ta sklep je dejstvo, da so lani izvestni udeleženci preklicevali svojo udeležbo tik pred odhodom vlaka in se nekateri niso udeležili izleta, ne da bi preklicali prijave; odbor pa je moral nositi zanje vse stroške, ker je bilo treba plačati vožnjo in prehrano vnaprej. Izletni odbor bo storil vse, da so priglašenci točni v prijavah, odjavah in plačevanju. Cene ne bodo prekoračile lanskih; sicer pa namerava izletni odbor za letos prirediti potovanje v enotnem — prvem razredu in posebnem razredu za pomladek.

Naval zastonjkarjev na pokvarjeno vino

Ljubljana, 18. marca.

Z veliko napetostjo so danes pričakovali končni rezultat vinskega sejma na kolodvoru, ki je povzročil pravo rabuko med žejnimi ljubljanskimi postopači. Popoldne so odpeljali zadnje tri sode pokvarjenega vina. Posebna komisija se je popoldne sestala, da ugotovi vse podrobnosti tako v pogledu splošnega prevzema, kakor tudi procedure pri denaturiranju in vse incidente. Komisija je vse popoldne delala in še niso znane končne ugotovitve. »Štokglajzarji« so se dopoldne in popoldne solnčili kakor martinčki in živahno debatirali o vprašanju, kdo je največ vina odnesel in kdo je povzročil razne incidente, kakor tudi o aretaciji 12 sodrugov.

— Prokleto me danes glava boli po tem vinu! je posebno jadikoval »debeli« Jaka. Njegov obraz je danes kazal vse mogoče barve, zlasti pa modro in rdečo. Včeraj je bil zanj pravi praznik, a danes je imel post.

Najhujši naval »žejnih« je bil včeraj prve ure popoldne ali bolje med opoldanskim odmorom, ko je prenehalo pretakanje vina in so interesenti odšli h kosilu. Pri vagonih je bila le zasilna straža. Čim so se vozniki in interesenti odstranili od vagonov, je navalila na vino velika množica žejnih, v prvi vrsti par znanih barabic in sumljivcev, ki stikajo po tovornem kolodvoru, da bi kaj izmaknili. Bilo jih je nad 200, ki so prinesli seboj tudi kangle, velike steklenice in še drugo posodo. Pograbili so po ceveh in pipah ter neprestano točili vino, ki so ga nato odnašali v svoja skrivališča. Nastala je med njimi pravcata borba za cevi in pipe. Bilo je mnogo prerivanja in celo pretepanje. Baje so odnesli nad 10 hl vina.

Glavni zdražitelj, ki je stražil pri vagonih, je bil brez vsake moči in je naposled bil prisiljen poklicati policijo na pomoč. Policijska straža z glavnega kolodvora, ojačena z ono s stražnice na Dunajski cesti, je energično začela razganjati vso množico ter je polovila 12 najsumljivejših tipov. Vse so spravili v zelenega Henrika in jih odpeljali v policijske zapore. Nekateri bodo ovadeni državnemu tožilstvu zaradi tatvine in izgredov.

Mestni dohodarstveni urad je vodil najstrožjo kontrolo nad vsemi vozovi in sodi, ki so bili odpeljani s tovornega kolodvora. Kolika količina je bila odpeljana, še ni povsem točno ugotovljeno, pač pa računajo, da okoli 500 večjih ali manjših sodov.

Danes popoldne je nastal pred vagoni zopet mir. Vagone, ki so last mednarodne transportne tvrdke Metzger, bodo očistili in nato odpremili na postajo Prosek v Julijski Krajini.

Pomladne novosti

za dame in gospode v plaščih, površnikih, trenchcoatih in oblekah priporoča iz svoje velike izbere po zelo ugodnih cenah

FR. LUKIĆ, Stritarjeva ulica.

Domače vesti

* **Vojaške vesti.** S kraljevim ukazom so imenovani: za sanitetnega poročnika dr. Stanko Jereb in dr. Janez Gantar, za lekarniškega poročnika pa Emil Šturm — vsi trije vojaško-državni gojenci. Pehotni podpolkovnik za generalštabne posle Mirko Burja, doslej načelnik štaba 1. konjiške divizije, je imenovan za vršilca dolžnosti načelnika štaba komande bregalniške divizijske oblasti.

* **Razpisane službe banovinskih cestarjev.** Banska uprava v Ljubljani razpisuje naslednje službe banovinskih cestarjev in sicer: 2 mesti na cesti Dravograd-Slovenjgradec: Šoštanj 1 mesto za progo od km 28 do km 33 in 1 mesto za progo od km 44.50 do km 49.320, dalje 3 mesta na banov. cesti Šoštanj - Sv. Vid 1 mesto za progo od km 0.00 do km 4.00, 1 mesto za progo od km 4.00 do km 8.00 in 1 mesto za progo od km 8.00 do km 12.864, dalje 2 mesti na cesti Velenje-Črna-Petrovče 1 mesto na progi od km 0.00 do km 4.00 in 1 mesto na progi od km 4.00 do km 8.254, z odcepom ceste na Doberno ter na progi od km 0.00 do km 0.662. Razpisano je tudi mesto banovinskih cestarjev v odseku Teharje-Proseniško-Sv. Primož od km 4.00 do km 9.600. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilogami je treba vložiti glede prvih sedem služb najpozneje do 15. aprila pri sreskem cestnem odboru v Slovenjgradcu. Glede zadnje službe pa do 10. aprila pri sreskem cestnem odboru v Celju.

* **Iz ljubljanske škofije. Monsignor Anton** Koritnik, direktor škofijske gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano, je imenovan za papeževega častnega komornika.

* **Poročil se je** v torek 17. t. m. g. Tone Cvetko, sodni pripravnik, z gdč. Simono Kokaljevo, hčerko znanega ljubljanskega podjetnika. Mlademu paru iskrene čestitke!

Pohištvo ŽELEZNO MEDENO
NAJSOLIDNEJŠE in NAJCENEJŠE
PRI
ZAGREB BARONA JELAČIĆA 2
Zmaj d. d.

* **Spominu dveh pokojnikov.** V Št. Vidu nad Ljubljano je nenadno preminil kakor smo že poročali, spoštovani in ugledni posestnik in gostilničar pri kolodvoru g. Jože Bernik. Pokojnega Kruščka niso poznali samo Šentvidčani in okoličani, marveč je dobro znan kot zgovoren in prijazen gostilničar tudi premnogim Ljubljančanom. Pokojnik je dočakal 61 let. V njegovi gostilni so se zbirali in radi pokramljali starejši očanci, zahajali pa so k njemu radi tudi mladi. Smrt je ugrabila pokojnika tik pred njegovim godom na veliko žalost soproga Marija in dva otroka. Pogreb bo danes po prihodu vlaka iz hiše žalosti v Višnji gori na farno pokopališče sv. Tilna.

* **Novi grobovi.** Včeraj je umrla v Zavodni pri Celju v starosti 27 let ga. Amalija Verderberjeva, bivša prodajalka v Hladnovi trgovini v Celju. — V Trnovljah pri Celju je umrl včeraj dopoldne splošno znani in priljubljeni trgovec, gostilničar in posestnik g. Anton Fazarinc, star 68 let. Pokojnik, ki je oče celjskega trgovca g. Antona Fazarinca, je bil pošten, vesten in izredno marljiv mož, obenem pa kremenit značaj. Vedno je bil tudi neomajen Slovenec. Pred vojno je služboval v celjski okoliški občini nad 14 let kot občinski nadstražar, v zadnjih letih pa je bil član občinskega sveta v Škofji vasi pri Celju. S trudom lastnih rok si je ustvaril lepo imetje. Zdaj, ko bi mogel v miru uživati sadove svojega trudapolnega življenja, ga je daljša bolezen iztrgala iz srede njegovih dragih. — V torek je v Ljubljani umrla gdč. Fanči Palčarjeva, trgovska sotrudnica. Pogreb bo danes ob 16. izpred hiše žalosti v Žitnikovi ulici 17 k Sv. Križu. — Pokojnim blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

* **Spomenik Tonetu Maleju.** Prejeli smo: V okrilju Sokola I. se je ustanovil »Odbor za postavitev spomenika pokojnemu br. Tonetu Maleju. Spomenik bomo odkriti ob obletnici smrti našega Vzornika v juliju 1931. na njegovem grobu v Bohinju. Doprsni kip pokojnika bo izdelal akademski kipar g. Lojze Dolinar. Svoje mlado življenje je daroval br. Tone Malej za čast in ponos domovine. Zavedamo se njegove velike žrtve in omogočimo postaviti žrtvi primeren spomenik. Darila sprejema »Odbor za postavitev spomenika pokojnemu br. Tonetu Maleju Ljubljana-Tabor«. — Za odbor: Ivan Porenta, predsednik in Fran Vrečar, blagajnik.

* **Redna služba božja na Šmarni gori** ob nedeljah in praznikih se bo danes spet pričela. Služba božja bo ob 10. vsako nedeljo in praznik do pozne jeseni, le ob prav slabem vremenu je ne bo.

* **»Uprava in demokracija.«** V članku, ki je izšel pod tem naslovom v včerajšnji številki, je tiskarski škrat zamenjal pravilen pojem demokratizacija uprave z demokracija uprave, malo dalje pa je nastala druga napaka, ki moti zmisel in sicer slové začetek dotičnega stavka: »Politika in upravna oblast«.. (namestu: Politika ni upravna oblast).

* **Društvo zobnih zdravnikov za Dravsko banovino** opozarja člane, da bodo predavanja profesorjev Morala in Fischerja 25. t. m. ob 15. v ambulatoriju za zobe OUZD in trajajo do večera v noč; nadaljujejo se 26. t. m. ves dan in končajo zvečer. Oba odlična znanstvenika iz Nemčije obravnavata zanimive teme zobnih korenov, alveolarni pyorrhoei, o krvavitvah v ustih in v oprtih protezah. Prof. Fischer predava o najnovejših nazorih postanka vnetja in o postanku zlovrstnih tvorb. Og. profesorja sta pripravljena sprejeti interesantne praktične primere v konzultacijo v svrho praktičnih demonstracij in lahko pripeljejo gg. kolegi take primere s seboj. Naknadne prijave članstva za predavanja se še vedno sprejemajo.

* **Kongres jugoslovenskih agronomov.** Ob priliki letošnjega Zagrebačkega zbora, ki bo v dneh od 25. aprila do 4. maja, se bo v Zagrebu priredil tudi kongres jugoslovenskih agronomov, ki se bo med drugim bavil z vprašanjem enotne strokovne organizacije za vso našo državo. Kongresa se bo udeležilo približno 400 jugoslovenskih agronomov.

* **Učiteljsko društvo za kočevski okraj** bo zborovalo v soboto 21. t. m. v Kočevju. Ker bo na dnevnem redu aktualno predavanje učiteljice Vodetove iz Ljubljane, naj se članstvo zborovanja udeleži polnoštevilno.

* **Nov župan občine Velika Pirešica pri Celju.** Z odlokom kr. banske uprave je bil imenovan za župana občine Velika Pirešica posestnik g. Cokan Martin. Novi župan je blagajnik Sokola v Vel. Pirešici in je bil nedavno odlikovan z zlato svetinjo za državljanske zasluge.

Znatne stavbne prihranke dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

* **Ciril Metodova družba** je edino slovensko obrambno šolsko društvo v Jugoslaviji. Podpirajmo družbo. Kupujmo družbine razglednice!

* **Za XII. dražbo kož divjačine,** ki jo priredi »Divja koža« 23. t. m. na Ljubljanskem velesejmu, so naši lovci pokazali veliko zanimanje in poslali toliko blaga, da bo dražba res bogato založena. Najavljeno je tudi zelo mnogo inozemskih kupcev. Istega dne zvečer v restavraciji pri »Levu« v Ljubljani poljudno predavanje o pseh jamarjih, ki pomagajo loviti škodljive roparice, katere donašajo lovcem lep dobiček. Po predavanju bo istotam prijateljska jamarska zabava.

* **Postajališče Jelenski Jarak na progi Zagreb glavni kolodvor - Sušak** se bo otvorilo 20. t. m. Nahaja se med postajama Vrbovsko in Srpske Moravice.

* **Ustavitev dela v Pliberškem rudniku.** Naš tozadevni članek v nedeljskem »Jutru« popravljamo v toliko, da je bil ustavljen rudnik v Bleibergu (Zg. Koroška) in ne v Pliberku (Bleiburg), ki je na Sp. Koroškem in meji na našo državo. Bleiberger Bergbaustnica mežiških rudnikov, ki so takrat prešli v angleško last. Rudnik v Bleiburgu je največji avstr. svinčeni rudnik, manjša rudnika v Bistrici pod Peco in Železni Kapli sta bila ustavljena že pred meseci.

* **Stiskalnica za vosek.** Prejeli smo: To stiskalnico imenujejo čebelarji Pavlinovo stiskalnico. Urednik »Slov. Čebelarja« g. August Bukovec pa je dognal, da jo je izumil čebelar Jakob Virient iz Olševka pri Kamniku, torej jo je nazivati Virientovo stiskalnico. Le-ta čebelar je tudi mnogo pripomogel k uvedbi panjev z veliko mero. Zato je prav, da vsaj stiskalnica spominja nanj.

Velike količine odpadkov odstranjujejo ARTIN-dražeje iz telesa z milim in sigurnim delovanjem
ARTIN
Zavoj za 8 Din — zadostuje za 4—6 krat.

BIORIZIRANO
kratko imenovano BIO mleko je najboljše pitno mleko
4290

Za intimno toaleto dama samo
Lysoform

KINO IDEAL
Danes premiera! Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri!
Conrad Veidt
v misterioznem filmu iz artističnega življenja
Poslednji trik

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

18. marca 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.

Ljubljana: 7. 772.3, —2.0, 38, NE 4, 3, —, —. Maribor: 7. 772.3, —3.0, 82, mirno, 0, —, —. Mostar: ni depeše. Zagreb: 7. 772.5, —0.3, 75, NE 2, 9, —, —. Beograd: 7. 772.3, —4.0, 75, WNW 2, 2, —, —. Sarajevo: 7. 770.9, —2.0, 5.6, NE 8, 3, —, —. Skoplje: 7. 768.8, 3.0, 65, W 4, 10, dež, 1.0. Kumbor: 7. 762.9, 10.0, 46, E 8, 3, —, —. Split: 7. 764.8, 5.0, 45, NE 12, 4, —, —. Rab: 7. 766.2, 4.0, 47, NE 2, 3, —, —. Vse: 7. 763.2, 4.0, 68, NE 4, 5, —, —.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 4.0, v Mariboru 3.6; najnižja v Ljubljani —3.0, v Mariboru —3.0, v Zagrebu —1.0, v Beogradu —6.0, v Sarajevu —2.0, v Skoplju 2.0.

Solnce vzhaja ob 6.7, zahaja ob 18.11, luna vzhaja ob 6.20, zahaja ob 18.25.

Pri nakupu aparata vprašajte za nasvet v drogerijah
KANC
LJUBLJANA — MARIBOR
svetovne znamke stalno na zalogi: Zeis,: Ikon, Voigtländer Kodak Zahtevajte naš cenik! 55

Danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri!
Zvočni film ljubezni, petja in mladosti
MELODIJA SREČE
Izvrstni igralci! Nepozabna vsebina!
Premiera! Prvič v Ljubljani!
Tel. 2730. Kino »Dvor«

Iz Ljubljane

u— **Oglasni oddelek »Jutra«** posluje danes za stranke od 8. do 10. dopoldne v Prešernovi ulici 4.

u— **Smrt vzglednega delavca.** Snoči ob 7. je v splošni bolnici umrl tiskarniški stavec g. Janko Drol. Bil je nad 40 let neprestano uslužben v Narodni tiskarni, dokler ni pred nekaj leti odšel v pošteno zasluženi pokoj. Kljub svojemu napornemu življenskemu delu je dosegel lepo starost 71 let in je bil do zadnjega časa precej zdrav. Pred dobrim tednom pa se je prehladil in si nakopal pljučnico, ki ji je snoči podlegel. Pokojnik je bil vse življenje navdušen Sokol in odločen narodnjak že v svoji mladosti. Med stanovskimi tovariši in v širokem krogu svojih znancev je bil zaradi svojega vedrega značaja splošno priljubljen. Pogreb bo v petek popoldne. Bodi pokojniku blag spomin!

u— **Iz gledališča.** »Trije vaški svetniki« se uprizore drevi ob 20. v drami in veljajo znižane cene. Za jutrišnje gostovanje slavne umetnice Marije Hübnerjeve veljajo običajne dramske cene. — V operi bodo danes ponovili priljubljeno opereto »Dijak prosjak«. Predstava je izven abonmana po znižanih opernih cenah. »Švanda dudak«, ena najlepših sodobnih oper češke literature, se ponovi jutri za red C.

u — **Vse prijatelje češkega naroda,** zlasti pa člane Jugoslovensko-češkoslovaške lige in Československe Obce, vabimo, da se v petek 20. t. m. zanesljivo udeleže predstave »Svetega plamena«, v kateri nastopi kot gost največja sodobna češka igralka ga. Hübnerjeva. Pričakujemo, da se bo vsak član in prijatelj češkoslovaškega naroda odzval našemu vabilu!

u— **Francoski institut.** Jutri, v petek, ob 21. bo predaval v društvenih prostorih v Narodnem domu profesor Fournet o francoskem literarnem gibanju v Švici.

u— **Zvočna matineja šaloiger z miško Micky v prostorih elitnega kina Matice** še jutri v petek in soboto, vsakikrat ob pol 3. popoldne in v nedeljo dopoldne ob 11. Za danes napovedana predstava ob 11. izostane zaradi molitev za naše rojake v Italiji. Spored je velezabaven in bo vzbujal mnogo smeha. Na sporedu je nov zvočni tednik, nato pa pridejo miške Micky v šaloigrah 1. Peliks na Oceanu, 2. Feliks je lokav, 3. Čarobne pastete, 4. Micky in vila, 5. Medvedji ples. Starši privedite svojo deco!

ZA SPOMLAD
potrebujete nove čevlje!
V vseh najmodernejših oblikah, v solidni domači ročni izdelavi Vam jih izvrši po meri 4286
Joža Mokorel, Ljubljana
MIRJE 2.

u— **Šentjakobski gledališki oder** bo ponovil drevi izvrstno veseloigro v treh dejanjih »Extemporale«, ki je dosegla zelo lep uspeh. Posebne scene v gimnazijski konferenčni sobi so zaradi svoje napeto-komične vsebine izredno ugajale. Kdor se hoče dobro zabavati, naj poseti predstavo. — Vstopnice bodo od 19. ure pri večerni blagajni. V nedeljo pa se bo ponovila velezabavna burka v treh dejanjih »Prostozidarji«, kjer gledalci tudi ne pridejo iz smeha. Vstopnice bodo od petka dalje pri g. Mihelu Karničniku na Starem trgu. Vabljeni vsi!

u— **Slavistični klub DSFF** priredi svoje prihodnje predavanje v nedeljo 22. t. m. ob pol 11. dopoldne. Predaval bo g. dr. Stanko Vurnik o vprašanju slovenstva v ljudski umetnosti. Predavanje bo izjemno v prostorih kina »Ljubljanski dvor« ker bo spremljano s skioptičnimi slikami. Vstop prost.

u— **Društvo medicincev univerze kralja Aleksandra** je imelo 14. t. m. svoj 23. polletni občni zbor. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Bogataj Jože, podpredsednik Dolanc Jože, tajnika Posinković Ivo in Tičar Vekoslav, blagajnika Čelesnik Franc in Horvat Martin, knjižničarja Wolf Vlado in Rupreht Hubert, gospodar Jagodič Boris.

u— **Valčkov večer** v čast Jožicam in Jožetom Sokola Moste se preloži zaradi žalnih manifestacij za primorske Slovence in Hrvate od četrtka 19. t. m. na nedeljo 22. t. m. ob pol 8.

u— **Predavanje gospe Alme Karlinove** bo v kinu Ljubljanski dvor 27. t. m. ob 20. Opozarjamo že danes na to predavanje s skioptičnimi slikami in vabimo zlasti naše žene, da se ga v velikem številu udeleže. — Ženski Pokret.

u— **Sočani!** Danes vsi brez izjeme k molitvi za versko svobodo naših bratov ob pol 10. v stolnico sv. Nikolaja!

u— **Sibirski dobrovoljci** imajo v petek 20. t. m. ob 21. v restavraciji v Zvezdi prijateljski sestanek.

u— **Obrtniško društvo v Ljubljani obvešča** vse ljubljanske obrtnike (ce), da se zborovanje danes ob 10. uri dopoldne v Trgovskem domu ne vrši.

u— **Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola** bo igral danes na Jožefovo v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste) »Gašparčka, dvornega zdravnika«, burko v 3 dejanjih. Po predstavi poseben dodatek za otroke. Začetek točno ob 16.

u— **V društvu »Soča«** bo predaval v soboto 21. t. m. ob pol 9. zvečer g. Hubert Marjanović, tajnik moškega učiteljišča v Ljubljani, o srednjeveških spomenikih v Dioklecijanovi palači v Splitu. Vabljeni! Vstop prost.

u— **Družina »Soča« se udeleži molitve za rojake v Primorju** danes ob 9.30 v stolnici. Zvečer bo gostovanje na Vrhniki ob 20. v Rokodelskem domu. Uprizori se Molnar-

Tradicijonalna
DOMAČA VESELICA
(Hausball)
S. K. ILIRIJE
v soboto 21. t. m. v vseh gornjih prostorih KAZINE. 4254

SOKOL MOSTE priredi v nedeljo 22. t. m. ob 20. uri
VALČKOV VEČER
NA ČAST JOŽICAM IN JOŠKOM
4273

Šivilje, modni ateljeji!
Ovratnike, manšete, kravate kakor tudi cele obleke Vam poslika po poljubnih vzorcih »IRIS« atelje za umetnostno obrt, Simon Gregorčičeva ulica 11 (proj Matjan). 4295

ITO zobna pasta najboljša!

* **Tovarna Jos. Reich** sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.

AKO VAM DECA NE MORE JEMATI RIBJEGA OLJA, dajte ji

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in oprosti dete in roditelje raznih neprijetnosti ribjega olja. — Dobiva se v vseh lekarnah za ceno 42 Din za veliko škatlo in 25 Din za malo škatlo. 111

Skrbinškova učinkovita trodejanka »Vrag«. Nastopijo: Remerjeva, Gabrijelčičeva, Koščakova, Košuta, Humar, Kogej in Brezigar. Režira Košuta. Pred predstavo izpregovori priložnostno komemorativno predavanje naš odlični gledališki pedagog, režiser in igralec g. Milan Skrbinšek.

u— **Predavanje dopisnika »Novosti« in »Vremena«.** V JNAD Jadranu bo predaval v petek ob 20. ljubljanski dopisnik »Novosti« in »Vremena« g. Oton G. Ambrož o jugoslovenskem realizmu Tonija Schlegla.

u— **Gojenke gospodinjske šole »Mladika« prirede** danes ob 18. v obednici »Mladike« čajanko. Za čajanko pripravljena jedila bodo p. n. občinstvu na vpogled pol ure pred začetkom čajanke. Jedila bodo potem cenjenim gostom na razpolago proti povrnitvi efektivnih stroškov.

u— **Zaključna pisna vaja Preporoda bo v soboto 21. t. m.**

u— **Oblastna strelska družina v Ljubljani** obvešča vse članstvo, da se bo vršil v nedeljo, 22. t. m. ob pol 10. v salonu hotela »Lloyd« redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Članstvo se prosi za točno in sigurno udeležbo.

u— **Redni občni zbor Umetniške Matice** ne bo 21. t. m., temveč v soboto 28. t. m. ob 20. v posebni sobi Narodne kavarne z običajnim dnevnim redom.

u— **Ženski Pokret** javlja, da bo prihodnja seja namesto drevi, 23. t. m. ob 20. v Emoni.

u— **Taks oproščena organizacija elektrotehnikov v Ljubljani.** Glede na to našo vest, nam sporočajo, da je taks oproščena Organizacija praktičnih električnih in strojnih tehnikov v Ljubljani (OPEST), katere člani so absolventi električnih in strojnih delovodskih in tem sorodnih šol. Oprostitev taks je dosegla OPEST zaradi svojega delovanja v prid članstvu. Toliko v pojasnilo, da ne bo zamenjave, ker obstojajo še druge organizacije s sličnimi naslovi.

u— **Sprememba posesti.** Enonadstropno hišo na tako zvanem Zelenem hribu ob Dolenjski cesti je kupil te dni od Slovenske banke gostilničar Ivan Usenik z Borštnikovega trga. Novi lastnik bo poslopje popolnoma preuredil in moderniziral. Kletni prostori ostanejo približno v enakem stanju, v pritličju in I. nadstr. pa bodo preurejena stanovanja. V hiši bo adaptranih tudi več lokalov. Z adaptacijo je lastnik že pričel.

u— **Priprave za regulacijo Ljubljanice.** Gradbeno podjetje inž. Dukić in drug, ki je prevzelo regulacijska dela ob Ljubljanici, je te dni že začelo dovažati stavbni les na prostor pred nekdanjo Lasnikovo, sedaj Mayerjevo hišo na Marijinem trgu. Ob betonskem nabrežju so začeli postavljati prvo lopo. Kakor hitro bo vreme ugodnejše, se pričnejo regulacijska dela.

u— **Prve oljke in butare na trgu.** Včeraj so na Cankarjevem nabrežju postavili prve cvetnonedeljske butare na prodaj. Butare so prinesle kmetice iz okolice. Cene so še razmerno visoke. Tudi oljke so že včeraj prodajali.

u— **Ljubljanski trg.** Včerajšnji trg je bil izredno živahen, ker je bil hkratu velik tržni dan in tik pred praznikom sv. Jožefa. Zlasti vrtnarji so prišli na svoj račun. Prodali so mnogo cvetlic, zlasti nageljnov. Gospodinje so vse dopoldne obkoljevale vrtnarje in izbirale cvetlice. S potrebščinami je bil trg bogato založen. Mnogo je bilo solate, zlasti tržaške ajserice, ki so jo prodajale branjevke po 12 do 16 Din kg. Na trg so bili pripeljani tudi prvi letošnji skombri. Cena 44 Din za kg.

u— **Obsojeni mesar.** Pred okrajnim sodiščem je bil obsojen mesar A. V. na 24 ur zapora in 300 Din denarne kazni po členu 6. zakona o pobijanju draginje, ker ni imel na raznih delih mesa označenih cen. Oproščen pa je bil od obtožbe zaradi navijanja cen, ker je dokazal, da je vedno prodajal meso po določenih tržnih cenah, a je bil le en primer, ko je njegov pomočnik neki stranki prodal jetra pomotno po precej visoki ceni, namreč po 100 Din za kg, dočim je tržna cena jetrom 25 Din.

u— **Nesreče.** Brezposelni ključavničar Ivan P. se je v torek zadrževal v gostilnah na Gosposvetski cesti. V teku večera se je vinca pošteno nabral in je slednjič ponoči priromal v splošno bolnico s potolčeno glavo. Nesrečni Janez sploh ni mogel povedati, kako se je poškodoval in ni vedel, ali ga je kdo napadel ali je padel sam. — Katarina Trojanškova iz Malega Mengša je predvčerajšnjim v sobi tako nesrečno padla čez pručico, da si je zlomila desno nogo v stegnu. — 7 letni posestnikov sinček Janez Piškur iz Škovca pri Veliki Loki se je ponesreči ranil z nožem na obrazu in si pri tem poškodoval tudi levo oko. — Trgovski pomočnik Ivan Mihevc iz Sela pri Žireh je v torek padel pos topnicah in si zlomil desno nogo. Vse poškodovance so prepeljali včeraj v splošno bolnico.

u— **Splašena kobila.** Včeraj dopoldne je ušla iz hleva v Veliki čolnarski ulici kobila ter zbežala po Trnovskem pristanu do Sv. Jakoba trga in Pred Škofijo, kjer jo je prijel zidar France Vidmar. Na ulicah je bilo baš tisti čas mnogo pasantov, zlašti šolskih otrok.

Iz Maribora

a— **Jugosloveni!** Pozivamo vas, da se odzovete vabilu vladike dr. Bauerja ter se udeležite sv. maše, ki se bo vršila na dan sv. Jožefa ob pol 12. v frančiškanski cerkvi za primorske brate. Ob tej priliki se spomnite, da je tem bratom potrebna tudi odprta ta roka. — Jugoslovenska Matica v Mariboru.

a— **Proslava 70-letnice dr. Karla Kramaža.** V soboto 21. t. m. ob 20. bo priredila Jugoslov.-češkoslov. liga skupno s Sokolom v mali dvorani Narodnega doma proslavo prvoboritelja slovanske vzajemnosti, 70-letnico češkoslovaškega rodoljuba in politika dr. Karla Kramaža. Proslavo bo otvoril z nagovorom predsednik JČ lige prof. dr. Pivko, nakar bo predaval o dr. Kramažu minister n. r. dr. Vekoslav Kukovec, ki je imel o tem že dvoje lepo uspelih predavanj v Celju in Murski Soboti. G. dr. Kukovec je kot dolgoletni javni delavec predvsem poklican, da spregovori o našem velikem prijatelju dr. Kramažu, kojega 70-letnico je nedavno tako impozantno proslavila ne samo češkoslovaška republika, ampak tudi ves ostali slovanski svet, pa tudi drugi prijatelji Češkoslovaške v Evropi. Govor dr. Kukovca bo torej za vsakogar izredno zanimiv in je torej upati, da bo mariborsko narodno občinstvo polnoštevilno obiskalo to izredno proslavo.

a— **»Odgodena noč« se bo uprizorila zadnjič v sezoni danes ob 20.** Predstava je namenjena predvsem abonentom za polovične dramske cene, če si nabavijo vstopnice pri dnevni blagajni.

a— **Jugoslovenska pevska zveza v Mariboru.** Dne 16. t. m. so se zbrali zastopniki 12 pevskih društev iz Maribora in okolice, da se posvetujejo o pristopu k omenjeni zvezi, ki naj obsega pevska društva cele države. Po pojasnilih, ki jih je podal zbranim začasni vodja akcije dr. Tominšek kot predsednik Glasbene Matice, se je pokazalo splošno razpoloženje za skupnost, ki bi prinašala i celoti i posameznikom znatne ugodnosti. Razpravljalo se je tudi o imenu, obsegu in odboru snujoče se župe. Pri tem pripravljalnem sestanku pa o tem ni moglo biti nikakih sklepov; ti bodo mogoči po izvršenih pripravah, ki so v teku.

a— **Ljudska knjižnica na Jožefovo.** Zaradi praznika bo »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu poslovala v četrtek 19. t. m. od pol 10. do pol 11., med tem ko bo zvečer zaprta. Pretekli teden je prejela knjižnica zopet znatno število izredno dragocenih novosti, ki so čitateljem že na razpolago. Opozarjamo na novo urejeno izložbo naslovnih slik knjig v čakalnici knjižnice, po katerih si lahko čitatelji izbirajo najboljše romane. Na slikah so vpisane tudi številke dotične knjige v seznamu. Novi člani se sprejemajo vsako uro, torej tudi na Jožefovo dopoldne.

a— **Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru** ima v nedeljo 22. t. m. ob pol 11. v društveni sobi v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici, z dvorišča, svoj III. redni občni zbor.

a— **Dobrovoljci!** Letošnji redni občni zbor se bo vršil v nedeljo 22. t. m. ob 9.30 dopoldne v restavraciji mariborskega Narodnega doma.

a— **Lutkovno gledališče Sokola - matice** uprizori v nedeljo 22. t. m. ob 3. popoldne čarobno pravljico v štirih dejanjih s petjem in godbo »Sovji grad«.

a— **Vrtnarski tečaj se zaradi neugodnega vremena preloži na 30. in 31. t. m.**

a— **Mestni odbor Jadranske Straže v Mariboru** ima svoj redni občni zbor v ponedeljek 23. t. m. ob 20. v lovski sobi pri »Orlu«. Člani polnoštevilno! Prijatelji društva dobrodošli!

a— **Kinopredstave: Grajski kino:** Danes zadnji dan »Gozdarjeva Krista«. Od četrtka dalje »Dijak prosjak«, opereta, Hans Heinz Bollmann, Jarmila Novotna. — **Union kino:** Od danes dalje 100 odstotni govoreči in zvočni film »Na zapadni fronti 1918.« — **Apolo kino:** Četrtek: Harry Piel »Njegov najboljši prijatelj«.

a— **Protituberkulozna liga v Mariboru** ima v četrtek 26. t. m. ob pol 18. v kinu »Apolo« svoj letošnji občni zbor. Po dnevnem redu bo predaval vodja protituberkuloznega dispanzerja g. dr. Varl o tuberkulozi otrok in odraslih. Vstop prost.

a— **Avtobusni promet** bo danes na praznik sv. Jožefa na progi Glavni trg-Studenci od 8. do 20. pomnožen.

a— **Riziko dela.** V čokoladni tovarni »Mirim« v Koštakih nameščena 19 letna delavka Julija Tancer je med delom po nesreči prišla med transmisijsko jermenje. Stroj jo je vrgel s tako silo na tla, da je obležala nezavestna. Poklicani rešilni oddelek je ponesrečenko odpremil v bolnico, kjer so ugotovili, da je dobila težke notranje poškodbe.

a— **Nezgoda mesarja.** Pri rezanju mesa se je 19 letni pomočnik Ivan Vilčnik tako opasno vrezal v levo roko, da so ga morali z rešilnim avtomobilom prepeljati v splošno bolnico.

a— **Poizkus samomora.** Včeraj okrog 10. dopoldne se je vrgla 40 letna Kristina C. z dravske brvi v Dravo. Železniški uradnik g. Ivo Piščanec je pogumno skočil za njo ter jo rešil smrti. Samomorilno kandidatinjo so s čolnom prepeljali na breg, kamor je dospel tudi že reševalni avtomobil, ki je Kristino odpremil v bolnico. Pogumni rešitelj je pri reševalnem delu tudi sam tako onemogel, da ga je moral rešilni avtomobil odpeljati v njegovo stanovanje.

Iz Celja

e— **Danes:** proslava 80 letnice P. H. Sattnerja na koncertu »Maribora« ob pol 17. v dvorani Ljudske posojilnice v Celju, kjer se bo izvajal Sattnerjev oratorij »Vnebovzetje«.

e— **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek 23. t. m. ob 20. bo predaval na meščanski šoli univ. prof. g. dr. Bujas iz Zagreba o merjenju inteligence. Predavanje bo s poizkusi in skioptičnimi slikami.

19. III. – »Vnebovzetje«

e— **Sokolsko društvo v Celju vabi** članstvo, da se danes v čim večjem številu udeleži popoldanskih molitev za naše rojake v Primorju.

e— **Tudi pevci in člani »Oljke« se bodo** udeležili današnjega koncerta »Maribora«, ki bo v proslavo 80-letnice rojstva skladatelja Sattnerja. Pevci bodo tudi prisostvovali svečanemu sprejemu skladatelja na tukajšnjem kolodvoru ob 13.44.

e— **Celjski mestni avtobus začne v petek** 20. t. m. s poizkušno vožnjo Celje—Podsreda. Na ostalih progah obratuje po dosedanjem voznem redu.

Poceni in dobre **ČEVLJE** kupite pri tvrdki

D. URŠIČ

čevljarna, CELJE, Breg, štev. 1.

Razpošilja dnevno po pošti. Naročite brezplačni cenik in prepričajte se! — Zajamčeno ročno delo. Trgovci en gros cene. 4152

e— **Mestni kino v Celju bo predvajal** danes ob 15., 17., 19. in 21. krasni zvočni film »Pot k slavi« z Rihardom Tauberjem v glavni vlogi. Predigra Foxov zvočni žurnal.

Iz Hrastnika

h— *Maša za naše rojake v Italiji* se bo brala danes ob 10. v hrastniški kapeli. Vabljeni!

h— *V kinu Narodni dom* danes ne bo predstave, pač pa vprizore sokolski igralci iz Zagorja ob 17. Lipahovo komedijo glavni dobitek.

h— *Stavbišče za novo šolo pri Rošu* je naposled odobreno. Tako je upati, da bodo gradbena dela kmalu razpisana.

Iz Škofje Loke

šl— **Oglodana drevesca.** V Škofjeloški okolici so divji zajci povzročili letos veliko škodo z oglodanjem mladih drevesc. Tako so napadli drevesnico Janeza Pevca pri Sv. Duhu in so uničili skoro 500 drevesc. Prav tako so glodalci uničili neki sadonosnik v Lipici. Tudi za samostanskim zidovjem in na Suhi so zajci obrali drevesca. Sadjarji imajo vsevprek dovolj opravka z preganjanjem škodljivcev, ki jih je lakota prignala v okolico človeških bivališč.

Iz Kranja

r— *Novo društvo* smo dobili, in sicer Češko Besedo, katere namen je, da združi sve tukajšnje Čehoslovake in da goji najtesnejše zveze s tukajšnjim prebivalstvom. Občnega zbora so se udeležili korporativno vsi Čehi, po številnih delegatih pa so bila zastopana Češka Obec iz Ljubljane, domači Sokol, Jugoslovensko-češkoslovaška liga, Narodna čitalnica, gasilno društvo, Kolo jugoslovenskih sester. Za predsednika je bil izvoljen stavbeni nadsvetnik gospod inž. Fanuš Emmer.

Z Jesenic

s— **Vabljeni so vsi Primorci z Jesenic in okolice** na skupno udeležbo današnje sv. maše ob 10. k skupni molitvi za naše brate. Zbirališče pred kolodvorom ob pol 10. Popoldne ob 3. prijateljski sestanek v gostilni g. Birse (Bremc), kjer bo predaval govornik iz Ljubljane.

Iz Tržiča

č— **Kino predvaja** danes v četrtek ob 16. ob pol 19. in pol 21. zvočna filma »Nesmrtni potepuh« in »Strašna noč«.

Iz Novega mesta

n— **Podružnica Glasbene Matice v Novem mestu** priredi v soboto 21. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma koncertni večer svojih mlajših gojencev. Program bo pester. Vstopnine ne bo, nego le prostovoljni prispevki! Pridite!

Trajna ondulacija.
Salon
I. Svetec, Novo mesto
Trg Kraljeviča Petra

IZVAJA

na prvovrstnem aparatu N-A-M, naravno valovito trajno ondulacijo. Barva las po ondulaciji zajamčeno nespremenljiva. — Priporoča se cenjenim damam za cenj. obisk. Cene solidne. Dame iz okolice javite svoj obisk pismeno. 4281

n— *Ptice poginjajo zaradi mraza.* Zavoljo velikega mraza je poginilo v mestu in okolici veliko število škorcev, ščinkovcev, taščic, drozgov in drugih ptic. Zlasti mnogo mrtvih ptic leži ob cesti, ki vodi mimo Marletove vile v Šmihel, in ob Znančavem mlinu.

n— *Četo samaritank* je osnovalo gasilno društvo v Šmihelu. Pristopilo je k četi 24 mladenk.

n— *Izgubila* je revna žena na potu iz Št. Jerneja do mesta veliko platneno torbo, v kateri so bili zanjo važni dokumenti, par čevljev in nekaj denarja. Pošten najditelj naj omenjene reči odda proti primerni nagradi v podružnici »Jutra« na Ljubljanski cesti 42.

Sport

Železničar (Maribor) : Ilirija

Danes na igrišču Ilirije ob 15.30, predtekma ob 14.

Današnji nasprotnik Ilirije SK Železničar je drugoplasirani mariborski klub. Z nenavadno energijo in prednostjo se je povzpel do najresnejšega tekmeca ISSK Maribora za naslov mariborskega prvaka. Da je jeseni v tekmah za prehodni pokal LNP triumfiral tako nad Mariborom kot nad Primorjem, smo navedli že včeraj. Moštvo je v kompletni sestavi prispelo v Ljubljano že snoči, da more nastopiti proti Iliriji popolnoma spočito in sveže in je odločeno dati iz sebe vse, da doseže čim boljši rezultat. Tudi možnosti zmage prav nič ne izključuje.

K predtekmi nastopita ob 14. SK Reka in rezerva Ilirije.

Sankaške tekme SK Tržiča na Ljubeljski cesti

Ker raste za zimski sport v Tržiču čimdalje večje zanimanje, si je agilni odbor SK Tržiča nadel nalogo, da pospešuje poleg smučarstva zaradi idealne, več kilometrov dolge proge na Ljubeljski cesti tudi sankanje, ki se leto za letom bolj opušča.

Prvo tekmo, ki je bila razpisana za 22. februarja t. l. se je vršila zaradi slabih snežnih razmer šele 8. t. m. in je pokazala popoln uspeh SK Tržiča. Kljub temu, da je neprestano snežilo, je startalo pri cerkvi Sv. Ane 30 tekmovalcev. Na cilj pri finančni stražnici so prispeli kot prvi:

I. kategorija enosedežno dame: gdč. Lisbet Sugg 4.37, II. kategorija enosedežno gospodje: g. Smolej Kristl 4.20, III. kategorija dvosedežno: gg. Sušnik in Kalan 4.40 ter so prejeli klubova darila, katerih razdelitev se je vršila v hotelu Lončar v Tržiču.

Še isti dan se je na pobudo sankačev določila druga sankaška tekma, ki se je vršila na isti progi in ob najlepšem vremenu preteklo nedeljo, t. j. 15. t. m. ob udeležbi 26 tekmovalcev. Rezultati so bili:

I. kategorija enosedežno dame: gdč. Valjavec Tinca 5.47, II. kategorija enosedežno gospodje: g. Kralj Leopold 5.10, III. kategorija dvosedežno: gg. Kališnik in Globočnik 5.05. V istem redu so dosegli druga mesta: županja ga. Ivanka Lončar 6.30, g. Smolej Kristl 5.15, gg. Sušnik in Valjavec 5.14.

Tekmovalci, ki so dosegli prva in druga mesta v vsaki skupini so prejeli darila, poklonjena od tržiških dam in gospodov, katerim na tem mestu iskrena hvala. Razdelitev teh daril se je vršila v gostilni Ankele pri Sv. Ani.

Smuško skakalno in štafetno tekmo v Mojstrani

bo priredil Smučarski klub Dovje-Mojstrana v nedeljo 22. t. m.

Dopoldne bo vsakoletna medklubska štafetna tekma. Stafeta sestoji iz 4 tekmovalcev in prevozijo posamezni tekmovalci po 5 km dolgo progo. Klubi postavijo poljubno število stafet. Start točno ob 8., žrebanje pol ure pred startom. Start in cilj v Mojstrani. Prijaviti najkasneje pred žrebanjem vodstvu tekme v hotelu Triglav v Mojstrani.

Klub prve stafete prejme lepo pokrajinsko sliko. Tekmovalec, ki doseže najboljši čas dneva na progi 5 km prejme plaketo. Prijavnino 20 Din za stafeto je plačati najkasneje pri žrebanju. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Prijavljenih je že več klubov s 3 do 4 stafetami. Udeležba obeta biti zelo velika. Snežne razmere so idealne in se ni bati, da bi bilo premalo snega, četudi bi nastopilo južno vreme.

Popoldne medklubska skakalna tekma na mojstranski skakalnici v treh razredih.

V prvi razred spadajo vsi oni tekmovalci, ki so že na mednarodnih tekmah startali. K tem je vštet tudi g. Palme. V drugi razred spadajo vsi drugi, ki so dopolnili 18 let in so rojeni še v letu 1913. V tretji razred pa vsi ostali mlajši, rojeni od incl. 1914. in pozneje. To bi bil razred mladine.

Darila: Prvoplasiranci v vsakem razredu prejme plaketo. Start točno ob 14.30. Žrebanje ob 13. v hotelu Triglav v Mojstrani. Prijavnina 10 Din za tekmovalca in se plača ob priliki žrebanja.

Razglas rezultata in pa razdelitev daril ob 17. v hotelu Triglav v Mojstrani. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Tekmuje vsak na lastno odgovornost. Dosedaj je prijavljenih v vseh treh razredih nad 20 tekmovalcev. Prijave, ako le mogoče poslati do petka, Smučarskemu klubu Dovje-Mojstrana, sicer pa na dan tekme.

Vlakovne zveze od vseh strani jako ugodne. Prenočišč zadostno število po zmernih cenah na razpolago.

Tekma bo zelo zanimiva, ker se bodo posamezni klubi medseboj s svojimi najboljšimi močmi borili za čim častnejšo mesto, kajti startali bodo vsi jugoslovenski favoriti v teku in v skokih. To bo tudi ena zadnjih prireditev v večjem obsegu letošnje sezone.

Prvenstvo Ljubljane v table tenisu za l. 1931

Tudi državni prvak Janez Nemec sodeluje v prvenstvu. Veliko zanimanje.

Za prvenstvo Ljubljane, ki se vrši danes ves dan, pričenši ob 8. v areni Narodnega doma, se je prijavilo veliko število tekmovalcev med njimi državni prvak Janez Nemec iz Murske Sobote.

Dopoldne se vrši prvenstvo moštev, med katerimi je moštvo Ilirije favorit. Vendar ga lahko preseneti moštvo zagrebškega Uskoka.

Dopoldne se vrši še prvenstvo double gospodov in mixed-doubla. Popoldne ob 14. se bodo izločili štirje finalisti v prvenstvu single-gospodov, ki odigrajo turnir zvečer po sistemu za točke. Tu je brez dvoma favorit Nemec, vendar presenečenje ne bi iznenadilo. Boj za finale se bo razvnel med igrači Hegger, Slavina, Nemec, Korenčič, Nagy, Girgon, Lowe, Grünfeld. Poleg častnega naslova prejme prvak tudi prehodno darilo, ki si ga bo osvojil po trikratni zaporedni ali petkratni zmagi v presledkih. V damskem prvenstvu so Ilirijanke najnevarnejše in bo prvenstvo pripadlo ali Wormovi, Tratnikovi ali Geržininičevi

Turnir se nadaljuje zvečer ob 19.30 s finalnimi igrami in se konča z razdelitvijo daril.

Plavalne in skakalne tekme priredi SK Ilirija 21. in 22. t. m. v svojem zimskem kopališču. Že zadnje tekme, ki so se vršile pred dvema mesecema, so pokazale, da je plavalna sekcija Ilirije resno pri delu in upamo, da bodo tudi sedanje zadovoljile našo sportno javnost. — V soboto 21. t. m. se pričnejo tekme ob 16., vrstni red je: 100 m prosto dame, 28.60 m prosto dame začetnice, 100 m prosto gospodje, 57.20 m prosto dame, 100 m prsno dame, skoki juniorjev, 100 m prsno gospodje, 200 m prosto dame, 100 m prsno gospodje. — V nedeljo se pričnejo tekme ob 10., vrstni red je: 28.60 m prosto gospodje začetniki, 57.20 m prosto gospodje, 200 m prosto gospodje, 100 m hrbtno dame, skoki seniorjev, 200 m prsno dame, 200 m prsno gospodje. — Tekme so za vse članstvo Ilirije strogo obvezne. Kdor bi bil zaradi bolezni ali službe zadržan, se mora ustno ali pismeno opravičiti g. trenerju.

SK Jadran. Danes ob 15. bo izjemoma važna seja upravnega odbora v lokalu »Inkret«. Točno in vsi.

TKD Atena, hazena sekcija. Vsak petek redni treningi v telovadnici Srednje tehnične šole (stranski vhod) od pol 7. naprej. Vzeti je s seboj: hlačke, bluzo in copate. Pipsa, Olgeš, Fanči, Malči, Špela, Ica, Neta, Nana, Zdena, Nella, Boža, Zlata, Elza, Vida, Krista, Bina, Tita in vse ostale naj se sigurno udeleže.

Izpiti za sodnike v skokih se vrše v nedeljo, dne 22. t. m. v Mojstrani. Izpiti so teoretični ob 9. zjutraj v hotelu Rabič, praktični popoldne pri skakalnici. Udeležiti se morejo le oni, ki so se za te izpite sedaj prijavili, ki so sodniki na daljavo in stari 20 let.

SK Slavija. Vabijo se vsi člani na vabžen sestanek v soboto 28. t. m. ob 19.30 v gostilni pri Krušiču v Zeleni jami z dnevnim redom: občni zbor. Pridite vsi!

SK Ilirija (nogometna sekcija). Zaradi današnjih tekem rezerve z Reko in I. moštva s SK Železničarjem se opozarjajo igralci na objave v članski knjigi v »Evropi«, zlasti gg. Bergles in Černe D. Rezerva mora biti v garderobi ob 13.30, I. moštvo ob 15. — Seja sekcijskega načelstva jutri v petek ob 20.30 v »Evropi«. — Smučarska sekcija ima v petek ob 20. v klubovi sobi kavarne Evrope (vhod Dunajska cesta, dvorišče) sestanek tekmovalcev zaradi udeležbe na tekmi v Mojstrani. Točno in vsi!

Prvi alpski smučarski tečaj na Stanetovi koči se prične 29. t. m. in bo trajal do velikonočnih praznikov. Cena tečaja je 560 Din. Prijave se sprejemajo do 25. t. m. Tečaj bo vodil nastavnik JZSS g. Jože Pogačar. Skupni odhod iz Mojstrane bo v nedeljo 29. t. m. ob 6. zjutraj. Prijave sprejema in daje vse potrebne informacije Janez Bitenc, Staničeva koča, pošta Mojstrana.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 14. dalje trening vseh igralcev na igrišču.

Službeno iz LNP. Jutri, v petek ob 19.30 seja p. o. v prostorih Del. zbornice. Tajnik II.

SK Reka. Danes ob 13.30 naj bodo na igrišču Ilirije: Klemenc, Battelino, Košir, Venturini, Thuma, Česnik, Eržen, Pike, Loborec, Štrukelj, Janjetovič, Battelino III, Prijatelj. Opremo, razen čevljev, dobite na igrišču. Nadalje se opozarjajo vsi igralci na sestanek nogometne sekcije, ki bo jutri ob 20. v kavarni »Zgonc«.

VIM ČISTI kopalno kad z LAHKOTO NAJHITREJE NAJLEPŠE

VIM ZA 1001 PREDMET!

NOVI VELIK ZAVOJ SAMO 6.- DIN.

ISTOČASNO ZA DAN IN NOČ JE

NIVEA-CREME

ker najvažnejša sestavina EUCERIT, ki pospešuje nego kože, omogoča NIVEA-kremi, da globoko pronikne v kožo, ne da bi ostavljala bleska na površini. Podnevi vas ščiti ta vsrkana krema pred slabim vremenom in nadomešča maščobo, ki vam jo izloča veter in slabo vreme, ter ohrani kožo voljno in gibko. Po noči deluje NIVEA-krema na ta način, da vam osvežuje in jači polt in dobite tako svež, mladosten izgled. NIVEA-kreme ne morete nadomestiti niti z najdražjimi luksuznimi kremami, ker ni ne ene ne druge kreme, ki bi vsebovala EUCERIT, ki varuje kožno tkivo in jo osvežuje, na čemer tudi temelji presenetljivo in milo delovanje NIVEA-kreme. 28a

Doze po 5, 10 in 22 Din — tube po 9 in 14 Din
Izdelovatelj v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z. o. j. — Maribor, Gregorčičeva št. 24

Dopisi

ŽIČE. V nedeljo 8. t. m. se je vršil v šoli sokolski sestanek. Na sestanku je obširno predaval br. dr. Mejak Ervin iz Konjic o sokolstvu. Sestanka se je v veliko zadovoljstvo navzočih udeležil tudi sreski načelnik gosp. Trstenjak Karel, ki je po lepem govoru br. dr. Mejaka izpregovoril nekaj iskrenih besed in priporočal vstop v sokolsko organizacijo. Prisostvovalo je okrog 50 mož, fantov in deklet, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov.

ŠTORE. Naš Sokol prav marljivo goji telovadbo pod vodstvom g. Volavška. Dne 14. t. m. je pa stopil na plan tudi dramski odsek z igro »Prisega ob polnoči«. Igralci so v splošnem dobro rešili svoje uloge. Na tem mestu bodi izrečena zahvala šolskemu upravitelju gosp. Slavku Črnigoju za zatočišče, ki ga ima Sokol v šoli. — Med tovarno v Štorah in občino Teharje se bije boj glede šole v Štorah, ki je bila poprej nemška, a sedaj je slovenska. O tem pa prihodnjič!

VRHNIKA. Na Jožefovo ob 20. bo gostovala v Rokodelskem domu družina »Soče« z Molnar-Skrbinškovo učinkovito komedijo v treh dejanjih »Vrag«. Režira g. Košuta. Uvodno besedo izpregovori naš odlični gledališki pedagog, režiser in igralec g. Skrbinšek.

LOGATEC. V naš kraj prihaja sedaj »Slovenski Narod« že z vlakom ob pol 16. Dobiva se pri g. Daroslavu Smoletu. Istotam se dobivajo tudi »Jutro«, »Domovina«, »Življenje in svet« in druge publikacije.

SOKOLSTVO IN VERA

Krški škof dr. Josip Srebrnić je izdal za post pastirski list, ki se bavi med drugim tudi s Sokolstvom in ideologijo sokolskega ustanovitelja Miroslava Tyrša. Pastirski list skuša dokazati, da Tyrševe sokolske ideje niso združljive z nazori vernega katoličana in da zato veren katoličan ne more biti Sokol, ne da bi prišlo v nevarnost njegovo versko prepričanje.

Sokolstvu posvečeni del Srebrnićevega pastirskega lista so posneli seveda tudi mnogi necerkveni listi in zanesli s tem vznemirjenje, a tudi ogorčenje med najširše narodne plasti. Ker nismo hoteli slediti njihovemu slabemu vzgledu, na tendenco, ki je bila razvidna iz teh posnetkov, nismo hoteli reagirati, čeprav smo dobivali od svojih čitateljev zaradi tega mnogo vznevoljenih očitkov. Prepričani smo bili, da bodo primerno odgovorili poklicani sokolski voditelji sami.

In to se je te dni zgodilo. Zadnji »Sokolski Glasnik«, glasilo Saveza SKJ, razpravlja o neutemeljenih očitkih škofa dr. Srebrnića v daljših izvajanjih, ki jih prinaša pod skupnim naslovom »Tyrš na grmadi«. Iz teh izvajanj posnemamo naslednje najvažnejše odstavke:

Pastirski list škofa dr. Srebrnića

Dr. Josip Srebrnić, krški škof, je naslovil na svoje vernike pastirski list, v katerem posveča daljše poglavje Miroslavu Tyršu. To poglavje so deloma v celoti, deloma v izvlečkih posneli nekateri listi v državi, ki so poprej bili v službi Sokolstvu nenaklonjenih političnih strank. Duhovniki so v cerkvah pri službi božji čitali to pastirsko pismo in nekateri so ga tudi komentirali na škodo Sokolstva.

Jasno je, da je afront škofa dr. Srebrnića proti Tyršu izzval v sokolskih vrstah, pa tudi v širši javnosti veliko pozornost in začudenje, ker je ni dvoma, da je bila škofova strela preko Tyrševega groba namenjena zgradbi, ki jo je zgradil Tyršev genij in ki se danes dviga po vsem slovanskem svetu. Z mirnim ponosom postavljamo svojo čast in svoja prsa temu novemu napadu v trdnem prepričanju, da se bo valovje strasti odbilo od nas.

Pastirsko pismo škofa dr. Srebrnića se glasi v onem delu, ki se nanaša na Tyrša, takole:

»V zadnjem času se pojavlja sovražnik Presvete Matere Božje v novi temni obliki. Hvali in priporoča, širi in uvaja takozvani Tyršev duh, Tyrševo ideologijo, Tyršev način mišljenja o svetu, o človeku, o narodu, o državi. Jaz sem stvar proučil in Vam lahko rečem:

Tyršev duh je duh naturalizma in materializma. Tyrš je vzel svoje ideje najprej od nemškega filozofa Schoppenhauerja, pozneje je vzljubil telesno kulturo poganskih Grkov, učil se je tudi od mohamedancev ter je prešel v materialistično pojmovanje ljudskega društva in sploh sveta na podlagi Darwinove razvojne teorije. Njegova ideologija ne pozna Boga, niti neumrjoče duše. Duša in telo sta mu pojava iste stvari; religioznost je njemu delo za narod, izvršeno v duhu večnih zakonov narave, v duhu stalnega napredka in razvoja. Človeštvo in z njim posamezni narodi, so njemu samo deli prirode; neizprosni zakoni, ki vladajo v prirodi, vladajo tudi nad človeštvom in narodi in nobena molitev jih ne more izpremeniti. Življenje mu je neprestano gibanje in borba, kjer vlada tisti, ki je za borbo bolj pripravljen. Radi tega je treba negovati telesno kulturo; telesno jaki posamezniki, bodo tvorili tudi moč naroda. Grška kultura mu je kažipot pri vzgoji mladine. Propoveduje svobodo, bratstvo in enakost v smislu naturalističnega humanizma. Roga se krščanski karitativnosti. Hoče, da se vzgaja um, volja in čuvstvo v človeku za ljubezen do naroda in države, za svobodo in disciplino, za narodno obrambo, za prosveto in pravnost; ali seveda vse v luči izključno tuzemske kulture ter dosledno brez Boga, brez Cerkve, brez molitve, pa tudi brez Presvete Matere Božje, ker njemu je ideal grški človek. Tyrš je med Čehi oče obsežnih omladinskih vzgojnih organizacij; v smislu svoje ideologije je izločil iz njihovega dela vsak vpliv religioznih, predvsem katoliških momentov ter je neprestano deloval, da bodo v verskem pogledu ateistične.

To je Tyrševa ideologija. Nihče od dobrih katolikov je ne more sprejeti, ker je ona enostavna negacija ne samo vsega katolicizma, ampak sploh vere v Boga.

Neiskrenost, neinformiranost ali varanje je, ako se trdi, da njene etične ideje niso in ne morejo biti nasprotne verskim etičnim načelom.

Kako to, ko Tyrševa ideologija sploh ne pozna etike napram Bogu; ko verska etična načela negira in v svojem področju ne dovoljuje niti najmanjšega poizkusa vzgoje v smeri katoliškega etičnega nauka? Nacionalna vzgoja v smislu Tyrševe ideologije ni nič drugega, kakor konkreten prenos Darwinove razvojne teorije na človeka, posameznika in na narod.

Ni večjega nasprotja proti katoliški vzgoji od te ideologije! Negacija katoliškega stališča je tudi, če se trdi, da morejo duhovniki na svojem področju sicer svobodno vzgajati mladino v verskem duhu, da pa je zadeva lajiških krogov, da v smislu Tyrševe ideologije vzgajajo isto mladino v Tyrševem duhu. Zakaj, vsaka vzgoja mora biti enotna in složna, sicer bi nastalo isto, kakor če bi mešali plemenito vino s pokvarjenim. Nemogoče je duše usmeriti k Bogu, ako jih istočasno Tyršev duh goni proč od Boga. Gre za najresnejšo zadevo na svetu, za usodo duš, ki so neumrljive in ustvarjene za večnost. Torej je za nas absolutno izključeno mirno dopuščati vzgojo v smislu Tyrševega duha, kakor je sploh nasprotno katoliškemu nauku, da je kakršnakoli vzgoja izključna zadeva lajiških krogov oziroma državne oblasti.

Starši naj vedo, da vodi vzgoja njihove dece v moči Tyrševe ideologije neizbežno v versko mlačnost in konsekventno prej ali slej v verski nihilizem, v odpad od Kristusove Cerkve, v odpad od Boga. Ta ideologija je največja pogibelj za našo deco in mladino, ker stremi za tem, da počasi iztrga iz njihovih duš vse, kar spominja na Boga in Jezusovo Cerkev. Ta ideologija se danes priporoča in širi in mnogi se ji radi svojega položaja ne morejo izogniti, če tudi jo iz dna duše mrzijo in obsojajo. Ali mi se hočemo proti njej boriti, da se borimo za svobodo vesti in roditeljskih pravic pod vodstvom nebeške Matere Božje! Ona ne stoji na strani Tyrševe ideologije! Ona je z nami! Mi nočemo Tyrša, mi hočemo v vzgoji dece in mladine Mater Božjo Marijo!«

Tako se glasi pastirsko pismo škofa Srebrnića! Presodite!

Ker danes Tyrševo Sokolstvo obsega ves slovanski svet in ne samo omladinske organizacije med Čehi, kakor trdi krški škof, je razumljivo, da bo ta čudna in nemogoča poslanica naletela na odmev, ki nikakor ne bo po godu niti interesom katoliške cerkve same, **a vzbudila bo tudi čuvstva onega ogromnega dela slovanskih Sokolov, ki so nepobitno po svojem verskem prepričanju verni sinovi katoliške cerkve.** Anatema, s katero udarja krški škof na Sokolstvo in njegovega ustanovitelja Tyrša, bo padla na njegovo glavo samo.

Jan Pelikan (Praha):

Tyrševa ideologija in verstvo

V odgovor na izvajanja v pastirskem listu škofa dr. Srebrnića prinaša »Sokolski Glasnik« tudi članek g. *Jana Pelikana* iz Prage, enega najboljših poznavalcev Tyrša in njegove ideologije. V članku čitamo med drugim:

Škof dr. Josip Srebrnić je napisal v svojem pastirskem listu o Tyršu in njegovi ideji razpravo, ki je na nekaterih mestih zgrajena na napačni podlagi. Nepobitno je, da morejo na mišljenje človeka zelo vplivati razni misleci ter da so tudi na dr. Miroslava Tyrša vplivali sodobni in starejši filozofi. Ali je morda nauk svetih očetov ostal brez vpliva filozofov starega in novega veka? Ali je Platonov nauk ostal brez vpliva na krščansko kulturo? Nikakor ne! Trditev, da je Tyrševa ideja ideja naturalističnega materializma, je pogrešena. Tyrša sicer lahko prištevamo med filozofe pozitiviste, vendar ni bilo večjega idealista in to ne samo v ciljih, ampak tudi v jedru njegovega nauka. Nadaljnja trditev, da je Tyrš prevzel Schoppenhauerjevo filozofijo, je ravno tako pogrešna, ker on je bil vseskozi filozof praktik, ki se ni priključil niti eni izmed obstoječih filozofskih šol, niti eni smeri. On sam tudi ni ustvaril nikake filozofske šole, ampak je samo apliciral na praktično življenje moderna načela svoje dobe. Gotovo je, da je našel inspiracije v telovadbi starih Grkov. A s čim se je inspirirala cela renesansa, ki je človeštvu ohranila toliko umetniških pridobitev in to celo tudi katoliško-cerkvenih? S čim pa se inspirira katoliški telovadni pokret Orlov, ko je vendar tudi ta z dopadenjem sprejel staro-rimsko geslo: »Mens sana in corpore sano«?

Popolnoma pogrešena je trditev, da je prišel Tyrš do materialističnega življenskega nazora potom Darwinove razvojne teorije. Ravno nasprotno je res. Darwin je v načelu učil, da se živali in tudi človek polagoma ,stopnjema razvijajo in da pušča narava pri življenju samo močne poedince, a slabi in manj sposobni se izgubijo, izumrejo. Sposobni poedinci pa ustvarjajo nova pokolenja, od katerih se zopet ohranijo samo sposobni. Tyrš je sicer uporabljal ta nauk za podkrepitev svojih telovadnih stremljenj, ali v svojih zaključkih je dospel drugam, a ne na materializem, ko je rekel: »Nobena zunanja sila, nobena materialna in surova sila ne uničuje narodov, življenja naroda; dokler se narod razvija na solncu resnice, dobrote in občega napredka, tako dolgo je v tej slogi neranljiv kakor solnčni žarek.« To je v pravem nasprotju z materializmom in je velika korektura materialističnega pomena Darwinove teorije v smislu idealizma, ker vsak vernik lahko smatra besede: »solnce resnice, dobrote in napredka« po svojem prepričanju tudi za božjo voljo, kajti ali je krščanski Bog kaj drugega kakor največja resnica in dobrota?

O tem, da bi Tyrševa ideologija ne poznala Boga, niti nesmrtnosti duše, se je težko prepirati, kajti o teh stvareh Tyrš **ni nikdar javno razpravljal, niti je v tem pogledu zapustil kakršnihkoli pisanih dokazov o svojem osebnem prepričanju.** Z verskimi vprašanji se je bavil samo mimogrede dva- ali trikrat, a to večinoma samo takrat, ko je pri svojem umetnostnem študiju hotel pojasniti postanek raznih del, n. pr. gotskega sloga in slično. V pravem pomenu besede se je bavil z vero samo v svoji študiji iz leta 1870 »Mohamed in njegov nauk«, v kateri pa se sploh ne dotakne krščanstva, ampak **polemizira s Koranom** in proglaša za pravo vero **»duh ljubezni in prosvete«.** Ali je pa morda smisel krščanstva kaj drugega kakor duh ljubezni? Razume se, pravega in resničnega krščanstva, ki ne smatra glavnih stvari za stranske, a stranske za glavne!

Trditev, da hoče Tyrš nravnost brez Boga, brez Kristusa, brez molitve, brez Matere Božje, se ne more niti vzdržati, niti dokazati. Tyrš se o tem sploh nikdar ni izjasnil, niti je o tem pisal, toda mi k temu lahko dodamo to: **Tyrš je bil katolik, vreden sin cerkve, ki je stopil v zakon po predpisih vere. Kako je vendar mogoče, da so bili Tyršu podeljeni sveti zakramenti, ako je bil tak odpadnik,** za kakršnega ga slika škof Srebrnić? Ali se vara dr. Srebrnić, ki Tyrša sploh ni poznal in o njem zelo malo ve, ali pa so se zmotili takrat oni katoliški duhovniki, ki so ga poznali, pa so ga vendar pokopali z vsemi svetimi obredi.

Da, v resnici obstoja velikanska razlika med Tyršem in dr. Srebrnićem. Dr. Srebrniću je zoprn vsakdo, kdor ne veruje ravno vse tako, kakor on sam. **Tyršu je bil zoprn samo slab človek, a ljubil je vse dobre ljudi, pa naj so pripadali katerikoli veri.** Ne vem, kdo je potemtakem bližji po Kristusu učeni ljubezni: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!«

Ali kljub temu nočemo trditi, da je Tyrš izpolnjeval in vršil vse, kar predpostavljajo za verovanje predstavniki katoliške cerkve. S takimi pojavi, kakor je ta nestrpni nastop dr. Srebrnića, je prišel v nasprotje, ker njemu ni bilo za formalno pripadnost k veri in za farizejsko prikazano pobožnost, toda on je bil za borbo **proti »zablodam in predsodkom«, njemu je bilo na tem, »da se odstrani s sveta vse, kar je zlo, ter da bi privabljala častitost s svojo vrednoto in vzvišenostjo«.** Ako je to načelo v nasprotju z vero škofa Srebrnića, potem je sporazum med njegovimi nazori in Tyrševimi nemogoč. Mi pa **med Tyrševim stališčem in pravim Kristusovim naukom ne vidimo razlike. Zaradi tega tudi ni res, da je Sokolstvo nasprotno katoliški veri, ni res, da je Sokolstvo proti Bogu.** Ravno nasprotno je res, **da je Sokolstvo za pravo vero, notranjo in resnično, a proti pretvarjanju in licemerstvu, proti zlorabi vere v cilju nestrpnosti in napadov na druge. V svojem pastirskem listu dela škof Srebrnić proti svojemu in tudi proti Kristusovemu duhu.**

Osnova Kristusovega nauka je **duh strpnosti, duh ljubezni do bližnjega, duh resnice, pravice in dobrote — in to je tudi Tyrševa ideja in ideja vseh velikih mislecev sveta.** A takemu duhu so zoprne vse nestrpne polemike in napadi ljudi, ki niso razumeli niti prodrli v veličino svojega poslanstva v človečanstvu in v nauk svoje lastne vere. Če hoče škof gojiti pravi Kristusov nauk, naj pusti na miru Tyrševo idejo, a obsoja naj in naj se bori proti Orlovstvu in onim, ki so s Kristusovim naukom v takem nasprotju, da delajo iz božjih naukov predmet posvetnih sporov, da zlorabljajo vero v povsem neverske namene.

Gospod škof, čistite pred svojim lastnim pragom; mnogo je še treba dela, da bi mogli vsi služabniki Kristusovi spoznati pravo osnovo svoje vere in tako v resnici živeti v Kristusu. Tam je pravo polje Vašega dela — in Tyrševa ideologija Vam pri tem ne bo na poti!

Zaključna beseda

Svoj odgovor zaključuje »Sokolski Glasnik« z naslednjimi odstavki, dodanimi izvajanjem g. Jana Pelikana:

Stvarni razlagi brata Jana Pelikana, objektivno sodeč, nimamo ničesar več dodati. Samo čuditi se mora vsakdo, ko vidi in spozna ta način borbe proti Sokolstvu, posebno če pomislimo na sredstva, ki se za to borbo uporabljajo. Ali že osnova sama je tako trhla, da se ta napad mora odbiti in zlomiti ob čistosti, veličini in lepoti ideje, ki je privrela iz Tyrševe duše in katere začetek in konec je **bratska ljubezen:** »To je moja zapoved, da se med seboj ljubite, kakor sem jaz vas ljubil.«)Iv. 15, 12.) — »Kdor ne ljubi, ostane v smrti.« (1, Iv. 3, 14.) — »Ako vi ne odpustite, tudi vaš Oče, ki je v nebesih, ne bo odpustil vaših grehov.« (Mr. 11, 26.)

Končno moramo še naglasiti, da je pismo škofa dr. Srebrnića v ugodno razpoloženje, ki ga je v narodu izzvala poslanica presvetlega zagrebškega nadškofa dr. Bauerja z ozirom na vprašanje naših sorojakov v Italiji, prineslo ton disharmonije in oslabelo njen vtis. »Ako Tyrš ograža rimsko katoliško vero v vaši lastni zemlji,« bodo rekli Italijani, »zakaj se zavzemate za rimske katolike v Italiji, ko jim nihče ne odvzema vere?« — Že iz tega vzroka je nastop krškega škofa pogrešen in vsekakor neoportun. Zelo nam je žal, da je tako! Strast zaslepljuje!

Sokolstvo je svoje stališče do vere opetovano pojasnilo tako jasno in nedvomljivo, da je v tem pogledu vsak komentar odveč, kakor bi bila tudi brezuspešna vsaka borba proti resnici. Nas niso strli in uničili bajoneti, niti zapori in vešala — in zato se bo tudi ta naskok človeške slabosti razblinil in se izgubil v praznino. A da svoje članstvo seznanimo z idejami, ne samo s citiranimi citati, ki jih o Tyršu navaja krški škof, smo poskrbeli, da čim preje dobimo vsa ta dela v dobesednem prevodu na našem jeziku.

S tem je naše polemike konec, ker vidimo namen tudi že v dejstvu, da niti eden list Srebrnićevega mišljenja ni omenil naših člankov, ki smo jih v »Sokolskem Glasniku« ravno z ozirom na vprašanje vere in duhovščine objavili v letošnjih številkah dne 12. in 26. februarja.

Nas vodi in nas bo vodil Tyršev duh lepote in bratstva, ker: »Modrost uči zmernost in razumnost, pravičnost in srčnost, nad katerimi ni nič koristnejšega v človeškem življenju.« (Modr. 8, 7.)

Sokol Maribor II. na Pobrežju priredi v nedeljo 22. t. m. ob pol 16. v dvorani gospe Rajko svojo telovadno akademijo. K prireditvi so vabljeni vsi prijatelji sokolstva.

Sokol Maribor I. priredi svojo drugo akademijo v soboto 21. t. m. ob 20. v telovadnici inž. podofocirske šole Kralja Petra I. Na sporedu je pozdravni nagovor; proste vaje moške dece; Pivko: Planiranje letnega telovadišča (moški naraščaj); Stefanović-Biničić: Japonke (ženska deca); Gorup-Parma: Mladi vojaki; (moška deca); Pehani: Boks (člani); skupine na konju (moški naraščaj); deklamacija, vaje članov na bradlji, Bolhar-Pospišil: Pomlad (članice); Černe-Jenko: Što čutiš, čutiš..., pitomci inž. podofocirske šole, Jermalkova-Benišek: Nove smeri (ženski naraščaj); Kovač-Jenko: Iz bratskog zagrljaja (člani). Predprodaja vstopnic pri br. Majerju, trgovcu na Glavnem trgu in pri br. Coterju v Vetrinjski ulici.

Sokol v Šmarju pri Jelšah z vnemo pripravlja Molierejevo igro »Skopuh«. Dne 11. t. m. je prišel k nam predavat brat Napotnik, profesor iz Celja, ki nam je obrazložil dobo in dela francoskega pisatelja Molliereja. Predavanju je sledil prijeten družabni večer.

Ponaredb se obvarujete, ako kupujete

ASPIRIN

TABLETE le v zavojčkih z BAYER-JEVIM KRIŽEM

KULTURNI PREGLED

»Luiza« v ljubljanski operi

Šele včeraj sem mogel videti na novo naštudirano »Luizo« z Zl. Gjunjenac v naslovni vlogi, z Gostičem (Julien), Primožičem (oče) in Španovo (mati) v režiji dr. Gavelle in pod taktirko ravnatelja Poliča.

Izvedba dela zahteva poleg imenovanih seveda še ves personal, ki ga ima celo velika opera na razpolago. In prav v tem tiči naloga, ki je dana predvsem režiserju. Od odlične rešitve te težavne in izredno velike naloge zavisi tudi uspeh »Luize«. Z velikim priznanjem moremo ugotoviti, da je dr. Gavella uspešno zastavil vse svoje ogromno režisersko znanje in je z razpoložljivimi sredstvi dal delu krasno umetniško formo. Zadovoljil je vsem nemalim zahtevam pesnika-komponista. V kompoziciji slik ni bilo nikake šablone, moderna stvarnost in realizem sta se kazala zlasti v velikih množestvenih scenah, osobito v tretji pri šiviljah, in četrti sliki Montmartra, ki sta obe očitovali režiserjevo umetniško silo in njegovo, do potankosti in premišljeno izdelano režijo. Nič manj odlično niso bili ustvarjeni manjši prizori poedincev. »Luiza« je malodane v prvi vrsti kreacija dr. Gavelle. Z njo se je kar najtesnejše uvedel sedaj tudi v operi.

»Luiza« je dosegla krepak in silen uspeh. Drugače tudi ni moglo biti, ker je bila opera v vsakem oziru kar najskrbnejše pripravljena. Ustrezala je gotovo namenom komponista ter se kar najtesnejše približala pariškemu duhu, ki jo preveva. Dogodek in okolje kažeta, da je pesnik-komponist vse to sam doživel. Charpentier je v tem obeležju, v tem krogu sam trpel, se veselil in živel. O tem nas delo vedno znova, v vsaki sceni posebej prepričuje. Boj življenja žejne, brezobzirne mladine s sklerotično starostjo je bil resničen ob času postanka tega velikega dela, resničen pa je še bolj danes, po vojni, in bo resničen vedno.

Vsebina »Luize« je večno stara, večno nova, zato nam je blizu, zato jo razumemo kot občečloveško. Tudi muzikalno se do novejše dobe ni posrečilo nobenemu francoskemu komponistu, da bi ustvaril tako silno učinkujoče in bogato glasbeno-scenično delo. Charpentier imenuje »Luizo« glasbeni roman — a se ji bolje prilega ime glasbena drama, »Luiza« pa ni toliko dete sreče, kot plod dolgega, resnega dela.

Že deset let pred »Luizo« je ustvaril simfonično dramo »La vie du poete«, ki jo je pozneje sam označil kot predgovor k »Luizi« in ki je z njo tudi najožje muzikalno sorodna. Treba bi jo bilo poznati, da bi pravilno ocenili Luizo.

Vse štiri glavne vloge so bile v najboljših rokah, zlasti ga. Gjungjenac je bila tako glasovno kot igralsko na izredni umetniški višini. Prav zelo imponira g. Gostič, katerega igra je skladno harmonirala z glasbenim podajanjem. Oba sta se zlasti odlikovala v Montmartrski sliki, kjer se je v smiselnem hrušču in trušču pojavilo vse in še več, kar zmore naš teater. Vesel sem, da sem slišal peti enkrat tudi g. Primožiča v nekakem slovenskem jeziku, še bolj pa, da je to storila g. Gjungjenac in to vprav vzorno. Izvrstno pevko in igralko se je v vlogi jezljive in klepetave matere izkazala ga. Španova. Ne dosti manj odličnih sodelavcev zahtevajo nekatere manjše vloge, ki so bile v rokah ge. Poličeve, Kogejeve, Ribičeve, Sancina, Župana, Perka itd. Plese je naštudiral Golovin, zelo okusne dekoracije so bile izdelane po osnutkih scenografa Uljaniščeva. Vse ogromno muzikalno delo je z zanosom in minucijozno skrbnostjo naštudiral in vodil ravnatelj g. Polić in tako v družbi z g. dr. Gavello pripomogel prekrasnemu delu do zaslužnega vseobčega uspeha.

—č.

Gostovanje japonskega gledališča v Ljubljani

Daljni gostje so nam pričarali podobe, v katerih smo zaslutili izredne kvalitete gledališke umetnosti. Toda prišli so iz one druge polovice sveta, ki nam je tuja. Med nami je rasa, sta jezik in vera, je docela drug sistem elementarne čuvstvenosti in miselnosti. Možno je, da bi se jim približali na ravninah človečnosti, toda svoje podobe ne bomo v njihovem zrcalu nikoli zagledali. Celo ljudje, ki so živeli med njimi v domači zemlji, ki so se poglobili v subtilnosti jezika in jim ni tuje religijozno doživljanje, priznavajo, da so v globinah talne elementarnosti rasne uganke, katerih tudi intuitivno ne morejo zajeti. Bila je doba, ko se je naš zapad zaljubil v ta vzhod, in so povsod v Evropi ustanavljali budistične krožke, propagirali japonsko, kitajsko umetnost in obrt, toda cvetoča češnjeva vejica je ostala le ornament. Klabundov »Krog s kredo« je kljub izvirnosti v pravljici, vendarle po naše občuten.

Poročanje o gostovanju bi bila velika predrznost, če bi takoj ne priznal, da se mora človek omejiti na impresivne vtise. To kujiro Tsutsui nam je s svojo družino pokazal modernizirano japonsko gledališče iz klasične dobe 18. stoletja. V čem je gledališče modernizirano, v koliko je morda prikrojeno za evropsko potovanje, tega ne vemo. Zato bi zelo težko sklepali o prvobitni podobi njihovega gledališča.

Kakazo Okakura govori v svoji knjigi »Ideali vzhoda« o problemu japonske umetnosti, predvsem slikarske. Med historičnimi podatki omenja, da se razdobje od 1600 do 1850. p. Kr. r. splošno označuje kot starejša in mlajša perijoda Tokugawa. V letu 1586. si je po dolgotrajnih državljanskih vojnah priboril najvišjo čast v državi Hideyoshi. Njegovi pristaši so si plemstvo ustvarili z mečem. Nekateri izmed njih so se pred tem časom potepali z razbojniki po deželi, ali pa so plenili s pirati ob kitajski obali. Stroga in svečana kultura etohikaških knezov jim je bila nepojmljiva in zoperna. Umetnostno stremljenje v teh letih karakterizira vnanji blesk. L. 1615. je Tokugawa Jeyasu porazil Hideyoshia in centraliziral upravo. Umetnosti ideali so obudili staro klasično preteklost. V socijalnem življenju prevladuje bogati srednji stan. Ljudstvo je živelo svoje. Ker mu je bilo občevanje na dvoru in z aristokracijo prepovedano, se je izživljalo v šumnih, posvetnih zabavah in iskalo razvedrila v gledališču in veselem yoshiwarskem vrvenju. Literatura teh družabnih plasti je povsem različna od samurajske (plemiške), njihovi slikarji se udejstvujejo kot ilustratorji znamenitih gledaliških komadov. Obe perijodi Tokuyawa pomenita v japonski zgodovini razdobje, v katerem so se umetnostni ideali demokratizirali. Nižje ljudske plasti so si prilastile idejo o samurajski posvečenosti, se seznanile z bolestjo poetov in življenjem svetnikov. Te ljudske plasti so prevzele nacijonalno dedščino za bodočnost.

Gledališče, ki smo ga spoznali, bi torej izviralo iz mlajše perijode Tokugawa. Snovi se prilegajo omenjenemu času. Prizor »Ljubezen v času češnjevega cvetja« je lahko nekaka šala, drama »Speča previdnost« snov takratne sodobnosti, dočim je »Mitshuide« romantična zgodba, morda narodna pravljica. — Ničesar ne trdim, le ugibam. — V režiji smo opažali nekak primitivizem, ki pa je vendar zelo točno preračunan in uravnovešen. V prvem delu je bila simetričnost skoraj otipljiva. Stilizacija poslednje scene je bila v vseh treh igrokazih očividna, docela podrejena izrazu vsebinske ideje. Priljubljeni prizori s sabljanjem so podajani v stilu plesa, spremlja jih stara Bugaku-glasba, ki smo jo čuli še posebej v plesih. Našemu občutju in pojmovanju najbližje delo je bila »Speča previdnost«. Nepoznanje jezika nam zastira pogled v notranjost. Orožar je vsekakor neka simbolna podoba viteštva, za katero se je takrat ljudstvo ogrevalo. (Zdi se mi, da beseda orožar ne bo nikakor adekvatna za pojem te podobe.) Režija kakor igra izpričujeta visoke umetniške vrednote. Prizor, ko si naprti Chui mrtvega očeta na hrbet, ostane neizbrisen. Dinamičnost duševnega doživljanja je nas gluhe gledalce porazila. V splošnem smo opažali veliko moč v podajanju notranjih duševnih procesov z golo mimiko obraza. Spominjam se, kako pretresljiva je bila ločitev Mitsuhidovega sina od Hatsu-Gike. V »Mitsuhide« je prav značilna scena, ko sin zabode mater, kar nekoliko spominja na Polonijev umor v Hamletu. Čeprav so starši japonskim otrokom nekaj svetega, se razvije ta prizor brez monologa ali pretresljive scene; mater odpeljejo takoj z odra. — Kakuzo Okakara omenja, da se je v tej dobi v slikarstvu že pojavil vpliv zapadnega naturalizma. Morda potrjuje tak vpliv v gledališču tudi prizor, ko si kmet Chui izdira trn, kajti zdi se mi, da ni bil skladen s celotnim stilom. Dozdevni realizem je le dinamično izražanje duševnih procesov, da bi bila ideja čim bolj poudarjena. Nepoznanje jezika nam je v marsičem povzročalo pretiran vtis neke primitivne naivnosti.

Gostovanje je bilo enako zanimivo, **tako v** etnološkem, kakor umetniškem oziru. **J. K.**

Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo (zgodovinska sekcija). Pravkar je izšel najnovejši snopič naše najstarejše domoznanske organizacije. Snopič obsega 6 tiskanih pol in prinaša vrsto zanimivih razprav in podatkov za proučavanje naše domače zgodovine. Prof. **Saria** nadaljuje s poročilom o svojih izkopavanjih poznorimskih utrdb na Gradišču pri Vel. Malenci ob sotočju Krke in Save. Zanimiva so njegova izvajanja o rimskih zapornih napravah na slovenskem ozemlju, časovna določitev, posebno pa še ugotovitev paralelnosti odkritih vrat v Vel. Malenci ter vrat v Emoni. R. **Ložar** poroča v daljšem, s številnimi slikami opremljenem članku o arheološkem delu Narodnega muzeja v Ljubljani v letih 1928.—1930. Ni to le golo naštevanje, avtor marveč vsak važnejši predmet znanstveno opredeljuje ter dodaja svoje kritične opazke. Iz vsega pa zveni tudi, kako nujno potrebno bi bilo, da pride tudi naša država že enkrat do zakona o varstvu starin in spomenikov. Prof. **Luschin - Ebengreuth** razpravlja o baronih Raigersfeldih - Rakovcih, ki so se nenadoma dvignili do visokih položajev in so odločno sodelovali pri upravnih in gospodarskih preosnovah, pa tudi kot blesteč meteor nenadoma izumrli. — Za našo novejšo politično zgodovino (boji med kranjskimi Nemci in Slovenci) so važna pisma med Anastazij Grünom in Dežmanom, ki jih objavlja dr. Mel. **Pivec - Stele**. O čebelarju anši in njegovi rodvini piše, predvsem na osnovi farnih matrik, tajni komornik Tomo Zupan. — **Iv. Vrhovnik** objavlja v nadaljevanju svojega spisa »Gostilne v župniščih« zadevno gradivo, urejeno abecedno po posameznih farah. Zelo zanimiva in poučna je tudi slovstvena rubrika Glasnikova. Poročajo: dr. Žontar o sistematskih delih iz pravne zgodovine Slovencev ter o Šišićevem zborniku, dr. Ložar in prof. Saria o nekaterih arheoloških publikacijah; urednik J. Mal o izdanjih Madžarskega zgodovinskega društva. Tu izvemo, da je v teh Fontes historiae hungaricae aevi recentioris obilo gradiva tudi za slovensko politično in kulturno zgodovino I. polovice 19. stoletja.

Muzej. društvu, ki se vztrajno in **vneto** trudi, da nam odgrne kopreno nad našo prošlostjo, želimo pri njegovem nadaljnjem delu obilo uspehov in razumevanja od strani javnih činiteljev, ki bi mu morali obilneje priskočiti na pomoč. Kdorkoli se zanima za našo zgodovino, pristopi kot član Muzejskega društva, ki nudi za borih 30 Din letnine bogat in zanimiv Glasnik.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 19.: Trije vaški svetniki. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Petek, 20.: Sveti plamen. Gostuje ga. Hübnerjeva. Izven.
Sobota, 21.: Dom osamljenih žena. B.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 19.: Dijak prosjak. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Petek, 20.: Švanda dudak. C.
Sobota, 21.: Werther. E.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 19.: Odgodena noč. Za abonente polovične cene. Zadnjič.
Petek, 20.: Zaprto.
Sobota, 21.: Veriga. C. Kuponi.
Nedelja, 22. ob 15.: Ciganska ljubezen. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20.: Čardaška kneginja. Kuponi.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Četrtek, 19.: Extemporale.
Nedelja, 22.: Prostozidarji.

IZJAVA.

Podpisani Horvat Štefan, posestnik in kotlarski mojster v Ptuju, obžalujem vse žalitve, izrečene proti g. dr. Franju Šalamunu, odvetniku v Ptuju, ga prosim javno odpuščanja in se mu zahvaljujem za odstop od mojega pregona.

Ptuj, dne 17. marca 1931.

Horvat Štefan.

Spominjajte se slepih!

KONFEKCIJA „ELITE“ priporoča, da si ogledate brezobvezno bogato zalogo damskih in moških plaščev ter oblek
LJUBLJANA, Prešernova ulica 7—9.

GOSPODARSTVO

Uveljavljenje reforme davka na poslovni promet

Kakor smo že včeraj kratko poročali, je objavljena uredba k zakonu o skupnem davku na poslovni promet, s katero se uvaja novi sistem pobiranja pavšaliranega skupnega davka na poslovni promet s 1. aprilom. Zakon o skupnem davku na poslovni promet je bil kakor znano objavljen že v avgustu preteklega leta. Ta zakon daje ministrstvu za finance pravice, da preuredi plačevanje davka na poslovni promet po avstrijskem vzorcu tako, da se davek na vse predmete, ki se izgotavljajo iz ene tvarine ali iz njenih sestavnih delov, *plačuje za vse faze prometa le na enem mestu* (pri proizvodnikih ali pri uvozu) in sicer na enkrat po skupni stopnji. Bistvo izpremembe obstoji v tem, da se davek na poslovni promet pobere za ves promet odnosno za vse faze prometa, ki jih običajno napravi blago gotove vrste na svojem potu od proizvajalca ali od uvoza do konsumenta, v primerno zvišani izmeri kot pavšal, in sicer le na enem mestu ne glede na to ali je pot do konsumenta dejansko daljša ali krajša. Pavšal se pri tem sistemu pobira za domače proizvode praviloma pri domačem producentu, za uvoženo blago pa praviloma ob uvozu.

Reforma tega davka je bila kakor znano uvedena na pritožbe gospodarskih krogov, ki so šle za tem, da je davek v sedanji obliki, ki obremenjuje vsak posamezni promet z 1 odst. pretrdo breme. Ker se finančna uprava ni hotela odreči dohodkov tega davka, je izpremenila dosedanji fazni sistem v bolj elastični sistem pavšaliranja, ki ne ovira vmesne trgovine v njenem razvoju. Davčna obremenitev je za blago ene in iste vrste vedno enaka pa naj gre blago čez več ali manj rok. To je važno za natančno kalkulacijo obremenitve.

Priprave za uvedbo tega reformiranega skupnega davka na poslovni promet so se precej zavlekle. Gospodarske zbornice so na poziv finančnega ministrstva izvršile ogromno delo s tem, da so na podlagi poizvedb in številnih konferenc sestavile predlog za tarifo skupnega davka. Bilo je treba za vsako posamezno blago ugotoviti, koliko faz napravi dotično blago do konzumenta, kako se med tem razvija cena, koliko znaša predobremenitev itd. Finančna uprava je hotela prvotno uveljaviti novi davek s 1. januarjem. Ker pa se to obsežno delo poizvedb in kalkulacij navzlic intenzivnemu delu ni moglo izvršiti v kratkem času nekaj tednov, je bila nameravana uredba novega skupnega davka preložena. Sedaj je objavljena uredba k temu zakonu in istočasno se izda tudi tarifa, ki vsebuje stopnje skupnega davka na poslovni promet pri domačem producentu odnosno višje stopnje, ki se plačuje pri uvozu dotičnega predmeta. Tarifa določa z malimi izjemami za vsako blago stopnjo skupnega davka pri uvozu, stopnje skupnega davka, ki se pobira na domače blago, pa so določene večinoma le za one vrste blaga, ki tvorijo podlago za pobiranje pavšaliranega odnosno kombiniranega skupnega davka.

Pri uvozu se skupni davek na poslovni promet pobira istočasno z uvoznimi dajatvami in veljajo v tem pogledu analogno vsi carinski predpisi. Prav tako veljajo za promet s trošarinskimi predmeti glede pobiranja skupnega davka, glede zavarovanja oprostitve kazni itd. določbe zakona o državni trošarini. Na trošarinske predmete se skupni davek na poslovni promet plačuje istočasno s trošarino. Po knjigi doseženega prometa odnosno po trgovskih knjigah morajo plačevati ta davek vsa podjetja obvezana na javno polaganje računov, vsa industrijska podjetja ne glede na to, če so delniške družbe ali ne, in vsa ostala podjetja, katerih letni promet iz prejšnjega leta presega 500.000 Din. V knjigah doseženega prometa pa se mora seveda voditi evidenca le glede prometa z blagom, glede katerega se smatra dotično podjetje za obvezanca pri plačevanju skupnega prometa. Ni torej treba voditi evidence glede prometa z uvoženim blagom in z domačim blagom, na katero je skupni davek že plačal drugi obvezanec. Meja 500.000 Din pa velja za ves promet ne glede na to, če je nanj treba plačati skupni davek ali ne.

Za vsako posamezno fazo prometa pa se nadalje plača davek na poslovni promet pri dobavah državi in samoupravnim pri uvozu in pri prometu z drvmi za kurjavo, s tesanim lesom in z zaklano živino. Na živino se plača skupni davek ob priliki izdaje živinskega potnega lista in izdaje dovoljenja za klanje na podlagi tržne cene živine. Klanje živine se ne sme dovoliti dokler se dotična oseba ne izkaže, da je davek na dotično žival plačan.

Obvezanci za davek na poslovni promet se po kraju, načinu ugotavljanja davčne osnove delijo v: 1. obvezance, ki plačajo davek pri uvozu; 2. obvezance, ki plačajo davek skupno s trošarino; 3. obvezance, ki plačujejo davek po knjigi izvršenega prometa brez ocene davčnega odbora; 4. obvezance, ki plačujejo davek na podlagi ocene davčnega odbora; 5. obvezance, ki plačujejo davek na podlagi dogovora odnosno sporazuma in 6. na obvezance, ki se jim davek odtrga ob priliki dobave državnim in samoupravnim oblastem.

Za manjše davčne obvezance (producente) so važni predpisi glede plačevanja davka na podlagi dogovora odnosno sporazuma z davčno upravo. Tak sporazum je mogoče skleniti za tri leta in more biti individualen ali pa kolektiven. Kolektiven sporazum se sklepa samo s pripadniki istovrstne gospodarske panoge. Ta olajšava velja za obvezance, ki ne vodijo knjig izvršenega prometa in bi se jim sicer odmeril davek na podlagi ocene davčnega odbora. Take sporazume bo mogoče sklepati šele po 1. januarju 1932 po posebnih navodilih, ki jih bo izdal finančni minister.

Antiseptično preparirana
„OLLA“ GUM..?
Čuvajte svoje največje blago — ZDRAVJE!
Dokazano najbolj dovršena.

Prva hrvatska štedionica

Prva hrvatska štedionica je imela 7. marca t. l. pod predsedstvom gosp. Miroslava grofa Kulmerja svojo 84. redno glavno skupščino. Iz poročila ravnateljstva in iz bilance je razvidno, da so vloge v preteklem letu narasle za znatno vsoto od preko 216 milijonov Din, tako da znašajo sedaj vse vloge pri Prvi hrvatski štedionici 1 milijardo 954,674.930 Din, od česar odpade na vloge na knjižice 1.658,327.832 Din.

Glavne postavke aktiv so: gotovina v blagajni in pri denarnih zavodih 208,800.000 Din, vrednosti papirji 307,200.000 Din, menična listnica 457,200.000 Din, dolžniki 1.711,700.000 Din, posojila občinam 78 milijonov 900.000 Din, amortizacijska hipotekarna posojila 47,500.000 Din, nepremičnine 177,700.000 Din, skupna aktiva znaša torej 3 milijarde in 13 milijonov Din, pasiva pa sestoji iz delniške glavnice od 75,000.000 Din, rezerv od 81,600.000 Din, pokojninskega fonda od 24,900.000 Din, vlog od 1 milijarde 954,600.000 Din in upnikov od 802 milijona 200.000 Din.

Bilanca za leto 1930. zaključuje s čistim dobičkom od 16,609.199.95 Din, odnosno s prenosom iz leta 1929. v višini 1,178.402.81 Din, s skupnim dobičkom od 17,787.602.76 Din. Dobiček za leto 1930. je torej 280.350 Din večji nego je bil za leto 1929. Od tega čistega dobička je bilo sklenjeno, da se dodeli na račun posebne dotacije rezervnemu zakladu in pokojninskemu fondu, vsakemu po 750.000 Din, poleg že v pravilih predvidene dotacije v višini 5% čistega dobička, tako da je vsaka od obeh rezerv letos dotirana s skupno 1.580.460 Din.

Na račun 16% dividende za leto 1930. je votirano 12,000.000 Din, a višek od 1,430.820 Din, ki preostane po odbitku s štatutom zajamčenih tantijem ravnateljstvu in upravnemu svetu, je prenešen na račun izgube in dobička za leto 1931. Dividenda se izplačuje od 9. marca t. l. v višini 80 Din na vsako celo delnico. 492

= **K vprašanju skupnih ali ločenih zbornic.** Prejeli smo: Nekako pred dvema tednoma so prejele vse ljubljanske obrtne zadruge okrožnico, da se izjavijo za skupne ali za ločene zbornice. Tako okrožnico je dobila tudi zadruga dimnikarjev. Ta se je na žalost izrekla za ločene zbornice, kar seveda ni v interesu obrtnikov. Ne vem, če ima gospod načelnik pravico, samolastno se izjaviti o tem in s štampiljko zadruge ter svojim podpisom podpreti izgubljene ovce. O tako važnem vprašanju more sklepati le občni zbor, da člani sami o tem odločijo. Zato prosim gosp. načelnika, da nemudoma prekliče svojo usodno izjavo in skliče izredni, oziroma redni občni zbor, za katerega je tudi že čas. Na takem zboru naj se člani sami z glasovanjem odločijo za skupne ali ločene zbornice. Nikakor pa ne gre, da bi gospod načelnik s svojimi ožjimi sodelovalci odločal o tako važnem vprašanju, ki globoko posega v interese članov. — **Dimnikarski mojster iz Ljubljane.**

= **Neznana milijardna terjatev Jugoslavije.** Pred tedni smo objavili pod gornjim naslovom daljšo razpravo zagrebškega profesorja dr. Mogana o neznani milijardni terjatvi naše države, ki izhaja iz svoječasne ureditve vprašanj, ki so v zvezi z prevzemom prog južnih železnic v naslednstvenih državah. Ta razprava, ki je bila istočasno objavljena v beograjskem »Narodnem Blagostanju«, je tudi v inozemstvu vzbudila pozornost. Dunajska »Neue Freie Presse« je v rubriki »Srednjeevropsko gospodarstvo« objavila preteklo in predzadnjo soboto odgovor, kjer skuša pisec pobijati trditve dr. Mogana. Kakor doznavamo bo dr. Mogan na izvajanje dunajskega lista v kratkem repliciral.

= **Oddaja zgradbe treh dvonadstropnih stanovanjskih hiš v Ljubljani** se bo vršila potom ofertalne licitacije 14. aprila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji proračuni in načrti pa pri omenjenem oddelku).

= **Oddaja zgradbe dveh dvonadstropnih stanovanjskih hiš v Mariboru** se bo vršila potom ofertalne licitacije 15. aprila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji proračuni in načrti pa pri omenjenem oddelku).

= **Dobave.** Prometno-komercijelni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe glede oddaje nalepljenja grafikonov in glede dobave 66.900 pol tiskovin, strojni oddelek pa do 23. t. m. ponudbe glede dobave 300 komadov gorilcev, 2000 komadov vložkov za acetilenske gorilce in raznega materijala za kemični laboratorij in do 26. t. m. glede dobave 15.000 kg železa ter 560 komadov prašnic. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave raznega okovja, do 30. t. m. pa glede dobave 24 kg kovinskih vijakov.

Zahvalo

izrekamo vsem, ki so s tako mnogobrojno udeležbo pripomogli, da je imel naš iskreno ljubljeni in nepozabni soprog, atek, stari atek, stric, brat in tast, gospod

JOŽE MARN

mestni oskrbnik in železniški vratar v pok.

tako veličasten pogreb. Posebno zahvalo izrekamo čast. duhovščini, osobju mestnega načelstva za darovani venec, železniškim upokojencem, požarni brambi ter vsem darovalcem vencev in prekrasnega cvetja.

Prisrčno zahvalo izrekamo tudi tistim, ki so izrazili sožalje ter spremljali dragega pokojnika na njegovi poslednji poti.

Celje, dne 18. marca 1931.

Žalujoča soproga, otroci in vsi ostali sorodniki.

BORZE

18. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zelo velik, zlasti v devizah Newyork, Praga in Curih. Tečaji deviz so deloma za malenkost popustili.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda obdržala v glavnem včerajšnje tečaje in se je trgovala za kaso po 425, za junij po 424.50 in za december po 425. Od ostalih državnih papirjev je imelo promet še investicijsko posojilo po 88 in 7-odst. Blairovo posojilo po 82.75 do 83. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki le v Jugobanki po 78 do 78.50, v Union banki po 190 in v Zemaljski po 140; od industriskih vrednot pa je bil zaključen le Union Osijek po 60, Trboveljska je za malenkost popustila na 329.50 do 331.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 22.795 — 22.885 (22.795) Berlin 13.55—13.58 (13.565) Bruselj 7.9354. Budimpešta 9.9277. Curih 1094.1 do 1097.1 (1095.6). Dunaj 798.94—801.94 (800.44). London 276.64. Pariz 222.82. Praga 168.70. Trst 298.13. Newyork 56.73—56.93 (56.83).

Zagreb. Amsterdam 22.791 — 22.851. Dunaj 798.94 — 801.94. Berlin 13.55 — 13.61. Bruselj 793.54. Budimpešta 991.27—994.27. London 276.2 — 277.04. Milan 297.2—299.2. Newyork č. 6.73—56.93. Pariz 221.82—223.82. Praga 168.3—169.1. Curih 1094.1—1097.1.

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 92.75 bl., 7% Blair 83.25 bl., Celjska 150 den., Ljubljan. kreditna 128 den., Prištedjona 900 den., Kreditni zavod 160 — 170. Vevče 128 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 424.75—425.25, kasa 424.5—425.25, za junij 424 — 425, za december 425—425.5, investicijsko 87.75 — 88, agrarne 51.5—52.5, 8% Blair 92.75 — 93.25, 7% Blair 82.75 do 83.25, 6% begluške 70 — 71; bančne vrednote: Prištedjona 900 den., Union 190 do 192, Jugo 78—79, Srpska 194 — 197, Zemaljska 140 — 145, Ljubljanska kreditna 128 den.; industrijske vrednote: Gutmann 140 — 142, Slaveks 41 — 45, Drava 253 do 262, Šećerana 275 — 290, Brod vagon 70 do 75, Union mlin 60 — 65, Vevče 129 do 136.5, Dubrovačka 360 — 390, Trbovlje 329 — 331.

Beograd. Vojna škoda 424.25 — 425.75 zaklj., investicijsko 88.5 — 89.5, 7% Blair 82.75 — 83, 6% begluške 70.25 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključen je bil 1 vagon remeljnov.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. Zaključeni so bili 4 vagoni, in sicer: 2 vagona pšenice, 1 vagon koruze in 1 vagon činkvantina. — Nudi se (franko sloven. postaja, po mlevski tarifi, plač. v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska 80/81 kg po 212.5 — 215; baška, srbobran., 79/80 kg po 210 — 212.5; gornjebaška, 79/80 kg po 205 — 207.5; baška okolica Sombor, 79 kg in baranjska, 79/80 kg po 192.5 — 195; **koruza:** baška, stara po 147.5 — 150, nova, času primerno suha po 137.5 — 140; **oves:** baranjski, navadna voznina po 192.5 — 195; **moka:** banaška »0« po 335 — 340.

+ **Novosadska blagovna borza** (18. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 24 vagonov pšenice, 14 vagonov koruze, 6 vagonov moke in 1 vagon otrobov. — **Pšenica:** okolica Novi Sad 79/80 kg 152.5—155, okolica Sombor 79/80 kg 142.5 do 145, sred.-baška 79/80 kg 155—157.5, srem. 78 kg 142.5 — 145, slav. 78 kg 140 do 142.5. — **Oves:** baški 145 — 150. — **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 115 do 120. — **Koruza:** baška in sremska 92.50 do 95; ladja Dunav. predč. suha 90—92; za maj 92.50 — 97.50. — **Moka:** baška »0g« in »0gg« 245 — 265, »2« 215 — 230; »5« 185 do 195, »6« 175 — 185; »7« 140 — 145; »8« 115 — 120. **Otrobi:** baški, sremski in banaški 105 — 110.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (18. t. m.) Tendenca nespremenjena, promet miren. **Pšenica:** za marc 15.01 — 15.02, za maj 15.40 — 15.41; **rž:** za marc 10.85 do 10.86, za maj 11.15 — 11.16; **koruza:** za maj 12.89 — 12.90, za julij 13.18 — 13.19, tranzitna za maj 10.19—10.21.

ŽIVINA

+ **Ljubljanski živinski sejem** (18. t. m.) Na današnji živinski sejem je bilo prignanih 205 konj, 55 volov, 27 krav, 7 telet in 164 prašičkov; prodanih pa je bilo 28 konj, 30 volov, 12 krav, 6 telet in 75 prašičkov. Sejem ni bil baš živahen, vendar so cene ostale povsem nespremenjene. Za kg žive teže notirajo: voli I. 8.25 Din, II. 7.50 Din, III. 7 Din, krave debele 5—6 Din, krave klobasarice 3—4 Din, teleta 10—11 Din, mesni prašiči 9 Din; za komad: konji 300 do 5000 Din, prašički za rejo, 6—8 tednov stari 150—200 Din.

Preskrba Ljubljane s higijeničnim mlekom

Ljubljana, 18. marca.

Nagli razvoj Ljubljane, ki se vse bolj in bolj približuje velikomestnim razmeram, stavlja vedno nove zahteve organizatorne narave. Med najbolj pereča vprašanja spada preskrba prebivalstva z dobrimi živili. Neposredna okolica mest pač ne proizvaja dovolj, da bi mogla zadostiti vsem zahtevam prebivalstva. Težišče problemov leži na strani živil živalskega izvora, ki so splošno mnogo bolj izpostavljena pokvarjenju in so v pokvarjenem stanju veliko bolj škodljiva nego rastlinski sestavni deli naše hrane. Razmere pri prodaji mesa so dovoljno kontrolirane in urejene, ne moremo pa tega trditi o prometu z mlekom. In vendar je mleko kot hranilo velikanskega pomena. Pomislimo samo na prehrano naše mladine; tu je mleko jedro vsega! Toda kakor je dobro mleko v zdravem stanju, tako nevarno je, če se pokvari. Splošno znano je, da se prenašajo povzročitelji tuberkuloze tudi z mlekom bolnih živali lahko na človeka. Eminentno nevarnost tega prenosa ilustrira trditev priznanih strokovnjakov, da je do 50 odst. vseh tuberkuloznih obolenj pri otrocih povzročeno po uživanju inficiranega mleka oz. masla. Če sedaj pomislimo, da postanejo z naraščajočim razširjenjem mesta razmere, v katerih žive otroci, za njihovo zdravje v glavnem vedno manj ugodne, potem samo po sebi rezultira zahteva po nujni kontroli vseh faktorjev, ki bi utegnili kvarno vplivati predvsem na zdravje našega upa — naše mladine. — Zahteva po kontroli ni samo zadeva, ki spada v interno sfero meščanstva, tudi producent je na rešitvi problema bistveno interesiran. Kajti le, če bo mleko, ki je v prometu, res prvovrstno, sme naš kmet pričakovati povečanje konzuma in s tem v zvezi lažje vnovčevanje mleka.

Poglejmo si sedaj, s kakimi postopki lahko dosežemo, da je mleko res zdravo. Do zadnjega časa nam je služilo pasteriziranje kot gotovo izključna metoda za uničenje škodljivih klic v mleku. Pri tem pasteriziranju segrevamo mleko na približno 85 stopinj C. Na ta način sicer uničimo škodljive bakterije, toda zvezano je to žalibog z znatnim poslabšanjem kakovosti mleka. Mleko, ki ima fiziološki pomen, da v razmeroma dolgi perijodi življenja tvori edino hrano, je po svoji sestavi najpopolnejše sestavljeno živilo. Ne vsebuje namreč samo glavne skupine hranil — maščob, beljakovin in ogljikovih hidratov poleg anorganskih soli — temveč najdemo v njem tudi vitamine poleg encimov in antitoksinov. Ti zadnji sestavni deli imajo velikanski vpliv pri reguliranju raznih procesov v organizmu (na pr. vitamin A na rast itd.) in vplivajo zaradi tega tudi na splošno počutenje jako ugodno. Efekt pasteriziranja je poleg uničenja škodljivih bakterij znatno zmanjšanje vsebnosti mleka na njegovih regulirajočih faktorjih vitaminih, encimih in antitoksinih. In ne samo to, tudi beljakovine mleka preidejo pri segrevanju v težjo prebavno obliko. Torej pasteriziranje mleka nikakor ni idealen postopek. V novejšem času se je pojavil drug način, ki ima dobre strani pasteriziranja, je pa prost njegovih slabih — to je takozvano bioriziranje mleka. Princip bioriziranja je analogen pasteriziranju in povzroči termično uničenje škodljivih klic. Toda segrevanje se vrši samo tako dolgo — in v tem leži bistvo procesa — da se uničijo samo bakterije, na sestavne dele mleka pa še ne vpliva neugodno. Tehnično se vrši tako, da razpršimo mleko v obliki najfinejše megle v kurjenem valju, kjer se posamezne kapljice hipno segrevajo na potrebno temperaturo. Iz valja pa vodimo mleko tako, da ne pride predhodno v dotiko z zrakom na hladilnik, kjer ga hladimo tako nizko, da se mikrobi ne morejo več razvijati v njem. Tako obdelano mleko je prosto bolezenskih kali, pri tem pa je obdržalo še poseben značaj svežega, nekuhanega mleka. Torej je tako mleko res neoporečne kakovosti.

Ker je malo verjetno, da bi moglo mesto, ki ima toliko drugih izdatkov, investirati toliko denarja, kolikor bi bilo treba pri ustanavljanju moderno urejene mlekarne, nas je posebno razveselila vest, da hočejo Osrednje mlekarne modernizirati svoj obrat in spraviti v promet tudi bioризirano mleko. Mleko bodo dostavljale v higijenskih steklenicah v zgodnjih jutranjih urah na dom. S tem bi dobila tudi Ljubljana v aprovizaciji mesta z mlekom to, kar imajo že davno vsa večja mesta v inozemstvu.

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek, 19. marca.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Nauk o serviranju. — 11: Koncert radio-orkestra. — 11.30: Prof. dr. Mole: Pilsudski, prvi maršal Poljske. — 12: Napoved časa, poročila in plošče. — 15.30: Predavanje za kmečke žene. — 16: Humoristično čtivo (Milčinski). — 16.30: Koncert na citre. — 17: Mladinska veseloigra »V kraljestvu zdravja in židane volje«. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. — 22.30: Napoved časa in poročila. — Plošče.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17.30: Koncert na flavto. — 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert radio-orkestra. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert orkestra balalajk. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.40: Lahka večerna glasba. — PRAGA 16.30: Prenos koncert iz Brna. — 19.30: Dramski večer. — 21.20: Koncert komorne glasbe. — 22.30: Koncert na orgle. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Koncert komorne glasbe. — 20.30: Častni večer maršala Pilsudskega. — 21.30: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Pevski koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Kmečka glasba na ploščah. — 12: Opoldanski koncert orkestra. — 15.20: Plošče. — 19: Sven Hedin predava o svoji ekspediciji v vzhodni Aziji. — 20: Pevski večer. — 22.10: Jazz-band. — BERLIN 19.45: Koncert lahke glasbe. — 20.45: Orkestralen koncert. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16: Popoldanski koncert. — 17.30: Skladbe za violino in klavir. — 19.35: Mešan glasbeni program. — 21.20: Koncert solistov in pevskega zbora z orglami. — MÜHLACKER 16.30: Pevski koncert. — 19.45: Koncert operne glasbe. — 21.45: Violinski koncert. — 22.50: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 17.45: Koncert vojaške godbe. — 20: Dramski večer. — Orkestralen koncert. — Ciganska godba. —

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31, ne daleč od kolodvorov. Vhod tudi iz Bleiweisove ceste. 10743-4

Ustanovljeno 1869. **SEMENA** Ustanovljeno 1869.
M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode
priporoča svojo veliko zalogo detaljnega travnega in vrtnarskega SEMENA najboljše kakovosti. — Obenem pa tudi lahko krijete v moji trgovini svojo potrebo glede kave, sladkorja, moke itd., vse po najnižji dnevni ceni. 4276
Telefon 2351. Semenski ceniki na razpolago.

Razpis.

V komandi 32. artilerijskega polka v Mariboru se bo vršila 20. t. m. ob 10. uri licitacija **za dobavo ljudske hrane vojaštvu v Mariboru.** Pogoji so interesentom na razpolago v komandi 32. artilerijskega polka dnevno v delavnem času.

Došla je velika pošiljka prvovrstnih
KOLES
Priporoča se
„Tehnik“ Josip Banjai
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 20
(Nasproti sodišča)

KUPCI, POZOR!
Javna dražba veleposestva
obstoječega iz gospodarskega poslopja, vinograda, viničarije, krasnega sadovnjaka, njiv in velikih kompleksov gozda, skupaj 156 johov, blizu postaje, bo
v petek, dne 27. marca ob 9. uri dopoldne
na licu mesta v Jelovcu pri Makolah, pošta Makole, blizu postaje.
Posestvo se proda tudi po skupinah — (parcele).

Za renegeracijo vinogradov
prodamo
prvovrstne trte
(sadike)
s posebno dobro razvitimi koreninami (podloge napram potrebi). Žlahtne so raznih vrst grozdja za belo in črno vino kakor tudi za namizno grozdje.
Ovl. uriv. lozni razsadnik daruvarsko kupatilo dd. u Daruvaru

Daruvarsko kopališče
je vse leto odprto. Pred in po sezoni znatni popusti. O trtnicah in kopališču daje vse informacije 4292
Uprava kopališča Daruvar

Iz življenja in sveta

Kdaj bo ugasnilo solnce?

Po znanstvenih domnevah sije že najmanj 10 milijonov let, nekoč pa bo ugasnilo in z njim vse življenje na zemlji

Na pobočjih Sierre Nevade v Kaliforniji rasejo iglavci, ki so nekateri med njimi dosegli že več nego častitljivo starost 3000 let. Od časa, ko je bila staroegiptska kultura na svojem višku, nas loči že

pet tisočletij

to so številke, ki jih navadni človeški razum še nekako dojema, čeprav se nam zdijo dogodki, ki so se odigravali pred tremi, petimi tisočletji pomaknjeni že v silno davno.

A kaj je to proti številkam, s katerimi meri razdobja znanost, ki preiskuje zgodovino zemeljske premičnice! Naša najbolj odmaknjena »stoletja« in »tisočletja« so nič proti astronomskim številkam, s katerimi merijo starost zemlje. Alpe so nastajale v terciarni dobi, t. j. okroglo

20 milijonov let

pred našim časovnim štetjem, a so vendar še pravi dojenček proti prakamen tim skladom našega Pohorja, ki »mu je tekla zibelka« pred nepojmljivimi 300 milijoni let! In kdaj se je rodila šele naša zemlja!

Vendar tudi starost naše zemlje ni nič v primer s starostjo njenega očeta solnca. Človek, ki gleda to ogromno žarečo kroglo na nebu, bi skoraj menil, da sije že vso »večnost«. Toda moderna znanost ne ve kaj početi s pojmom večnosti, saj je dognala, da tudi

zvezde nastajajo in minevajo

čeprav ležijo med njihovim nastankom in smrtjo razdobja, ki jih navaden človeški razum niti kot številke ne more več pojmiti. Večnost je »predstava«, ki ima nekako upravičenost kvečjemu, če se vprašamo za starost vsega vesoljstva, kajti tu odreče tudi znanost

Solnce je zvezda stalnica, kakršne so druge na nočnem nebu. Zanj veljajo tedaj

isti zakoni,

ki veljajo za druge zvezde. Vse te zvezde, ta neštevilna solnca so krogle žarečih plinov in njih temperatura je različna. Že barva teh krogel, ki se giblje v neštevilnih odtenkih od bleščeče bele preko rumene do rdeče, nam izdaja njih temperaturo, in sicer znaša temperatura belih zvezd nekako 20.000 stopinj C, temperatura rumenih 7000 stopinj C, rdečih 3000 stopinj C. Od ogromnosti zvezde, ali kakor pravi astronom, od njene »mase« ter gostote njenih plinov odvisi barva oziroma temperatura. Majhna zvezda ne more biti »pretirano« vroča. Naše solnce spada med manjše stalnice, med rumene. V sila oddaljeni preteklosti je bilo še manj vroče, spadalo je med rdeče zvezde. V daljni, daljni bodočnosti se mu bo temperatura spet znižala in nekoč bo pri nekako

2500 stopinj C ugasnilo

v globokem rdečem žaru.

Tud zvezde imajo svoj razvoj. Samo od njihove mogočnosti je odvisno, koliko stomilijonletij lahko svetijo. Kos premoga ne gori pač toliko časa kakor voz premoga. Desetkrat bolj masivna zvezda nego naše solnce bo gorela pač desetkrat dalj. To je malo opore, da si astronom lahko vsaj približno izračuna trajnost kakšne zvezde.

Nadaljnja opora je pomislek, da izgubljajo zvezde z žarenjem, t. j. s spreminjanem svoje mase v energijo (svetlobo, toploto itd.), neprestano nekaj svoje snovi Naše solnce izgubi

vsako sekundo 4 milijone ton

svoje substance! Če veš to in če veš, koliko znaša točasna celotna masa solnca, se da približno izračunati, kako dolgo bo še gorelo. Strahu ni treba meti, kajti račun nam bo dal za rezultat milijarde let. A kako dolgo že sveti?

To se da približno povedati na temelju raznih okolnosti. Starost naše zemlje znaša po geoloških raziskovanjih

najmanj dve milijardi let

in najmanj toliko znaša tudi starost solnca, kajti zemlja je nastala kakor vse premičnice našega sistema iz solnčne mase. So pa še druge metode, ki vedejo do kolikor toliko »točnih« številk o starosti našega solnca in po teh metodah so izračunali, da znaša ta starost

10 milijard let.

Kaj je bilo pred tem. 10 milijardami let z maso, ki jo sestavlja in ki sestavlja sistem njenih premičnic, to je skrivnost, ki je po vsej priliki ne bodo nikoli rešili človeški možgani.

BAJAZO ZA MOTOCIKLISTE,

dežne plašče za dame in gospode, pomladanske površnike, trenchcoate prodaja po neverjetno nizkih cenah tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Avtomatska kontrola bežečih avtomobilistov

Avtomobilske nezgode so po vsem svetu pogoste, a v Ameriki, v klasični deželi avtomobila, najbolj. Najbolj pa so tam številni primeri, da jo šoferji po nesreči s svojimi vozili na vso moč popihajo, še preden si utegne kdo zapomniti številko njihovih avtomobilov.

Zdaj bo tega konec in krivci ne bodo ubežali roki pravice, tudi če — ubeže. V državi New Jerseyu je namreč nekdo izumil pripravo, ki izdaja begunce. Priprava je cev, v kateri so kontrolne marke s številko avtomobila. Ob trčenju oziroma baje že ob samem povoženju kakšnega človeka se cev avtomatično odpre in ena izmed mark s številko avtomobila pade na tla. Odpre pa se aparat samo med vožnjo, tako da iz stoječega voza ne pade marka, če se zadene vanj drug avto — pač pa pade iz tega. Aparat je plombiran in šofer ne more nič vplivati nanj.

Osem ur v življenjski nevarnosti

V nedeljo sta doživela dva dijaka iz Innsbrucka neljub planinski doživljaj. Pri sestopu s tako zvanih Grubreisenskih stolpov se je turistoma zataknila vrv v razpoko neke skale in pri poskusu, da bi jo oprostila tega položaja, je zdrsnilo enemu izmed dvojice tako nesrečno, da je padel 15 m globoko na neko snežno liso na zelo izpostavljeni točki stene.

Na bližnjem Hafelekarju zaposleni člani neke filmske družbe so opazili nezgodo. Sestavili so reševalno ekspedicijo, ki je ob 11. ponoči osvobodila oba planinca iz nevarnega položaja. Reševalno akcijo so olajšali filmski žarometi. Dijaka, ki sta prebila v skalah strašnih osem ur, nista mogla sama ne naprej ne nazaj in sta ves čas visela. Obema so bili že zamrznili plezalni čevlji. Rešitelji so ju odpeljali v Innsbruck.

Berlinski brivci v krizi

Začelo se je takole: najprej je nastala kriza v gledališčih, potem v cigaretni industriji, končno v brivskem poklicu.

Brivci se pritožujejo, da gre skopost Nemcev tako daleč, da je vedno manj moških, ki prihajajo v brivnice. Poprej, ko so si moški brili brade in brke, so držali tudi nekaj na lase in so zaradi negovanja prihajali k brivcem, da so jih strigli vsak teden, vsakih štirinajst dni ali vsaj vsak mesec. Zdaj se je tudi to spremenilo. Naravnost čudež je, če stopi moški k brivcu zaradi las vsak mesec. Normalno si striže lase vsak poldrugi mesec, vsaka dva meseca in niso redki primeri, ko se prikažejo v brivnico košate glave komaj vsakega četrt leta.

Propast brivnic in brivskega stanu je preprečila moda ženskih kratkih las. A zdaj, ko začenjajo tudi ženske nositi daljše lase, se kriza kaže v občutljivejši obliki. Zato so berlinski brivci izdali na moško mladino proglas, v katerem postavljajo za vzgled ženske, ki so s svojim čestim posečanjem brivnic v zadnjih letih dokazale, da imajo veliko smisla za higieno in prikupljivo vnanjost.

Preveč inženjerjev v Nemčiji

Društvo nemških inženjerjev v Berlinu poroča naravnost neverjetne podrobnosti o prezaposlenosti v inženjerski stroki. Na tehničnih visokih in sorodnik strokovnih šolah študira 40.000 dijakov. 8000 jih letno dovrši študije, toda službo dobi povprečno samo 20% absolventov. 10% jih študira dalje, 20% išče in dobi službo izven pravega poklica, ostalih 50% pa jih ostane brez dela. Mnogo je diplomiranih inženjerjev, ki že dolgo niso povžili nič toplega in se čutijo srečne, če morejo pomivati posodo ali prodajati cigarete. Nekateri služijo kruh kot plesalci. Društvo, ki je objavilo te podatke, računa, da bo imela Nemčija čez tri leta 130.000 brezposelnih akademikov.

Nesreča angleškega vojaškega letala

Neko angleško letalo je bilo prisiljeno pristati pri Manstonu. Pri tem je strmoglavilo in obležalo obrnjeno na neki terasi. Peroti so se zlomile in motor je bil popolnoma zverižen. Pilot in njegov spremljevalec pa sta bila samo lahko poškodovana.

Rastline, ki uničujejo bacile tuberkuloze

Hamburški zdravnik prof. Much se je v poslednjem času bavil z zanimivimi poskusi, kakšen učinek imajo injekcije bacilov jetike v žive rastline.

Dognal je, da kažejo razne rastlinske vrste do teh injekcij prav različno odporno silo. Nekatere rahlo obolijo, druge ostanejo popolnoma zdrave, tretje pa nevarne klice v kratkem času pomorijo. V nekaterih rastlinah se bacili sicer dobro razvijajo dalje, a vendar jim ne škodujejo, ker izgubijo na še nepojasnjen način svojo strupenost. Med rastline, ki usmrčajo bacile jetike, spadajo n. pr. tobak, solata, česenj in čebula.

Prof. Much je prvi raziskovalec, ki je uvedel rastline na takšen način v službo medicinske znanosti.

13 km dolga prošnja

V Angliji se že delj časa vodijo ostre debate in spori za in proti popolnemu nedeljskemu počitku. Vse kaže, da bo imel s to zadevo opraviti še parlament. Notranje ministrstvo namreč pripravlja osnutek zakona, ki naj razveljavi vse dosedanje predpise o nedeljskem počitku, ki so v Angliji stari že po več sto let.

Prijatelji nedeljskega počitka pripravljajo mogočno kampanjo, ki naj uveljavi njih zahteve. Združili so se v organizaciji za »praznovanje Gospodovega dne« in zbirajo podpise, ki zahtevajo, da ostane vse pri starem. Za to rešitev vprašanja popolnega nedeljskega počitka so zbrali že 1,285.000 podpisov. Če bi prilepili polo poleg pole, bi dali podpisi 13 km dolgo prošnjo. Podpise pa nabirajo še dalje v 5000 cerkvah raznih veroizpovedanj. Baje so pridobili prijatelji popolnega nedeljskega počitka za svoj namen že 261 poslancev, ki bodo podpirali njih zahtevo.

Drobne zanimivosti

Pojasnitev smrtonosne megle v Belgiji

Komisija za raziskovanje vzrokov smrtonosne megle v dolini reke Moze v Belgiji je izdala poročilo, ki pomenja težko obtožbo industrije v omenjenih krajih. Po njenih ugotovitvah je dim iz dimnikov tvornic tega okoliša povzročil strupeno meglo. Nekateri industrijci tudi niso izpolnili vseh predpisov za obrambo prebivalstva ter niso postopali kakor bi morali, da se napravijo strupeni izpuhi plinov neškodljivi. Slednjič so oblasti industrijcem preveč prizanašale in so zdaj sokrive nesreče, ki je povzročila toliko gorja med ljudmi.

Drama v morju

Angleški izvedenec za ribolov v morskih globinah White Wickham poroča o razburljivi drami, ki jo je z lastnimi očmi opazoval v oceanskih vodah. Izpod nekih koralnih čeri je nenadoma prilezel velik kit, ki sta ga nepričakovano napadli dve morski pošasti — mečarica in morski volk. Prvi spopad s sovražnikom je kita tako prestrašil, da se je postavil pokonci in je bil del njegovega trupa 20 m iznad vode. Morski volk se je bil zagrizel v njegov bok, mečarica pa ga je neprestano preluknjavala s svojim ostrim orožjem. Slednjič se je kit potopil, okoli njega pa je bilo vse morje krvavo.

Ogromno zavarovanje

Ameriška družba General Motors Corporation je zavarovala svojih 150.000 nastavljencev in delavcev pri Metropolitain Life Company za primer smrti ali za gotovo življensko dobo in trajno invalidnost za ogromno vsoto 27 milijard 500 milijonov Din naše valute. To je doslej največja zavarovalna transakcija na svetu. Najnižja zavarovalna vsota za posameznika znaša 110.000 Din. Osobje družbe je bilo zavarovano brez zdravniške preiskave.

Petnajst dni na ledni plošči

Iz Rige poročajo: Nedavno je ponoči prišlo v Domneä štirinajst estniških ribičev z otoka Kühno. Možje so prebili petnajst dni na veliki ledni plošči, na katero so se spravili pred riškim zalivom. Dva tedna so se preživljali izključno s surovim mesom in s krvjo tjulnjev.

Štorklje preganjajo kobilice

Severna Afrika doživlja letos zopet nadlogo kobilic. Nedavno so se vsuli gosti roji skakačev na odnotne kraje. K sreči pa so kmalu za kobilicami priletele štorklje, ki so se pojavile v okolici Agadirja v velikem številu 15.000 kljunov. Štorklje pridno uničujejo kobilice in z njih obiskom se bo škoda precej zmanjšala.

Za liter pijače dosmrtna ječa

V Kansas Cityju so oblasti obsodile 55-letnega E. P. Butlerja, ki je bil že trikrat prej obsojen, na dosmrtno ječo, ker so našli v njegovi posesti en liter alkoholne pijače.

Prevejan slepar

Češko industrijsko banko v Pragi je prošle dni ogoljufal neki mednarodni pustolovec za 30.000 Kč. Prišel je elegantno oblečen k blagajni in vprašal, če bi mogel kupiti angleške funte. Dogovoril se je, da mu pošljejo vse v bančni zalogi nahajajoče se funte v hotel s posebnim slom. V hotelu, ki ga je navedel, je najel vrsto sob. Ko sta prišla dva sla z angleškimi funti, jima je velel počakati in obljubil, da takoj prinese protivrednost v domačem denarju. Skozi druga vrata pa je odšel iz hotela, najel avtomobil in se odpeljal iz Prage do najbližnjega kolodvora, kjer je vjel dunajski brzi vlak. Slepar je znan evropski goljuf. V Pragi se je vpisal za Luigia Cremo iz Milana.

Volkovi požrli avtomobiliste

Iz Beiruta poročajo: Štirje avtomobilisti, ki jih je v sirijski puščavi na poti iz Mosula v Deirel Zor zalotilo slabo vreme, so postali žrtev volkov, ki so jih napadli in požrli. Ostanke trupel so našle karavane v pustinji.

Po katastrofi na Savojskem

Škoda je ogromna, človeških žrtev pa k sreči ni bilo — Reševalna dela francoskega vojaštva

Na sliki zgoraj gradijo ljudje jez, ki naj bi speljal plaz po tamošnjem potoku v reko Izero. V sredi v blatu pokopana hiša na ozemlju, ki ga je zadela katastrofa. Spodaj: Ljudje rešujejo sebe in svojo imovino iz ogražanega ozemlja.

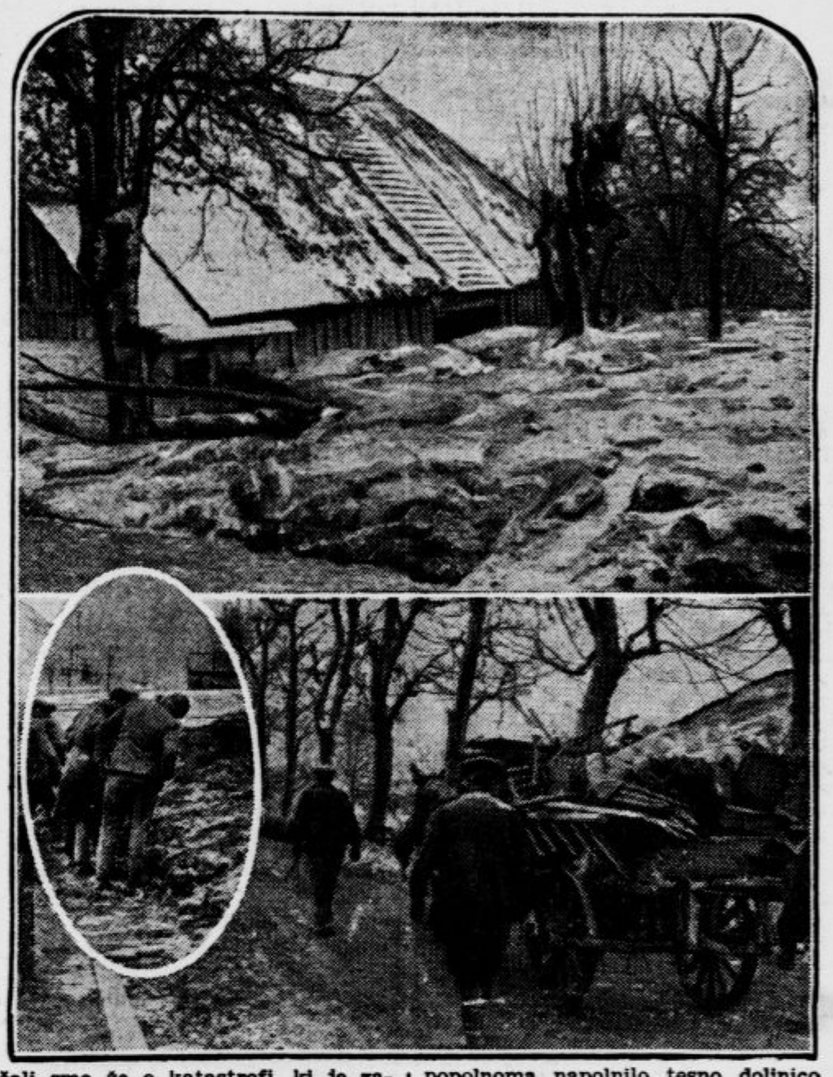

Poročali smo že o katastrofi, ki je zadela savojske kraje v bližini Chatelarda, kjer se je po dežju namočena zemlja utrgala in se začela v obliki plazu valiti proti dolinskim naselbinam.

Nesreča se je začela po močnem večurnem nalivu. Na vzhodni rebri planine Semnoz se je utrgala več tisoč kubičnih metrov obsegajoča masa zemlje ter se jela pomikati v dolino gorskega potoka, ki se izliva v Cherano. Potok je bil podoben hudourniku. Nad mestom, kjer se je utrgal plaz, se je stvorilo nekakšno jezero, ki je z velikansko silo pritiskalo na zrahljano maso zemlje in drobnega kamenja.

Plaz se je utrgal v noči od petka na soboto. Ura katastrofe ni natančno znana. Prebivalci v dolinskih vaseh Michaud, Les Berges, Carace in Bellecombe so slučajno zjutraj zvedeli, kaj se je zgodilo. Bili pa so že poprej pripravljeni na morebitne poplave. Edinole temu se je zahvaliti, da kronika katastrofe ne beleži človeških žrtev. Ko se je nesreča začela, so bile nekatere nižje ležeče hiše že izpraznjene. Ljudje so se umaknili na bližnje griče.

V zgodnjih jutranjih urah pa se je vdal jez, s katerim je plaz zajezil vodo. Voda se je zlila kakor po tankem žlebu proti dolini. Namočena zemlja je vdrla za vodovjem. V zavojkih potoka so se mase zemlje zajezile in se še bolj zmešale z vodo. Tako je nastal blatni plaz, ki se je z veliko brzino pomikal v dolino. Blato je popolnoma napolnilo tesno dolinico.

Hiše v Michaudu so se porušile pred očmi prebivalstva. Najprej je plaz posnel strehe, potem so še stene utonile v umazanem plazu. Vsako bitje, ki bi ga plaz zajel na potu, bi bilo izgubljeno.

Okoli poldneva je dosegel plaz naselbino Les Berges. Ogrožene hiše so bile tudi tukaj izpraznjene. Vse, kar je bilo mogoče odstraniti, so prebivalci odnesli. Del plazu se je ustavil v zgornjem delu vasi pri nekem usadu. S tem je pritisk nekoliko odnehal, vendar pa je bil še vedno tako močan, da je plaz uničil velik del hiš v kraju.

Alpski lovci iz Annecyja so zgradili nad Le Grangeom barijero iz peščenih vreč in drevesnih debel. Hoteli so ustaviti zemljo in pustiti vodo naprej, kar se jim je deloma posrečilo. Kjer so množine blata zadrževale vodo, so si pomagali z razstreljevanjem.

Prizadeti kraji nudijo strašno sliko opustošenja. Blatne mase so uničile stoletja staro vegetacijo, krasne nasade orehov, lepe vrtove in njive. Bivše vasi kažejo borne ostanke z redkimi hišami. Doline napravljajo vtis divjine, kamor še ni stopila človeška noga. Škoda znaša več milijonov frankov. Bedo in nesrečo prebivalstva namerava francoska vlada omiliti z veliko javno zbirko. V savojskih zdravliščih in letoviščih so tujci zbrali že znatne vsote, ki jih bodo izročili prefektu v Annecyju, da jih razdeli med nesrečne prebivalce.

Ruska emigrantka toži nemško državo

Z velikim zanimanjem zasleduje ruska emigrantska kolonija v Berlinu izid tožbe, ki jo je naperila vdova po nekem bivšem trgovcu proti nemški državi. Trgovec, nemški državljan, je živel pred vojno in med vojno v Petrogradu. Imel je bogato zbirko zlatnine in žlahtnih kamnov, ki so predstavljali vrednost približno pol milijona Din.

Ko so se razmere v Rusiji 1918 poslabšale, se je mož izselil s svojo družino. Ker pa je bila kontrola na meji države zelo stroga, se je bal za svoje vrednostne predmete in jih je izročil v varstvo švedskemu poslaništvu, ki je po opustitvi nemškega poslaništva prevzelo varstvo nemških državljanov in njih imetja. Ko je bil pozneje grof Mirbach imenovan za nemškega poslanika v Moskvi, je švedski zastopnik izročil njemu vso lastnino nemških državljanov. Dostavljanje reči pravim lastnikom pa je bilo zelo težavno, ker so bili ti ljudje razkropljeni po vsem svetu. Del predmetov so zaplenile ruske oblasti, ostalo so poslali z ladjo »Adler« v Nemčijo.

Pri pregledu lastnine pa se je izkazalo, da manjka v zapuščini trgovca znaten del dragocenosti. Kje so se dragocenosti izgubile, ni mogoče dognati. Tudi vdova trgovca, ki je medtem umrl, je skušala dobiti moževe reči nazaj, tembolj, ker živi v zelo revnih razmerah. Tožba zahteva povrnitev dragocenosti ali pa primerno odškodnino.

Čitaite ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Narodnost Krištofa Kolumba

Med Italijani in Španci se zopet rešuje problem, kaj je bil Krištof Kolumb po narodnosti — Španec ali Italijan? Zdaj se je vrnila iz Španije posebna genoveška delegacija, ki je proučevala ondotno gradivo o Kolumbovem poreklu. Kralj Alfonz je komisiji dovolil vpogled v svojo zasebno knjižnico. Mnogo gradiva je našla komisija tudi v državnih arhivih. Zdaj bodo Italijani objavili obilico listin, ki naj dokažejo, da je bil Krištof Kolumb rojen v Genovi. Publikacija izide istočasno v več jezikih.

Vsak dan ena

»Kar vesel sem, kadar poje žena.«
»Zakaj?«
»Ker vsaj — molčiš«

Pantelejmon Romanov:

Stena

Upravni predsednik nekega sovjetskega podjetja je sedel v svojem kabinetu, nato vstal in pričel, sam bog vedi zakaj, s koraki meriti sobo po dolgem in širokem.

Ko jo je izmeril, je obstal, se popraskal po tilniku in z vprašujočim pogledo mpreletel steno. Potem je šel iz kabineta, pogledal v sosednjo sobo, kjer so sedele strojepiske, in takisto z očmi premeril steno.

Potem je poklical upravdjela.*)

»Ivan Sergejevič, kaj menite, ali ne bi bilo moči napraviti iz teh dveh sob eno samo? V tem primeru bi lahko imeli upravne seje tu. Strojepiske pa bi preselili gori«.

Upravdjel je prav tako vprašujoče pogledal steno, s prstom potrkal po njej in dejal:

»Lahko. Malenkost bi bilo odstraniti to steno. In stalo ne bi nič več ko stotak, največ poldrugi stotak.«

»Glejte no, to je vendar sijajno!«

Čez teden dni je predsednik spet hodil po sobi, združeni iz dveh v eno, jo meril s koraki in govoril:

»To je soba, kakor se spodobi! Samo malo prevelika je videti, ali ne?«

»To se vam le vidi,« je dejal upravdjel. »Samo strojepiske so nezadovoljne. Pravijo, da ste jih pognali v pasjo luknjo.«

»Bodo že potrpele, ne morem drugače.«

*) upravnik.

Čez teden dni so predsednika premestili v drugo podjetje.

Novi predsednik si je takoj ogledal urad, da bi se bliže seznanil z uslužbenci. Zgoraj so prišle k njemu strojepiske in mu dejale:

»Tesno nam je tu, ali nas ne bi mogli namestiti spet tja, kjer smo bile prej?«

»Kje ste bile prej?« je vprašal novi predsednik.

»Spodaj, kjer je vaš kabinet.«

Predsednik je odšel doli in pričel korakoma meriti kabinet. Potem je poklical upravdjela. Ko je prišel, mu je dejal:

»Ivan Sergejevič, ali se vam ne zdi, da bi iz te sobe lahko napravili dve?« Zakaj naj bi se strojepiske stiskale tam zgoraj v oni kletki?«

Upravdjel je z enim pogledom premeril sobo:

»Malenkost! Saj je bila že prej tu stena. Nič ne bo stalo, če jo spet postavimo.«

»Sijajno! Zdaj silno gledajo na to, da podjetja varčujejo, toda če ima predsednik celo dvorano, se to nikakor ne sklada z našim finančnim stanjem. Ali bo drago?«

Upravdjel se je počehljal po sencih in dejal:

»Škoda, da nismo na to že prej mislili; mnogo gradiva smo imeli, pa smo vse pokurili. Zdaj ga bo treba iznova kupiti. Vendar pa mislim, da ne bo stalo več ko tristo rubljev.«

»Le napravite, bolje je malo več plačati in potem varčevati, in kar je glavno, strojepiske se mi smilijo.«

»Dobro,« je dejal upravdjel.

Predsednik je spet pričel meriti sobo.

»Komu je prišlo na um, da je dal podreti to steno?« je vprašal, ko je končal.

»Prejšnjemu predsedniku,« je odvrnil upravdjel.

»To se pravi, kar na lepem si je izmislil?«

»Tako nekako.«

»Saj pravim, tako delajo pri nas: denar je državen, zdaj pa razmetavaj! Če bi bilo podjetje njegovo, si najbrže ne bi razširil kabineta.«

»Da, prav tako pravijo, blagajna se ne posuši.«

»Vse bi bilo dobro, če bi to delal za druge ljudi, ne pa za lastno udobje.«

Čez dva tedna so predsednika odstavili.

Novi predsednik, ki je stopil na njegovo mesto, je poklical predse vse uslužbence in jih vprašal, če ne žele morebiti izreči kakih želj. Zakaj on je tu tujec in še ne pozna razmer.

Uslužbenci so dejali, da se prav za prav ne morejo nič pritožiti. Samo zvečer se nimajo kje zbirati, ker ni čitalnice.

Tedaj so vsi videli, kako je predsednik dvignil glavo ter se pričel ozirati po stenah.

»Kaj je v sosednji sobi?« je vprašal.

»Soba za strojepiske.«

»Tako? Pojdite, bom že še premislil«.

»Kaj naj napravimo?« je dejal upravdjel, ko so stopili iz sobe. »Prav neka nevidna sila jih vleče k steni.«

»Vsak bi rad prve dni pokazal svojo delavnost in zadovoljil uslužbence«, je dejal registrator, »tam, kjer sem prej služil, je predsednik izdelal načrt, po katerem naj bi postavili delavcem lesene barake, potem si je pa njegov naslednik ogledal te barake in dejal: vrag naj jih vzame! Tu je treba postaviti zidano poslopje, graditev lesenih barak je potrata denarja. Nu, in so jih podrli.«

»Res je, opazil sem že, če eden nekaj začne in pride na njegovo mesto drugi, z nobenim pogojem ne bo delal po prejšnjem načrtu,« je pripomnil upravdjel, »preveč samoljubja je v njih. Vsakdo misli: če bom delal po tujem načrtu, bodo mislili, da ne morem napraviti svojega. Bog ne daj, da bi velikokrat menjali predsednike, to zmerom povzroča ogromne izdatke«.

»To je res«, je dejal registrator, »če je kako podjetje v finančnem pogledu le malo šibkejše, ne izdrži več kakor dva predsednika. Propade kakor nič.«

»Rad bi našel bedaka, ki bi mirno sedel. Človek, ki je le malo delaven, bo najprej gledal, kam bi se prisesal. Čeprav je naše podjetje majhno, vendar vsakega novega vleče, da prehodi sobe in voha, kje bi bilo moči kaj obrniti. Razen te stene ni pri nas nobene stvari, ki bi se je bilo vredno dotekniti. Zato se kakor muhe na med zalete vsi v to steno.«

»Samo zaradi te stene bomo prišli na boben. Pet naj jih še to leto premeste in stvar bo gotova. To se ve, lahko bi jim kaj rekel,« je nadaljeval upravdjel, »toda, ko stvar premisliš, vidiš, da te nič ne briga in da bi bili nemara celo užaljeni, ker se vmešavaš v njihove odredbe — in rajši molčiš.«

»Kakšen hudič jih je neki obsedel, da se vsi zaletavajo v to steno?«

»Končno bodo hoteli podreti še vnanje stene,« je dejal registrator, brišoč pero v podlogo suknje in potem ob lase.

»Ivan Sergejič, predsednik vas kliče,« je dejal sluga in pomolil glavo skozi vrata.

»Ga je že prijelo,« je dejal upravdjel in odšel k predstojniku.

Novi predsednik je stal pri steni in s skrčenim kazalcem trkal po njej.

»Ali je ta stena debela ali ni?« je vprašal upravdjela.

»Ne posebno, tako nekako dva verška*) bo.«

»Uslužbenci so se pritožili, da se nimajo kje zbirati. Morebiti bi jo... Potem bi imeli lepo, veliko sobo.«

»To je ideja,« je dejal upravdjel. »Odstraniti jo je prava malenkost.«

»Nu dobro!«

»Smo že tam!« je dejal upravdjel, ko se je vrnil v svojo pisarno. »Prijel se je kakor muha na lepljiv papir! Vse bodo uničili pasji sinovi. Že zdaj je hiša podobna hlevu.«

Čez teden dni je predsednik prejel račun:

»Za odstranitev stene 150 rub.

Za ponovno postavitev stene — 300 rub.

Za odstranitev stene 150 rub.«

»Zdaj pričakujmo še četrtega,« je dejal registrator, »za ponovno postavitev bomo plačali še tristo in hiša bo spet v redu.«

Prevel B. Z.)

*) veršok = 4.445 cm

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šiloposki

(Ponatis prepovedan.)

22.

Lop! Gospod Tolstenjak je udaril, kakor da bi hotel posekati drevo. A prav zaradi tega silnega napora je izgubil ravnotežje. Stol se je prevrnil, gumb dežnika se je ujel za rvico svetiljke, in .. gospod Tolstenjak je obvisel v zraku! Seveda se ni več upal ganiti, da ne bi padel. Nu, in mi smo ta čas vzeli podplate pod pazduho!

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja, vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Vsakovrstno

Učenko
s 3 razr. meščanske šole, sprejmem v delikatesno trgovino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Spretna«. 10969-1

Pisarniško moč
začetnico, absolventinjo trgovske šole, veščo nemščine v govoru in pisavi, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj tukajšnja modna trgovina. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10958-1

Učenko in učenca
za strojepiško obrt sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10931-1

T pomočnika (co)
za trgovino suhomesnate robe sprejme s 1. aprilom K. Kromščik v Brežicah. Prednost kavcije zmožni. 10901-1

Šivilja
za fino damsko perilo sprejmem takoj. V poštev pridejo samo prvovrstne moči. Ponudbe z natančnimi podatki na ogl. odd. »Jutra« pod »Damsko perilo številka 20.500«. 10604-1

Pek. pomočnika
prvovrstno samostojno moč (predpečnik in mešač) sprejme pekarna Žužek, Florjanska ulica 11038-1

Prodajalko
pošteno in pridno, zmožno slovenskega in nemškega jezika, ki se ne boji dela, sprejme v trgovini mešanega blaga in semen A. Berdajs, Maribor. Hrana in stanovanje v hiši. 10997-1

Ključavničarskega vajenca
sprejmem na Celovški cesti št. 41. 11055-1

Služkinjo
za kuhinjska in zunanja dela sprejmem s 1. majem. — Naslov pri podružnici »Jutra« v Novem mestu. 10911-1

Plačilni natakar
zrelih let, dobi takoj službo. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Plačilni«. 11129-1

Frizersko vajenko
sprejme Turk, Miklošičeva cesta 6. 11054-1

Pek. vajenca
s hrano in stanovanjem v hiši ter nekoliko plače, sprejme takoj A. Gmajnar, Grahovo pri Rakeku. Prednost imajo tisti, ki so že nekaj časa učili v tej stroki. 11022-1

Dva vajenca
iz dobre hiše, za tašnersko in kofersko obrt sprejme takoj tovarna Franc Zorn, Ljubljana 7, Lepodvorska 23. Stanovanje in hrana v hiši. 11061-1

Trg. pomočnik (ca)
verziran v prodaji mešanega blaga, sposoben samostojno voditi podružnico, z 10.000 Din kavcije, dobi takoj nameščenje. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen in pošten«. 10914-1

Ekonoma
kot pomočnika oskrbnika, mladega neporočenega, po možnosti vojaščine prostega, sprejme takoj trdka Clotar Bouvier, posestnik vinogradov v Gornji Radgoni. Absolventi vinarske šole z nekoliko prakse imajo prednost. Ponudbe z navedbo plače se naj pošiljejo na gornji naslov. 11011-1

Čevljar. pomočnika
sprejme takoj Ivan Pišl, čevljarski mojster v Zg. Šiški št. 115. 11070-1

Šivilj. vajenko
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11068-1

Zobotehniško praktikantinjo
(vajenko) s predpisano šolsko izobrazbo (4 razr. gim. ali meščansko šolo) sprejmem v Ljubljani. Ponudbe pod značko »Resno učenje 17« na oglasni oddelek »Jutra«. 11065-1

Vrtnarski delavec
vešč gojitve gredic in pikiranja, dobi službo s stanovanjem v hiši. — Grad Slivnica pri Mariboru. 11133-1

Učenko
sprejme modni atelje M. Šarc, vila Trnovska, Rutarjeva 4-a (med Tivoli in Vrtačo). 11078-1

Trgovski potniki

Potnik
avto vozač, z lastnim avtomobilom, ki ima že za stopstva pri proti visoki proviziji prevzel tudi za stopstvo dobro vpeljane manufakturne veletrgovine. Uspeh zagoren. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kranj«. 10821-5

Fiksum in provizijo
dobe v manufakturi verzirani potniki za obisk privatnih strank v Ljubljani okolici in vsej Dravski banovini. Nastop takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Fiksum«. 8066-5

Potnike (ce)
3—4 zanesljive, agilne in zgovorne sprejmem za vso Slovenijo, ki bi obiskovale privatne stranke ter podjetja v mestih in na deželi. Zaslužek stalen — plača po sposobnosti. Točne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Spretna in zmožna«. 11084-5

Potnika
sprejmem za prodajo mlevskih izdelkov. — Prednost imajo tisti, ki so se že udejstvovali v tej stroki. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Agilen potnik«. 11090-5

Potnika
z lastnim avtomobilom, ki ima že zastopstva proti visoki proviziji sprejme vpeljana manufakturna veletrgovina. Uspeh zagoren. Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod »Dobri potnik«. 10821-5

Kakor se slabo naloži denar, tako tudi delavne moči
Sedaj je čas premenjati. Nadarjeni agenti, kateri so navajeni intenzivnega sistematičnega dela, se sprejmejo za prodajni slager — poznan v vseh kulturnih državah. Predmet se nujno rabi v vsakem gospodinjstvu, vseh restavracijah, hotelih, kavarnah in slaščičarnah. Mogoč letni zaslužek 40.000 Din. — Ponudbe z referencami pod šifro »Z. A. B. 2624« na oglasni oddelek »Jutra«. 11124-5

Zaslužek

Pletilja
s strojem št. 10, sprejme delo na dom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Natančna«. 11127/a-3

Samo 5000 Din
kavcije zadostuje, pa dobite prodajo vsak dan potrebnega predmeta, za trgovine v Ljubljani. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Vsak dan 50 Din zaslužka«. 10969-3

Prodajalko
galanterijske stroke, čedne zunanjosti, vešče nemščine iščem za čas sezone na Bledu. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 11081-1

Učenko
pridno in poštenih staršev, ne pod 15 let staro, sprejme modni atelje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11082-1

Strojnika
dobrega strojnega ključavničarja in strugarja, za vodstvo podjetja sprejmem v stalno službo. Potrebna večja kavcija. — Mašinsko preduzeće V. Lang, Beograd 534. 11098-1

4 kroj. pomočnike
za boljše veliko delo v stalno službo sprejme Janko Kogelj, Loka pri Zidanem mostu 11116-1

Trgovski potniki

Potnik
avto vozač, z lastnim avtomobilom, ki ima že za stopstva proti visoki proviziji prevzel tudi za stopstvo dobro vpeljane manufakturne veletrgovine. Uspeh zagoren. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kranj«. 10821-5

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 38 Jugo-Auto. Prva oblast. koncesijonirana — Prospekt zastonj. Pišite ponji! 251

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola
Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12 — Zahtevajte informacije. 9433-4

Raznovrstne kroje
po meri in sliki dobite v krojnem učilišču damskih oblek Roza Medved Ljubljana Mestni trg 24 III nadst., nasproti magistrata 10945-4

Angleščino, francoščino, italijanščino in nemščino
poučuje diplomirana učiteljica Pavla Kovač, Miklošičeva cesta štev. 22/III 11063-4

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola
I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska cesta št. 31, ne daleč od kolodvora. Vhod tudi iz Blejwejsove ceste. 11092-4

Službe išče

Strojnik
abs. 4 real. razr. ter stroj. ne šole z večletno dobro prakso pri parnih strojih turbinah in hidro elektr. centralah išče nameščenje. Nastop po dogovoru. Zmožen kavcije in vešč več jezikov. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Energičen 33«. 10935-2

Trgovski pomočnik
mešane stroke, želi službo. Nastopi lahko takoj ali kasneje. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pomočnik 22«. 10916-2

Brivske obrti
najraje kje na Gorenjskem se želi izučiti 15 let star fant, poštenih staršev. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10903-2

Mladenič
25 let star, vojaščine prost išče mesto sluge ali kaj sličnega. Ponudbe pod »Sluga«. 10829-2

Trg. pomočniku
pridnemu in zanesljivemu oddam za Slovenijo proda jo raznih tekstilnih predmetov. Ponudbe z natančno navedbo službovanja na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Sezija«. 10987-3

Agenti (nje)
ki bi potovali po celi Sloveniji in obiskovali privatne stranke lahko lepo zaslužijo 200 Din. Zglasite se lepo med 9 in 11 uro v gostilni Pravdič Trbovlje, ali pismene na Trbovljah pod šifro »Potnik«. 84-3

1000 Din tedensko
zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. — Priložite znamko za odgovor. Tovarna Kosmos, Ljubljana poštni predal 307 103-3

Na kaj čakate?
Ali še sedaj nimate zaposlenja? Drugi celo v nedeljah lepo zaslužijo s pomočjo našega novega lepega obrta. Pouk brezplačen. Ali vam je težko napisati osmo? Obširna navodila pošljemo radi ako priložite znamke za odgovor. Zadruga tugoslovenskih pletača Osijek 136

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 38 Jugo-Auto. Prva oblast. koncesijonirana — Prospekt zastonj. Pišite ponji! 251

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola
Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12 — Zahtevajte informacije. 9433-4

Šofer
z 7 letno prakso, siguren vozač vešč vseh popravil, želi primerne službe. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 10643-2

Otroška vrtnarica
vešča slov. in nemškega jezika, želi mesto vzgojiteljice v boljši družini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vzgoja«. 11035-2

Trg. prodajalka
išče mesta kjerkoli, pomagala bi tudi pri gospodinjstvu, vesela v trgovini z meš. blagom ter knj. in korespondence. Zmožna je tudi samostojno voditi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilna moč«. 10935-2

Natakarica
z dobrimi izpričevali išče službe kot natakarica za boljšo gostilno. Prevzame tudi mesto plačilne natakarice. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vestna v službi«. 11057-2

Zdravo dekle
staro 18 let, vešče vseh hišnih del, išče službe pri boljši rodbini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11050-2

Točaj
(Schankbursch) išče službe kjerkoli. Cenjene ponudbe prosi na podružnico Jutra v Mariboru pod »Preklen in pošten«. 10999-2

Brivski pomočnik
prvovrsten, dober bubi, štucer in onduler, išče službo za takoj v kakem mestu Slovenije. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11029-2

Fotografinja
Slovenka, vajena vseh fotografskih del išče za takoj stalno nameščenje. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« v Ljubljani pod značko »Fotografinja«. 10915-2

Trg. blagajničarka
vestna in točna, z dobrimi spričevali, želi premeniti službo. Ponudbe pod »Blagajničarka« na oglas. oddelek »Jutra«. 10906-2

Starejši vrtnar
izurjen v vseh strokah vrtnarstva, išče mesta. Ponudbe na Fr. Zulič vrtnar, Dravograd (Meža) na Koroškem 11005-2

Zobotehnik
vešč vsega dela, z nad osemletno prakso, sedaj v neodpovedani službi, želi premeniti mesto. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zobotehnik 2000«. 11066-2

Službo gospodinje
išče poštena in marljiva gospodična, varčna kuharica, vajena malega in velikega gospodinjstva. Gre na fin. kontrolo, ali k vdovcu z otroci. Ponudbe na trafike na Sv. Petra c. št. 8, Ljubljana. 11074-2

Službo gospodinje
pri samostojnem gospodu ali v župnišču išče kuharica z dobrimi spričevali. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11083-2

Prodajalka
izučena v mešani stroki, z večletno prakso, želi nameščenja. — Ponudbe pod »St. 9898« na oglasni oddelek »Jutra«. 11113-2

Prodajalka
strankam prikupljiva, zmožna manufakturne, galanterijske in špecerijske stroke, želi kjerkoli službo. — Dopise prosi na oglas. oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »M. O.« 11108-2

Brivski pomočnik
star 21 let, ki govori perfektno slov., srbohrv. in nemško, dober in zanesljiv delavec, išče službo. Ponudbe na naslov: Karel Kristan, Maribor, Einspilerjeva ulica 17. 11130-2

Prodam

Otroški voziček
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10942-6

Otroške oblekce
z površna mornarska suknjiča, 2 pelerini, 2 rdeči in 2 modri bubi bluzi, vse za starost 6—8 let, kakor črno, suknjeno, 3/4 dolge

lopo za prileto damo
prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10930-6

Razprodajamo izvrstno

bela vina
po Din 3.50 in Din 4
za liter na lebelo, vsem upostitve veletrgovine, kjer traja zaloga »Vinexveletrg«, vinom Rutnik pri Ljubljani. 9432-6

Puhasto perje
čisto čohano kg po 48 Din, druga vrsta po Din 38 kg, čisto čohano kg po 48 Din, čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brogović Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 262

Čebele
11 A. Z. panjev proda Velkavrh, Ljubljana, Kraševska ulica 7. 11049-6

Cementno verando
kompletno, za pred vežo, po zelo nizki ceni proda Ivan Pišl v Zg. Šiški 115. 11069-6

Vrtnih cvetic
10 vrst domačih semen ima naprodaj A. Lovše, uprav. šole, Notranje Gorice, p. Brezovica. 11095-6

Danes in še par dni
velik hrušč za namizne prte, velike in lepe po 35 Din, čisto moderne rokavice po 22 Din, usnjene »Napa« po 50 Din, kavni servis alpacca, štirideleni kavne žličke alpacca, damske torbice, svilene nogavice, po zmernih cenah. — Ako Vam je pot predolga pošljemo Vam na izbiro domov brez obveznosti nakupa. Šapira, Miklošičeva cesta štev. 14. 10960-6

Dvovprežni voz
(dira) na vzmetih, ugodno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11125-6

Motorna vozila

Vi želite
prodati stari ali kupiti nov

O. eb. ali tovor. avto
Vaša korist zahteva, da pišete še danes po pojasnila na naslov: Čamernik Ljubljana, Dunajska c. 36. 10938-10

Avto hladilnike in blatnike
vseh vrst popravlja in renovira strokovnjaško klepar. ska delavnica Gustav Puc Ljubljana Tržaška cesta 9. Izven Ljubljane poslati po železnici 10.375-10

Avto s koncesijo
za avtotaksi v Ljubljani, pod ugodnimi pogoji prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Koncesija«. 10984-10

Motorno kolo Ariel
250 OHV, v brezhibnem stanju, zelo poceni naprodaj pri Janku Šiška, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 11079-10

Avto vožnja!
Za potovanje po Gorenjskem in Dolenjskem rabim s početkom od 20. t. m. naprej avto za čas 12 dni, za eno osebo brez večjih kovčegov. Cenj. ponudbe z najnižjo ceno za km pod »Potnik« na naslov: Aloma Company, Ljubljana. 11118-10

Kupim

Salonsko preprogo
dobro ohranjeno, ca 2.50 x 3.50 m veliko, po ugodni ceni kupim. Ponudbe pod »Preproga« na oglasni oddelek »Jutra«. 10971-7

Travniško brano
rabljeno, dobro ohranjeno, kupim takoj. Ponudbe na Ludovik Šešerko, Planina nad Sevnico. 11019-7

Fotoaparat
dobro ohranjen kupim. — Ponudbe z opisom na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Amateur«. 11041-7

2 izložbi in 1 vrata
za trgovski lokal, v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Izložba«. 11012-7

Okrogle, železne stopnjice
rabljene kupim. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Stopnjice«. 11020-7

Otroški voziček
športni, kupi O. Brodnik, Ljubljana VII, Cernetova ulica 14. 11071-7

Srečke, delnice in obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana, Selenburgova ul. št. 6/II. 11115-7

Otroški vozliček
dobro ohranjen kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zmerna cena«. 11107-7

Kapital

Kateri
gospod ali gospodična, bi posodil mlademu in poštenemu obrtniku 10.000 Din za dobo enega leta, v svrho obratovanja. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobre obresti in garancija«. 11076-16

Družabnika
s 50.000 Din gotovine iščem za tehnično novost, potrebno v vsakem gospodinjstvu. Pisarna in telefon na razpolago. Ponudbe pod »Dvojni dobiček« na oglasni oddelek »Jutra«. 11138-16

Posest

Stavbno parcelo
700 ali 1400 m², v bližini nove cerkve v Šiški prodam. — Poizve se v Spodnji Šiški, Černetova ulica 32/I 9456-20

Arondir. posestvo
s solidno grajeno enonadstropno vilo z velikim gospodarskim poslopjem, 7 orali dobre zemlje, sadonosnikom, 2 minuti od kolodvora in državne ceste prodam. Pripravno je za kakšno industrijo. Parcele za pripravne za stavbišča. Stavbe so zgrajene l. 1907. Posestvo leži 2 minuti izven trga in je na krasni solnčni legi. Pojasnila daje Marija Dobnik, posestnica v Slov. Konjicah, Dravska banovina. 10982-20

Enonadstropno hišo
na pol dograjeno, s tremi stanovanji po 3 sobe, kuhinjo in shrambo, v solnčni legi, blizu elektr. železnice, na periferiji mesta prodam. Naslov pove gl. oddelek »Jutra«. 10976-20

Stavbišče
630 m² veliko, pri Sv. Krištofu prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10940-20

Hišo
enonadstropno, tristanovajsko, z velikim vrtom za 280.000 Din prodam pod Rožnikom. Potrebno je polovico kupnine. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10936-20

7 stavbnih parcel
naprodaj na prometnem kraju v Zgornji Šiški, bližina gasilnega doma. Mera od 500 do 600 kvadratnih metrov. Cena po dogovoru. Pozive se: Glince, Tržaška cesta 31. 10768-20

Kupim hišo
eno ali dvodružinsko z vrtom, kjerkoli v predmestju Ljubljane. Ponudbe na: J. Kavčič, Ljubljana, poštni predal 91. 11036-20

Parcelo
z manjšo vilo, na Dunajski cesti prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Dunajska«. 10874-20

Več stavbnih parcel
ob Mišičevi cesti naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10955-20

Gostilno z mesarijo
v trgu blizu rudnika, za 160.000 Din proda Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30. 10845-20

Gostilno v Mariboru
kjer se mesečno iztoči 1000 litrov vina, z enonadstropno hišo za 230.000 Din proda Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica št. 30.

Posestva, graščine
od 2—300 oralov proda Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30. 11009-20

Vile in hiše
v Mariboru prodaja Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30. 11010-20

Enostanovanj. hišo
enonadstropno, pripravno za trgovino ali kako obrt prodam v Ptuju.
Pojasnila daje Jurij Golob v Ptuju, Ormožka c. 11. Pri pismenih vprašanjih je priložiti 1 Din znamko za odgovor. 11026-20

Št. Vid nad Ljubljano
Več stavbnih parcel sredi vasi in pred vasjo, ob državni cesti, kakor tudi koncem vrtov, v najlepši solnčni legi naprodaj. Pojasnila daje ga. Franja Cirman, Št. Vid štev. 17. 11072-20

Malino vilo
v Ljubljani kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Enodružinska 200«. 11112-20

Parcelo
700—1000 m² veliko, v neposredni bližini centra ali

večstanovanj. vilo
z vrtom 400—500 m² kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«, ali telefon 29-98. 11094-20

Kokošjo farmo
ustanovim na lepem posestvu na Gorenjskem. — Interesenti naj pošljejo naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kokošja farma«, nakar dobijo podrobna pojasnila. 11085-20

Hišo z mesnico
klavnico, pritiklinami in nekaj vrta po dogovoru proda Franc Kreše, Rodica št. 36, pošta Domžale. 11102-20

2 lepi posestvi
eno večje in eno manjše, hiši in gospodarska poslopja v dobrem stanju, solnčna lega in rodovitna zemlja, brez prevžitka, ob okrajni cesti po ugodnimi plačilnimi pogoji naprodaj. Polovico je plačati takoj, za drugo se počaka. Pojasnila daje Josip Božič, Štope, Sevnica ob Savi. 11018-20

Trgovska hiša
sredi mesta s hlevi, remizami za vozove, prodajalniškim lokalom, pripravno za rejo perutnine ali za eksport ali podobno, ugodno naprodaj. Oferte na inseratno agenturo Pichler, Ptuj pod šifro »Geschäftshause« 10997-20

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 88

Pohištvo

Jesenovo spalnico
politirano, s trodelno omaro poceni proda Vipotnik Vinko, mizarstvo, Zagorje ob Savi. 10859-12

Razno pohištvo
kompletno jedilnico, 2 veliki omari, mize, stole in drugo, rabljeno, po zelo nizki ceni takoj proda Oto Stark, Ljubljana, Gorupova ulica 16 10884-12

Oblačila

Damski plašč
kostum in baržunasta obleka poceni naprodaj. — Vprašati v kuhinji na Šmartinski cesti 10. 10966-13

Smoking
popolnoma nov, zelo poceni naprodaj v Maistrovi ul. št. 14. Pogledati med 9. in 14. 12. uro. 11059-13

Kam po kam!

Vinotoč
Zanimanja vredno. — Vse drugo osebje. Znižane cene pijači in jedilom. Čez ulico liter 10 Din. Sprejmajo se abonenti. Gostilna pri Fridrihu, Mestni trg št. 13. 11068-18

Izgubljeno

Nekaj denarja
je bilo najdenega v Prešernovi ulici. Dobi se v ogl. odd. »Jutra« v Prešernovi ulici. 11060-28

Razno

Pisarno
(4 prostori in pritikline) oddam s 1. avgustom t. l. v Dalmatinovi ulici št. 11. 10.154-19

Dva lokala
za trgovino ali kaj sličnega
ter stanovanje
v isti hiši odda Leopold Jesih v Medvodah. 11063-19

Malino trgovino
v Mariboru takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10992-19

Pekarna
dobro idoča, z vsem inventarjem in novo peč. naprodaj za 10.000 Din. — Pojasnila daje Luci Ladislav, Ormož. 11007-19

Manjšo trgovino
na prometnem kraju v Ljubljani ali njeni okolici vzamem v najem ali kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Zasigurana eksistenca«. 11025-19

Lokal za trgovino
dobro vpeljan, na prometnem kraju blizu Bleda takoj oddam. Martin Repe, posestnik, Sp. Gorje. 11027-19

Vpeljano trgovino
ročnih del in otroške konfekcije, ugodno prodam. Med 11. in 3. uro vprašati v Mariboru, Trubarjeva ul. št. 4/II. desno. 11128-19

V najem

Ograjen vrt
750 m² velik, dam v najem ali prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 10939-17

Gostilno ali točilnico
dobro idoče, v Ljubljani ali na periferiji, vzamem v najem. Sem kavcije zmožna, oženjena, brez otrok, z osebno pravico. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dober najemc«. 11032-17

Trgovino
z mešanim blagom in semenjem, že pol stoletja obstoječo, dam v najem v mestu na Gorenjskem radi starosti lastnice. — Stanovanje, voda, elektrika, trgovski inventar na razpolago. Velik, obokan magazin, enako klet. Pripravno za vsako obrt, pisarno ali skladišče blaga. Nastop možen 1. maja letos. Ponudbe pod »Najlepša prilika« na oglasni oddelek »Jutra«. 10908-17

Krasno vilo
s 5 sobami, soba za služkinjo, vsemi pritiklinami, verando in kopalnico oddam v najem za dobo 5 do 10 let. Vila je zidana pred 8 leti in ima 1000 m² vrta, ter je oddaljena 10 minut od kavarne Evropa. Oni, ki plačajo večjo vsoto naprej, imajo prednost. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vila 60«. 11004-17

Restavracijo na Sušaku
zelo dobro vpeljano oddam proti odkupnini v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11105-17

Pridelki

Oves
hribski, težki, semenski, dobite po najnižji ceni pri tvrdki P. Šetina, Radeče. 10414-33

200 hl vina
prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro: »Lastni pridelek«. 10991-33

Ajdov med
pitanec, zajamčen, po 15 Din kg razpošilja od 5 do 50 kg po povzetju Kovačič Simon, Kukava pošta Juršinci pri Ptuju. 10600-33

Suhe gobe
v vsaki množini kupimo. Ponudbe z vzorcem na naslov: Schiepatti Giuseppe, Corso Como 19, Milano. 11048-33

Deželne pridelke
med drugimi tudi vagonske množine koruze in pšenice dobavlja trgovec na deželi. Interesenti dobe naslov v ogl. odd. »Jutra«. 10980-33

Les.

Ia suhe deske
za mizarje ima v zalogi Fran Šustar, parna žaga v Ljubljani. 9597-15

40 brez
za napravo drogov, kupi Rajko Turk, Ljubljana. 11033-33

Stanovanja

Stanovanje
kompletno parketirano, obstoječe iz 3 sob, oddam pod Rožnikom, cesta V/33 Rožna dolina. 10978-21

Stanovanje
sobe, kabineta, pritiklin in uporabo kuhinje, z elektr. razsvetljavo oddam s 1. aprilom. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 10872-21

Trisob. stanovanje
v visokem pritličju oddam s 1. aprilom na Kodeljevem, ob Ljubljanici št. 33 Ogledati v petek. 11042-21

Stanovanje
sobe in kuhinje takoj oddam v Zg. Šiški, Vodnikova cesta 184. 11056-21

Sobo s kuhinjo
išče državna uradnica za takoj ali pozneje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Drž. uradnica«. 11040-21

Stanovanje
2—3 sob in pritiklin, blizu tobačne tovarne išče za takoj dvočlanska družina. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Tržaška cesta«. 11062-21

Krasno stanovanje
s 3 sobami, pritiklinami, balkonom in event. kopalnico oddam s 1. majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Udobno« 11075-21

Stanovanje
dvosobno, v centru ali v bližini išče s 1. majem mirna dvočlanska družina. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Miren stanovalec«. 11106-21

Trisob. stanovanje
v centru mesta, za maj išče zakonski par brez otrok. Solventna, stalna in mirna stranka. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Amerikanec«. 11093-21

Stanovanje
4 sob, kopalnice itd., v novi hiši ali vili išče mala rodbina. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mir in čednost«. 11111-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11122-21

Stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje odda Crešnar, Ljubljana Jenkova 13. 11137-21

Glasbila

Gostilniški avtomat
iz trdega lesa, dobro ohranjen, zamenjam za nov gramofon Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Št. 136«. 10941-26

Za tambur. zbor
kupim: kontrašico, II. brač. III. brač in berdo. — Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod »Še dobro ohranjeno«. 10904-26

Ženitve

Mlada gospodična
marljiva, z gosp. izobrazbo in nekaj premoženja, želi poročiti z do 40 let starim gospodom. Primerni — železničarji imajo prednost. Vdovci niso izključeni. Cenj. dopise če mogoče s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Gorenjka 22«. Tajnost zagotovljena«. 11114-25

Sobe

Snažno sobo
s poseb. vhodom in elektriko oddam 2 gospodičnama ali gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 11001-23

Opremljeno sobo
lepo in zračno, z dvema posteljama, posebnim vhodom ter elektriko oddam s 1. aprilom. Vprašati v Trnovski ulici 7/I. 10975-23

Opremljeno sobo
strogo separirano, s hrano in oskrbo iščem s 1. majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Železniški uradnik«. 10943-23

Kabinet s hrano
oddam s 1. aprilom boljšemu, solidnemu gospodu. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10875

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo, parketom, v mirnem delu mesta, event. s hrano oddam s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10873-23

Opremljeno sobo
solnčno in z elektr. razsvetljavo, takoj oddam boljšemu in mirnemu gospodu v Trnovem, Kolezijska 18. 11031-23

Sobo
strogo separirano, v centru ali bližini išče za takoj soliden gospod. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Primerna cena«. 11080-23

Sobo s štedilnikom
in posebnim vhodom oddam tik cestne železnice v Šiški — Kosovo polje 164. 11047-23

Opremljeno sobico
v Komenskega ulici oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 11067-23

Veliko sobo
zračno in svetlo — blizu Bleiweisove, Dunajske ali Poljanske ceste iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Soliden gospod«. 11117-23

Sostanovalca
s hrano za 150 Din tedensko sprejme restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta 3. 11091-23

Sobo
v Cigaletovi ulici oddam 2 gospodoma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11046-23

Opremljeno sobo
oddam Večna pot št. 17 — Podrožnik. 11088-23

Podstrešno sobico
v vili ob Tivoliju oddam mirni gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11077-23

Sobo za pisarno
v centru mesta odda v najem Rudolf Pavletič — Šelenburgova 7. 11089-23

Sobico
oddam s 1. aprilom v Hrenovi ulici št. 17/I — levo. 11086-23

Solnčno sobo
event. s hrano, sredi mesta odda Hribar, Galusovo nabrežje 7/II. 11121-23

Sobo
s parketom, elektriko in posebnim vhodom oddam gospodični na Karlovški c. št. 20, desno. 11123-23

Sobo
s hrano ali brez oddam 1 ali 2 gospodičnama na Mestnem trgu 17/II, vrata 8. 11120-23

Sobo blizu Tabora
oddam enemu ali dvema gospodoma. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 11119-23

2 prazni sobi
z vhodom iz stopnjic oddam na Cankarjevem nabrežju 23/II. 11127-23

Dopisi

»Primorka 36«
Dvignite nujno pismo. 10900-24

Akademik
želi znanja z mlado gospodično, v svrho skupnih izletov. Dopise, če mogoče s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pomlad«. 10944-24

Katarina!
Vse srečo za god, rejstni dan! Tvoj nekdanji — pozabljeni! 11097-24

Justina Škoda iz Trbovelj!
Vrni se k svoji materi! 11101-24

Mlad činovnik
zgodan, prve kategorije, zbog nemile situacije, moli lepu besprekorne prošlosti i inteligentnu do 25 godina staru gospođicu, najdalje do idućeg prvog pozajmicu poveće sume novaca. Docnija ženitba vrlo moguća. Ponude samo sa slikom, slati na oglas. oddelek »Jutra« pod »Uniforma«. 11100-24

Boljši obrtnik
28 let star, hišni posestnik se želi poročiti z izobraženo damo, ki bi imela nekaj gotovine. Cenj. dopise pod »Urfot 180 cm« na oglasni oddelek Jutra. Anonimne v koš. 11104-24

V oglas. oddelku »Jutra« dvignite sledeča pisma
Aranea,, 1. april 1907, Amerikansko velepodjetje, April, Banka Slavija, Črne oči, Dobro srce, Dve osebi, Dobroidoča, Diskrecija zajamčena, Dobra šivilja, Dolenjska cesta 100, Do 1200 Din, Družabnik, Dunajska, Dober promet, Energičen 33, Gramofon, Gospodinja in šivilja. Harmonija 20, Harmonij, Industrie, Izobražena gospodinja, Izredno poceni, J. G., Izreden radiogramofon, Konfekcija, Kamelija, Knjižnica, Kontoristinja, Kjerkoli 10.000, Lokomobila. Lepo stanovanje, Ljubezen in sreča, Lepa bodočnost, Lokal 47, Mojster, Marjanca, Mirna stranka Špelca, Urša, Maja, Marljiva, Družabnico Mlekarna 16, Marec 1931. Mlada gospa, Maj 1931, Marljiva in poštena, 20, Mnogoletno, Manufaktura, Mirna stranka in siguren plačnik, Najemnina do 1000 Din, Naklonjena sreča, Nastopim takoj, Neženirano, Osebna pravica 9225, Obup, Osamljenost, Otroška posteljica, Plačilo, Poslovodja 35, Prometer, Pomlad 30, Pridnost in napredovanje, Prilika 51, Punčka, Pošteno plačilo. Prostorna. Prijateljstvo 23 Potreben kapital 30.000, Potnik 999, Poštena 89, Preša. Precizna moč, Primorska 36, Poslovodja 35, Pošteno dekle, Pletilijstvo, Plača po dogovoru, Perfekten Francoz, Resnost, Reden plačnik, Rentabilnost, Resni značaj, Res zanesljiva Revanš 6, Samski dom, September, Sanjam mile sanje, Samo zmožna prodajalka, Solnčna jesen, Samostojna gospa, Stavbena parcela, Srečna. Sigurna eksistenca 336, Služba Samostojna delavka Sigurna kupčija 36, Stanovanje 60, Spričevala. Soliden samec, Siguren zaslužek, Sadje, Spoštujem Te, Solidna 25, Sivalna. Spirituoze, Šofer. Tihi najemnik, Trezen trgovec Takoj zmerno, Trgovina in gostilna Ugodna in nizka cena, Velik zaslužek — redka prilika, Veselo življenje, Veliki, Vesten vrtnar, Varani 2, Vesela Dolenjka. Zvestoba. Zaupanje, Zobozdravnik 3383, Zanesljiva 100, Za vse sposoben 30-letni. Zanesljiva gospa, Zanesljiv zaslužek, Zanesljiva pisarniška moč, Zmožen jamstva, Živahna, 9999, 3, 7, 7000, 86, 83, 100, 190.000, 26 let, 184, 2:2, 10.000, Xenar—Tenax.

Stroji

Stroj za šivanje slamnikov
bi kupil. Kajon, Sarajevo. Prest Petra 24. 10741-29

Jaquard stroj
motor, 10/120 »Walter«, skoraj nov, 1 ročen stroj 10/70 ugodno prodamo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10663-29

Pletilne stroje
okrogle, kompletne, skoraj nove prodam radi družinskih razmer. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 11006-29

Dinamo
220 voltov 5 ks, dalje
2 elektromotorja
za enakosmerni tok od 3 do 5 ks 2 krat 200 voltov, kupimo. Vse v brezhibnem stanju. Ponudbe s točno navedbo podatkov, obrabe in zadnje cene na: Uprava Snežnik, Stari trg pri Rakeku. 11023-29

Pletilni stroj
št. 8/70, malo rabljen naprodaj v Hrenovi ul. 17/II. levo. 11087-29

Obrt

Pokraj. razglednice
po Vaši sliki ali negativu v pristni fotografiji izgotovi do 20.000 dnevno tvornica kart Lojze Šmuc Ljubljana VII. Aleševčeva št 26 Zahtevajte ponudbo in cenik! 242

Uniforme
Dežne plašče, vse potrebščine v zalogi Simon Klimanek, Šelenburgova ul. 6. 106

Cenjene dame
opozarjam na moderniziranje klobukov po najnovejših modelih. — Oglejte izložbo Dunajska c. 9. Stemberger-Reš. 11051-30

Damskih klobukov
veliko zalogo od 50 Din naprej nudi salon »La Femme Chic«, Anica Puhek, Šelenburgova ul. 6/I. — Preoblikovanje 28 Din. 11039-30

Žiberna, krojač
se priporoča za cenjena naročila. Krasni vzorci na razpolago. Delo solidno in zmerne cene. Moste, Pokopališka 14. 11096-30

Živali

Pes Buldog
½ leta star, naprodaj na Celovški cesti 55. Cena po dogovoru. 11058-27

Zdravstvo

Moški!
Ne obupavajte! Bolezni nervnega sistema v zvezi z motnjami v funkcijah in prezgodnje moške iznemoglosti, ozdravite po novi metodi specijalista dr. Richard Schauerja. Specijalno lečenje, iznenadujoče sigurno delovanje. 1 orig. Din 125.—. Prodajajo apoteke in drogerije. — Kjer se ne dobi, razpošilja diskretno po povzetju »Salvator« Beograd 534. 11016-40

Razno

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Boboričeva št. 5

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osebe stane samo Din 390.—. Razpošiljam po poštnenom povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

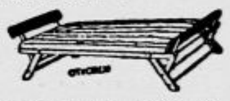

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.—, druga vrst kg po D 38.—, čisto belo gosje kg po D 130.—, in čisti puh kg po D 250.—. Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom stanejo samo Din 750.—
L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82.

Mlajšega
drogerijskega pomočnika
marljivega, poštenega sprejmemo za detajl in defekturo. Obširne ponudbe z navedbo plače in referencami na Medicinalno drogerijo Cisar i drug, Banjaluka. 4250

Elektro inštalacije
napravo in aparate izvršuje in popravlja dipl. tehn.
Tone Poljšak
Ljubljana Aleksandrova 5

Pozor, ženini in neveste!
Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 13.
Žima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 342

Stalna razstava
umetniških slik in velika izbira okvirjev. Prevzame vsa rezbarska in pozlatarska dela
A. KOS
Ljubljana, Mestni trg št. 25 (nasproti magistratu). 4235

ARESIT

Trajno kritje strehe — izolacijsko sredstvo — dvakratno impregnirano — iz čistega naravnega bitumena
BITUMENOZNA STREŠNA LEPENKA
Dobavlja
JOS. R. PUH. Ljubljana
Telefon interurban 2513. 118

2801/31—5. 4297

RAZPIS

Načelstvo mestne občine ljubljanske razpisuje oddajo: **Dobave različnih kamnoseških izdelkov v poslopju mestnega magistrata.**

Razpis in pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Ponudbe je vložiti do dne 28. marca 1931 do 11. ure dopoldne v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 18. marca 1931.

Perfekten strežaj
za gospodo, prvovrstna moč dobi takoj službo v Zagrebu. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb in plačilnih pogojev pod »Herrschaftsdiener« na podružnico »Jutra«, Maribor. 4256

Znamka svetovnega slovesa
SAMOPRODAJA:
K. SOSS, Ljubljana
4299

Partije nogavic
vseh vrst, večje in manjše količine kupuje za gotov denar EMANUEL STERN, Zagreb, Gajeva 40/II. 4284

2896/31—3. 4296

RAZPIS

Mestno načelstvo občine ljubljanske razpisuje oddajo: **Kompletne izvršitve nove postaje za črpalko z motorjem na Osojah.**

Razpisni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Ponudbe je vložiti do dne 28. marca 1931 do 11. ure dopoldne v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 17. marca 1931.

Športaši,
pred, med in po naporu uporabljajte
„Valda" pastilje
Vi boste v Vaših uspehih iznenadeni. Dobite jih v vseh lekarnah in drogerijah. Zahtevajte samo pristne
„Valda"
v originalnih škatljicah z naslovom
„VALDA"
85/II

Od dobrega najboljše je le
Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo
Elegantna izvedba — najboljši materijal!

Novost! Novost!
ŠIVALNI STROJ
kot damska pisalna miza le pri
J. PETELINC — LJUBLJANA
TELEFON INTERURBAN 2913 ZMERNE CENE.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.
SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB CELOVSKA 81 OSIJEK
349

UGODNA PRILIKA
malim industrijam ali obrtim!
Prodajamo po zelo ugodnih cenah in najkulantnejših plačilnih pogojih popolnoma nove
motorje na nafto
28/30 HP in 18/20 HP z vsemi pripadajočimi deli 4282
„Franjug", francosko-jugoslav. trg. A. d. Beograd
Strahinića bana 42. — Telefon 1105.
»Franjug« ima na zalogi tudi elektromotorje razne velikosti in jakosti po zelo ugodnih cenah. Fabrikat Thomson - Huston, Paris.

OGLAS.

Zaradi slabega zdravja **prodam** iz proste roke svojo **poljedelsko posest v vasi Ribnici**, oddaljeno 2 km od mesta Kraljeva. Posest obsega 4½ hektarja polja, 1 hektar sadovnjaka, 2 hektarja deteljišča lucerne in 4½ hektarja prvovrstnih travnikov. Poleg tega hlev, moderen svinjak, vodnjak z brizgalno, bazen in pristava. Skupna površina 12 hektarjev. Imetje je prikladno za živinorejo in vrtnarijo, ker teče skozi potok in sta poleg še 2 živa studenca. Posest meji z veliko vaško pašo na glavno cesto. Za pogoje se obrnite naravnost na lastnika **Nikolo A. Lopičića, trgovca, Ribnica, Kraljevo.** 4230

Zahvala

Ob bridki izgubi moje iskreno ljubljene ženke in mamice, gospe

PAVLE KLINAR

se ne morem primerno zahvaliti vsakemu posebej. Zato bodi za izraze sočutja, poklonitev vencev in cvetja vsem skupaj najiskrenejša zahvala, zlasti še g. Krišperju in ge. Košenina ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti k večnemu počitku.

Ljubljana — Rožna dolina, dne 18. marca 1931.

4280 JANKO KLINAR.

Jutrovi mali oglasi imajo siguren uspeh!

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, svakinja, gospodična
FANČI PALČAR
trgovska sotrudnica
v torek, dne 17. marca po kratki, mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, za vedno zatisnila oči.
Pogreb preljubljene se bo vršil v četrtek dne 19. marca ob 4. popoldne izpred hiše žalosti, Žitnikova ulica 17, na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 18. marca 1931.
ŽALUJOČI OSTALI.

Ravnokar je došla
velika pomladanska pošiljatev najlepših modernih čevljev za gospode, dame in otroke. — Predno kaj kupite, oglejte si zalogo 4217
v trgovini Žibert, Ljubljana, Prešernova ul

Kaj je v Celju novega?
Velike senzacijonalne cene pri tvrdki
Brata Šumer, Celje, Glavni trg štev. 8
lastnika Martin Šumer, trgovec, Konjice; Avgust Šumer, trgovec, Celje.
In sicer:
šifon — belo in rjavo platno — platno za rjuhe 150 in 180 cm široko — modno blago za dame in gospode — razne brisače — nogavice — gradl za madrace in vse drugo v zalogi nahajajoče se blago.
ZA OBILNI OBISK SE PRIPOROČAMO! 4278

✝

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest, da je danes dopoldne ob pol 11. naš predobri soprog, atek, stari atek in tast, gospod

Anton Fazarinc
trgovec, gostilničar in posestnik

po daljši bolezni, previden s tolažili sv. vere, v starosti 68 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogrebni sprevod bo krenil iz hiše žalosti v Trnovljah v petek, dne 20. t. m. ob pol 9. zjutraj v Vojnik, kjer se bo v župni cerkvi ob 10. brala sv. maša zadušnica, nakar bomo položili zemske ostanke predragega pokojnika k večnemu počitku na vojniškem pokopališču.

Trnovlje - Celje, dne 18. marca 1931.

FRANČIŠKA, soproga; PEPCA, hčerka; ALOJZ, ANTON in KONRAD, sinovi. — ZOFKA in JOŽEFA, sinahi; ZORAN in FRANCI, vnuka. 4303

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.